

પ્રકાશક :

કેમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ :

૫૦૮૨/૩ બીજે માળે, રતનપોળના નાકે
યાજ્ઞિક ઇન્સ્ટીટ્યૂટ સામે,
ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧
ફોન C/O ૩૬૨૦૬

★

લેખક પરિચય :

સિદ્ધાંતમહોદધિ, સચ્ચારિત્રચૂડામણિ
સ્વ. પૂજ્યપાદ આ. ભગવન્ત શ્રીમદ્વિજય
પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના વિનેય
મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજી

★

પ્રથમ સંસ્કરણ : નવલ ૨૦૦૦

વિ.ગં. ૨૦૩૧, મોન જોષાદશી તા. ૨૫-૧૨-૯
મર્વાધિકાર ગુરક્ષિત

★

મુદ્રક

કાન્તિવાચક પ્રગતિ ની પટ્ટન
મંગલ મંડળ વડા, રતનપોળ
અમદાવાદ-૧

દિવસ ૩૧. ૫-૦૦

સર્વનાશની આંધીએ સપડાયેલી આર્ય પ્રજા

દાદા વાળા નાખ્યો છે, બા દેશી અંગ્રેજોએ, આર્ય પ્રજાનો.

લોપ વાળા નાખી છે. એમણે, મોક્ષપ્રધાન આર્ય પુરુષાર્થની
મતો-દાંધી ગરૂતિની

પરદેશી અંગ્રેજો ગયા આર્ય તેટલો વિનાશ વેરીને ..

અને દેશી અંગ્રેજોને પનાવતા ગયા બાકી રહી ગયેલો વિનાશ
પુરા કરવા માટે

ગાળાનું ગણિત ! એમવાની રીતે બા દેશી અંગ્રેજો, પરદેશી
અંગ્રેજોની પશ્ચિમી વમાવારી સાથે વિનાશનું એ સ્ટીમ-રોલર સ્વાર્થ
પ્રાપ્ત થયેને સ્વાર્થના પતિની ધરતી ઉપર ફેરવી ગયા છે.

ભારતની ધરતી ઉપર ખરેખર સ્વરાજના મહાણુ ચર્ચી શૂન્યા
તે માત્ર પ્રજા જોડેલો છે. તે છે કૌના સ્વરાજના બા મહાણુ ચર્ચા
કે જે જોડેલો છે તેને માત્ર કાયમી રાજ ભારતની ધરતી ઉપર
ધરાઈ જાય છે.

એ જમાનાવાદી; તર્કવાદી, બુદ્ધિજીવીઓનો હું પાંચમો ફીરકો કહું છું; કે જે ચારે ય આમ્નાઓના મૂળભૂત તત્ત્વોના ઢાંચાને છિન્નલિન્ન કરી દેવા કમર કસીને સજ્જ થયો છે.

આ લોકોએ ભારતીય પ્રજાના સાચા સુખ અને સાચી શાંતિની જીવાદોરી સમી તમામ વ્યવસ્થાઓને છિન્નલિન્ન કરી નાખી છે. વિકાસના નામે ધર્મક્ષેત્રોમાં પ્રવેશીને ધાર્મિક વ્યવસ્થાઓને; પ્રગતિના નામે સામાજિક ક્ષેત્રોમાં પ્રવેશીને સમાજની સુ-બદ્ધ પર પરાઓને તોડી છે; વેપારીઓ ઉપર જૂઠા આક્ષેપો કરીને આર્થિક બાબતો પોતાના કબજે લઈને આર્થિક વ્યવસ્થા હચમચાવી નાખી છે અને લોકશાહીના પુકાર નીચે રાજ્ય વ્યવસ્થાને પાયામાંથી ઉખેડી નાખી છે, આમ ધાર્મિક, આર્થિક, સામાજિક અને રાજકીય—ચારે ય વ્યવસ્થાને આ દેશી અંગ્રેજોએ હત-પ્રહત કરી નાખી છે.

આ દેશી અંગ્રેજોની [કે પોતાને જૈન ધર્મના અનુયાયી કહેવડાવતાં પાંચમા ફીરકાવાળાઓની] જનેતા છે, લોર્ડ-મેકોલે-સ્થાપિત પાશ્ચિમાત્મ પદ્ધતિનું અંગ્રેજી શિક્ષણ... આ શિક્ષણે આર્યને અનાર્યો બનાવ્યો છે, આગ્નિકને નાસ્તિક બનાવ્યો છે; માનવને શેતાન બનાવ્યો છે; પરાર્થરસિકને સ્વાર્થાન્ધ બનાવ્યો છે. છેલ્લા દોઢસો વર્ષમાં આ શિક્ષણને પામેલા ધણાખરા ભારતીઓ ઈસ્ટિષ્ટના અનુયાયી ન હોવા છતાં હકીકતમાં 'દ્વિશ્વિયન' બની ચૂક્યા છે.

જે શિક્ષણુમાંથી ધર્મને દૂર કરી દેવાય; તે શિક્ષણથી ગુલામો અને નાસ્તિકોની જ ઓલાદ જે નિષ્પન્ન થતી હોય તો તેમાં નવાઈ પામવા જેવું શું ? પરલોકદષ્ટિ નિરપેક્ષ, શિક્ષણને પામેલી પ્રજાનો પદાવાળો શું ? કે મોટો પ્રધાન શું ? સહુ-સ્વાર્થસાધુ હોય; ભોગરસિક હોય; ખુરશીવ પટ હોય કે પોતાની જ પ્રજા અને સંસ્કૃતિના નાશક હોય તો તેમાં ય નવાઈ પામવા જેવું શું છે ?

આવા શિક્ષણનું આ જ પરિણામ હોય.

વળી અધૂરામાં પૂરું; આ દેશી અગ્રેજીએ જ બધારણ ધડયુ. આ બધારણ દેશના હિતને કરનારું અને પ્રજાના હિતનો ટોટો પીસી નાંખનારું બન્યું. આથીસ્તો દેશ (ધરતી)—ગાંધીનગરો, ચંદીગઢો, ફર્ટીલાઇઝરો, બધો, ઔદ્યોગિક વસાહતોથી—એકધારી રીતે આખા બનતો જ ચાલ્યો છે. અને પ્રજા બિચારી !—ભણ્ટાચાર, અનાચાર, માંસાહારાદિ પાપોથી બરબાદ થતી રહી છે અને...સ સ્કૃતિમાતા તો જાણે શહેરોમાં. છેલ્લા ડચકાં લેતી દેખાય છે. કેટલાક દેશી અગ્રેજીએ [શિક્ષિતોએ] પોતાની જ આર્થિક પ્રજાનો અને મનુષ્યનો મહાનાશ બોલાવી દેવામાં જાણપણે કે અજાણપણે છેલ્લા સત્યાગ્રહ વર્ષના—કહેવાતા સ્વરાજના કાળમાં—ધાર્મિક વગેરે જૂદા જૂદા ક્ષેત્રોમાં જે ભાગ ભજવ્યો છે તેની સમીક્ષાઓ મેં આ પુસ્તકમાં કરી છે. અહીં અત્યંત મહત્વની કેટલીક એવી બાબતોનો સંક્ષિપ્ત નિર્દેશ કરું છું; જેની ઉપર ‘ફેર-વિચાર’ કરવામાં નહિ આવે તો ઉપરથી કદાચ ભગવાન ઊતરે—તો ય-આર્થિક પ્રજા એના સર્વનાશન વિચારતક ચક્રથી છટકી શકે તેમ નથી.

[૧] અત્યંત વધુ પડતું ભારતીય લોકોનું બોલપણ —કે જે લીધે રશીઆ-અમેરિકા પરસ્પરના શત્રુ હોવાથી—એકધારા જૂદા બૂમ રાણને સત્ય કબ્બી લઈને પોતાની નીતિઓ ઘડવામાં જાન્યાર થા' બાધી છે.

[૨] ભારતને ‘ધર્મનિરપેક્ષ રાજ્ય’ બનાવવાની અગ્રેજીને સાક્ષમાજીમાં કમાયેલી ભારતીય પ્રજા.

[૩] “બદ્ધમતિમાં હોય તે ધર્મ, લયુભનિમાં હોય તે સંપ્રદાય” એવી આગામીકાવીન માન્યતા તરફ દમગાતી પ્રજા.

[૪] મ પ્રદેશ તરફ ગ્રામી કગાયેલી નફગત .. અને તેથી બગડેલ

સ પ્રદાયોનો નાશ કરીને એક જ ધર્મ રાખવાની હિમાયતનો ભારતમાં ફેલાતો જતો રોગચાળો.

[૫] લોકશાહી ઊભી કરીને, પ્રમુખ, ટ્રસ્ટી, ચૂંટણીના તરફે લેવા કરીને સતશાહી, સજ્જનશાહી અને શાસ્ત્રમતિના બહુમાનનો ફરાયેલો નાશ.

[૬] સખ્યાથી બળવાનુ વૈદિકપ્રજા અને બુદ્ધિથી બળવાનુ જૈનો-ને, “જૈનો હિન્દુ નથી” એવો વિચાર વહેતો મૂકીને પરસ્પર છૂટા કર્યા અને બે યની સ ગદિત વિરાટ શક્તિને તોડી પાડવામાં આવી.

[૭] જ્ઞાતિ-જાતિની હિતકર ગણાતી વ્યવસ્થામાં ભેદભાવ, અદ્યતતા વગેરેનું જૂઠું ખૂમરાણુ ઊભું કરીને ગરીબ પ્રજાને ‘અનાથ’ બનાવી દેવામાં મેળવેલી સફળતા.

[૮] કાયદાની જાળો ઊભી કરી દઈને કાયદાનું એવું ખર્ચાળ અનુશાસન આપ્યું; જે માત્ર ગણ્યાગાહ્યા શ્રીમતોને જ પરવડે. જેથી ગરીબ અને મધ્યમવર્ગની પ્રજાને ન્યાય મળવાનો અસંભવિત બની ગયો. ન્યાયનો જ સંપૂર્ણ નાશ થયો. કાયદાઓની ભેદી જાળમાં સફે સપડાયા.

[૯] કાયદાઓ પણ ગુન્હાને ડામવાને બદલે ગુન્હાના પોષક અને ઉત્તેજક બન્યા. બધી જ રીતે ખરાબ એવા ગર્ભપાત, છૂટાછેડા, ચોરી, દારૂ વગેરે પાપોને પણ કાયદેસર પણ બનાવીને, ખરાબની છાપમાંથી મુક્ત કર્યા.

[૧૦] સિનેમા, સહશિક્ષણ, સનતિનિયમનના સાધનો, નસખંધી, છૂટાછેડા, ગર્ભપાત, આંતરજાતીય-આંતરખંડીય લમો તથા નશાની વસ્તુઓ, પ્રણયકથાઓ, બ્લ્યુ બુકસો, બ્લ્યુ ફોલ્ડરો અને ટેલિવિઝન ઉપરના ઉન્માદક દ્રવ્યોની છૂટછાટોએ પ્રજાને અનાયારની અગાધ ખીણમાં દડસેલી મૂકીને નિર્વીર્ય, નિર્માલ્ય અને નિસ્તેજ બનાવી નાખી.

[૧૧] અનાજની કૃત્રિમ અછત ઊભી કરીને, શાકાહારના અચાર્યું તૂટ ઊભું કરીને પ્રજાને માંસાહાર તરફ ધકેલી મૂકી.

[૧૨] સ્ત્રીસ્વાતન્ત્ર્યની શૂભેશ દ્વારા સ્ત્રીના શીઘ્રતત્ત્વને ખતમ કરવામાં આવ્યું. એને સ્વચ્છદતાનું અર્પણ કરીને અનેકોની 'ગુલામ' જેવી દશામાં 'સ્વાવલંબી' બનવાના કોડ વગેરે પૂરા કરવાના કારણોસર મૂકી દીધી. નારીના સતીત્વ અને મહાસતીત્વમાંથી પ્રગટતાં ભૌતિક અને આધ્યાત્મિક તેજપૂજે આ સ્વતંત્રતાના નારા નીચે દટાઈને નામશેષ થઈ ગયા.

[૧૩] સમાનતા, એકતા (એકસંખી નહિ), સત્ય શોધતો (I) બહુમતવાદ, લોકશાહી અને તેની ચૂંટણી પ્રથા—આ બધાએ ભારતીય પ્રજાના અહિતમાં શુ શુ ફાળો આપ્યો છે? એ તો સતો અને સજ્જનો જ ભેગા ખેસીને વિચારી શકશે.

[૧૪] અસ્પૃશ્યતાભેદનિવારણ, સંપ્રદાયભેદનાશ, કૌમવાદનાશ... છેલ્લે રંગભેદનાશ આ બધા 'ભેદ'ના નાશ કરવાની વાતો પાછાં અસ્પૃશ્યો, સંપ્રદાયો, કૌમો અને ગોરી સિવાયની બાકીની ચામડીના રંગવાળા પ્રજાઓનો જ મૂળમાંથી નાશ કરવાની ભેદી કારવાહીએ જોડવાએલી છે કે કેમ? તે પણ બુદ્ધિમાન સતો અને સજ્જનોએ જ ફેર વિચારવું પડશે.

[૧૫] દૂડીઆમણની કાળી—જૂઠી ઘેલછા;

[૧૬] વધુ ઉત્પાદનનું વિનાશી બૂમરાણ;

[૧૭] પશુઓની કલ્લેઆમ અને તેના અગોની નિકાસ;

[૧૮] ખેતીપ્રધાન દેશના ઉદ્યોગીકરણની વંશપર પગાલ ધૂન

[૧૯] કાળો બગ્ગર;

[૨૦] ટ્રેકટર, પંપ, વીજળી વગેરે દ્વારા ખેતીનું કરાનું યંત્રીકરણ

[૨૧] સદકારી ખેતી વગેરે દ્વારા ખેતીનું મધ્યકીકરણ અને અંતરગત ખેતીનું આગમન.

[૨૨] વેપારમાં પરવાના પદ્ધતિ દાખલ કરીને નાના વેપારોનો અને નાના વેપારીઓનો ખોલાવાતો નાશ.

[૨૩] ડેરીઓ અને ફર્ટીલાઇઝર પ્લાન્ટો દ્વારા પશુઓને ખિન-ઉપયોગી દરાવીને, તેમની કલ્પેઆમ દ્વારા સેન્દ્રિય ખાતરનો નાશ થવા દઈને ધરતીની પાયામાલીનું વ્યવસ્થિત સર્જન.

[૨૪] વિકાસના સુવાળા નામ નીચે તીથો, ધર્મશાસ્ત્રો, પવિત્ર સાધુ સસ્થા વગેરેના પ્રાણભૂત તત્ત્વોનો વિનાશ.

[૨૫] વઠાણ પ્રવૃત્તિ કરતાં ય વધુ-અત્યંત વધુ-જોખમી બનતી જતી અ-હિંદુઓની હિંદુ બની જવાની પ્રવૃત્તિ.

છત્વાદિ અનેક વાતો છે જેને આપણે ફેર વિચારવી જ પડશે.

પુણ્યવાનો ! હૈયે વસ્યું છે; સમગ્ર વિશ્વના સર્વ જીવોનું હિત ! 'મોક્ષ'પ્રધાન સર્વ સંસ્કૃતિઓનું ગૌરવ.

કોઇ એને નંદવી જાય; એની સામે આંગળી કરે; અડપલુ કે છેડતી કરે...એ જોયું-ખમાતું નથી. એથી જ આ લાલબત્તીની ગરજ સારતી સમીક્ષાઓ તૈયાર કરી છે. સમજા પૂર્વગ્રહોથી મુક્ત બનીને સહુ વાંચજો... અને યથાશક્ય સહુના હિતમાં તમારો પ્રયત્ન પરિણમાવજો.

આટલી જ અપેક્ષા સાથે વિરમું છું.

જિનાસાવિરુદ્ધ કાર્ક પણ લખાયું હોય તો મિન્હામિ દુકકડ માંગુ છું.

વિદ્યાશાળા

દોશીવાડની પોળ

અમદાવાદ-૧

૧૫-૧૨-૧૯૭૪

વિ. સં. ૨૦૩૧, માગ.શુદ્ધ ખીજ

લિ.

મુનિ ચન્દ્રશેખરવિજય

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ અંગેની તમામ
માહિતિ મેળવવા માટે આ પુસ્તકના છેડે
આપેલું ટ્રસ્ટી મંડળનું નિવેદન નજરમાં
લેવા નમ્ર વિનંતિ છે.

ગૃહસ્થ : સ્ત્રી-પુરુષોના ફેટાની યોજના
હવે બંધ કરવામાં આવી છે.

— ટ્રસ્ટી મંડળ

અમે છીએ; વીરશાસનના વીરસૈનિકો

ત્રિલેકનાથ, શાસનપતિ તીર્થંકર, પરમાત્મા મહાવીરદેવે સર્વ જીવોના હિત કાળે 'શાસન' નામની સસ્થા સ્થાપી. અઢી હજાર વર્ષોથી આ શ્રી જિનશાસનનું કલ્પવૃક્ષ અનેક જીવલેણ ઝઝાવાતો વચ્ચે ય અડોલ બનીને આજે ય જીભ રહ્યું છે. પણ હવે કેટલાક પરદેશી ધર્માંધ લોકોએ એના સર્વનાશ માટે પોતાનો આગવો વ્યૂહ અમલમાં મૂક્યો છે. એકતા, વિકાસ, અચાર કે પ્રગતિના સુવાળા ['સુગર-કોટેડ'] નામોવાળા યોજનાઓ ધડી આપીને કહેવાતા જૈનો જ દ્વારા, તેને પ્રસારિત કરીને શ્રી જિનશાસનનો છુકડો બોલાવી દેવાની એમની નેમ છે.

પણ સખૂર ! અમે છીએ શ્રી વીરશાસનના વીરસૈનિકો ! અમારા જીવતાં સર્વને જીવાડનારા શ્રી જિનશાસનની દુર્દશાને અમે કદી અરદાસ્ત કરી શકશું નહિ

અમારા ધરના જ જમાનાવાદી, તકવાદી, બુદ્ધિજીવી, સિદ્ધાંતહીન માણસોની હિલચાલોના બેઠ હવે અમારાથી કાઠ અછતા રહ્યા નથી. ચાલે ય દીગકામાંના કેટલાક લોકોના બનેલા આ પાયમા દીરકાના ભયજનક પડકારો, એ ચારેયના અસ્તિત્વનો ખાત્મો બોલાવવાની કારવાહી તરફ જે સમયે આગળ વધી રહ્યા છે તે સમયે અમે તેમને 'રૂક-જાઓ'નો આદેશ આપવા માગીએ છીએ.

દોષ અડપણું કરવો મા; વિશ્વદયાળુકર શ્રીજિનશાસન સાથે.

અમને

શાસ્ત્રસુ

પદ્ધતિ.

શના

શાસ્ત્રીય

અં

બા

ક

જરા થોભો

મોક્ષપ્રધાન ચાર પુરુષાર્થની આર્યસંસ્કૃતિ-માતાના બરડે ફટકારાતા હાંટરોના ઘાતકી મારને હું જોઈ શક્યો નથી. વ્યથિત અંતરના વલોપાતને આ ગ્રંથમાં વ્યક્ત કર્યા વિના મારાથી રહેવાયું નથી.

કોઈ પણ આર્યને જોટલો પ્રેમ ભારતીય પ્રજા અને સંસ્કૃતિ તરફ હશે તેટલો જ, કદાચ તેથી પણ વધુ પ્રેમ અને અહોભાવ મારા અંતરે કેમ ન હોય ?

એમાંથી જ આ ગ્રંથના ચિંતનોનું-પ્રવચનોના માધ્યમથી સર્જન થયું છે.

ભાવાવેશમાં આવીને, વધુ કડક થઈને, વધુ પડતા નક્કર વિધાનો પણ કર્યા છે; પણ રાષ્ટ્ર, પ્રજા કે સંસ્કૃતિ પ્રત્યેના અથાગ પ્રેમમાંથી જ એ ભાવાવેશ જન્મ પામ્યો છે એની સહુ નોંધ લે.

મેં તો મારા અભિપ્રાયરૂપે મને જે લાગ્યું તે લખ્યું છે. જે લખ્યું તેને સાચું ઠરાવવાનો યત્ન પણ કર્યો છે.

છતાં છદ્મસ્થના અભિપ્રાયોમાં ભૂલને સંપૂર્ણ અવકાશ છે. એવી કોઈ પણ ભૂલ ક્યાંય પણ થઈ હોય, એવો કોઈ રાષ્ટ્રીય, સાંસ્કૃતિક, કે બંધારણીય અપરાધ ક્યાંય પણ થયો હોય તો તેની આ સ્થળે જ અંતઃકરણથી ક્ષમા માંગું છું.

બધા અનુમાનોમાં, બધેય ‘હું’ સાચો જ છું’ એવો મારો હરગીજ દાવો નથી.

મુનિ
ચન્દ્રશેખરવિજય

શત્રુજય તીર્થનો આ તે કેવો ઉપયોગ ?

કુલછાપ દૈનિક : તા. ૨૦-૯-૭૧ માં આવેલા

સમાચાર

“કુલછાપની સુવર્ણ જયંતિ નિમિત્તે યોજાએલ બહેનોની શત્રુજય આરોહણ-અવરોહણ સ્પર્ધા આજે સવારે ખુશનુમા વાતા-વરણમાં અને પ્રેક્ષકોની ભરપૂર હાજરીમાં ઉત્સાહભરે શરૂ થઈ હતી, ૩૩ બહેનો ગેરહાજર હોવાથી ૨૪૦ બહેનોએ સ્પર્ધામાં ઝુકાવ્યું હતું અને આ સ્પર્ધામાં પાલીતાણાની બહેનોએ ૨૦ રાખ્યો હતો. પ્રથમ ત્રણ વિજેતા બહેનો પાલીતાણાની જ છે. સમારંભમાં કુલછાપના પ્રતિનિધિ શ્રી રમેશભાઈ છાયાએ જાહેર કર્યું હતું કે આ સ્પર્ધા દર વર્ષે યોજાશે અને એ માટેનો ‘રનીંગ શીલ્ડ’ જે તે વિજેતા કે પચાસત કે સુધરાઈ પાસે રહેશે અને હરિફ દરેક બહેનને પ્રમાણપત્ર એનાયત થશે સમારંભમાં જ-મભૂમિ પત્રોના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી બાપાલાલ દોશીએ આ સ્પર્ધાનું સફળ આયોજન અને સંચાલન કરવામાં પાલીતાણાના આગેવાનોએ આપેલા સહકાર પ્રત્યે હાર્દિક આભારની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી.”

સમીક્ષા :-કેઈ પણ પવિત્ર વસ્તુનો ગમે તે ઉપ-યોગ કરવાની વાત શું બરાબર છે ? તીર્થ જેવી પવિત્રતમ જગ્યા બાળાઓની સ્પર્ધા યોજવા માટે વાપરી શકાય ખરી ? શું સમજીને આ અંગેની જવાબદાર વ્યક્તિઓએ આમાં સમજિ આપી દીધી હશે એ જ સમજાતું નથી.

શું ધર્મશાસ્ત્રના પાનાનો ઉપયોગ ચવાણના પડીકા વાળવામાં થઈ શકે ખરો ? જૈન સાધુને શેઠના પટ્ટા-વાળા તરીકેના કામમાં લઈ શકાય ખરા ? પોતાના બાળકને સ. સ. ૧

સંસ્કૃતની પરીક્ષામાં પહેલે નંબરે લાવવા માટે કોઈ ગૃહ-
સ્થ જૈનસાધુનો ઉપયોગ સંસ્કૃતના 'ટીચર' તરીકે કરી
શકે ખરા ?

શું ખંડિત મૂર્તિનો પણ ઉપયોગ પગપીઆં તરીકે
દઈ શકે ખરો ?

મરણ પામેલા સંતના શરીરનો ઉપયોગ તગીબી-
વિદ્યાના અધ્યયન માટે થઈ શકે ખરો ? જો ના....

તો પછી પવિત્રતાના ઘોષ વહેવડાવતી આ તીર્થ-
ભૂમિનો સ્પર્ધાની રમતો માટે શી રીતે થઈ શકે ?

થોડા જ વખત પહેલાં એક વિશ્વવિખ્યાત દેરા-
સરજીનો ઉપયોગ એક સીનેમાનું શુટીંગ લેવા માટે
કરવામાં આવ્યો હતો. એ દેરાસરની ભમતીમાં ચારે બાજુ
ખીચોખીચ ભરેલી કોતરણીને કચકડાની પટ્ટીમાં કંડારવી
હતી. એવી યેનમૂન કોતરણીની વચ્ચે એક અસિનેત્રીએ
દેરાસરજીની ભમતીમાં જ ખૂટ પહેરીને નૃત્ય કર્યું હતું.
હું ન જૂલતો હોઠ તે એ ચલચિત્રનું કલિ મુશ્કરાઈ
(અથવા કુલ ઔર કલિ) નામ છે. કલાકો સુધી દેરાસર
જીમાં ચાલેલા શુટીંગના કાર્યક્રમમાં કલાકારોએ (1) ૬
૧૭૭૫ બારીને સિગારેટના ટૂંકાનો ત્યાં ઢગલો કર્યો હતો.

તે તે જવાબદાર સંઘના આગેવાનોથી કાવે તે રીતે
આ ભૂમિજોનો ઉપયોગ થઈ શકે ખરો ?

આટલી મીઠી સાદી અને બાળકને પણ સમજાત
તેવી વાતને અનુમોદન કેમ અપાનું હશે એ જ સમજાત
નથી.

મંદિરોને પણ કલાકારીગીરોના આદર્શ નમૂના તરીકે જ સમજાવવાની વૃત્તિ હમણાં ખૂબ જોર પકડી રહી છે. આથી એ મંદિરોમાં દર્શક વર્ગની ગરદી થવાને બદલે પ્રદર્શકવર્ગની ગરદી જોવા મળે છે. ગમે તે પ્રકારની; ગમે તે વેશની, ગમે તે સ્થિતિમાં [એમ. સી. કોર્સમાં પણ] ગમે તે વ્યક્તિ કશો રોકટોક વિના ત્યાં આવી શકે ! ઓહ ! આવી આશાતનાઓને પણ નગણ્ય સમજવી હોય તો તો, ‘એ મંદિરો આવા બેનમૂન કારીગીરોના ધામ બનવા કરતાં ખંડિયેર બન્યા હોત તો ?’ એવો એક વિચાર મગજમાં દોડી આવે છે.

શત્રુજય તીર્થનો ખાળા-સ્પર્ધામાં ઉપયોગ થયો તેના વિરોધમાં સેંકડો સહી સાથે પત્ર લખાયાનું જાણ્યું છે પણ કોણ જાણે તેનું શું પરિણામ આવ્યું ? કોઈ વાત સાંભળવા જ કોઈ માંગતા નથી ત્યાં શું થાય ?

પંડિત બેચરદાસના લયાનક વિધાનો :-

[૧] ભગવાન સીમંધર સ્વામી અને મહાવિદેહ સેત્રનો પણ ઈન્કાર :

[૨] સિદ્ધશિલા કાલ્પનિક છે :

[૩] મહાવીર ચરિત્ર વિસંગતિઓથી ભરેલું છે :

પ્રબુદ્ધ છવન: તા. ૧-૯-૭૧ માં આવેલા લેખમાંથી :-

“વર્તમાનમાં વૈજ્ઞાનિકોએ ચન્દ્ર સુધી પહોંચવાનું સાહસ કર્યું અને ત્યાંથી માટી પણ લઈ આવ્યા. આ બધી પ્રત્યક્ષ વાતો છે, કોઈ કલ્પનાની વાત નથી. જેમને

સંદેહ હોય તે તાલીમ લઈને ત્યાં સુધી જરૂર પહોંચી શકે અને ખાતરી કરી શકે. તમને તો હું ત્યાં સુધી કહું છું કે હવે એવાં વિમાનો થયા છે કે જે એક મિનિટમાં જ હજારો ગાઉ જઈ શકે છે. એવા એક વિમાનને ભાડે લઈને જરૂર તમે મહાવિદેહ ક્ષેત્રની યાત્રા કરી શકો છો અને શ્રી સીમંધરસ્વામીજી સાથે સાક્ષાત્ વાર્તાલાપ પણ કરી શકો છો.

શ્રી સીમંધર સ્વામી મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં વિચરી રહ્યા છે વગેરે વગેરે.... પણ મહાવિદેહ ક્યાં ? શ્રી સીમંધર-સ્વામી ક્યાં ? વર્તમાનમાં વૈજ્ઞાનિકોએ તથા ભૂગોળના શોધકોએ પૃથ્વીના પરિણામ વિષે ચોક્કસ નિર્ણય કરેલ છે, અને કેટલાક શોધકો તો આખી પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા પણ એક વાર નહિ; અનેક વાર કરી ચૂક્યા છે, છતાં આ કલ્પના-પ્રસ્તુત હકીકત-માટે આપણે ત્યાં શું આલી રહ્યું છે ?

સમીક્ષા :-ધર્મશાસ્ત્રો પ્રત્યે પાંડિત બેચરદાસને કેટલો તિરસ્કાર હશે અને અપૂર્ણ વિજ્ઞાન પ્રત્યે કેટલી ઘેલી ભક્તિ હશે એનું આ અવતરણ અન્વલ નમૂનો છે.

જેમ્સ જીન્સ જેવા ધુરંધર વૈજ્ઞાનિકોએ સ્પષ્ટ ગ્રંથોમાં બહાર કહ્યું છે કે, “અમને સાચા જ માની લેવાની ભૂત કોઈ કર્યો મા ! અમાન ઘણા બધા સત્યો અગત્ય ઠરી ચૂક્યા છે.” [જૂઓ મારું લખેલું પુસ્તક વિજ્ઞાન અને ધર્મ.] આમ છતાં ભાઈ બેચરદાસ એ વૈજ્ઞાનિકો પ્રત્યે પૂર્વનિષ્ઠા બતાવી દેવાનું હું સાહસ કરી રહ્યા

છે. એમને એ વાતની પણ ખબર લાગતી નથી કે હજી ઉત્તર દક્ષિણ ધ્રુવના સીમાડાઓ સંપૂર્ણપણે લેદાયા નથી.

એમને એ વાતની પણ ખબર નથી કે ટેટલાક પ્રદેશોમાં જતાં સાહસિકોના વિમાનો એ પ્રદેશમાં ગમે તે અગમ્ય કારણસર ધરતી ઉપર તૂટી પડે છે પણ આગળ વધી શકતા નથી. એમને એ વાતની પણ માહિતી નથી કે એક વિમાનીએ આગળ વધવાના સાહસમાં બરફ જેવી સ્વેત જંગી દિવાલ જોઈ અને તેની પરિક્રમ્મા કરતાં હજારો માઇલની સુસાફરી થઈ અને છેવટે પણ એ જ સ્થાને શ્રીમાન્ આવી ગયા પણ કિલ્લાની અંદર ન જઈ શક્યા.

ભાઈ બેચરદાસને એ વાતની પણ માહિતી નથી કે ખીજ સાહસિક વિમાનીની સામે જંગી કાળી દિવાલ આવવાથી એને સાહસ પડતું મૂકવું પડ્યું હતું.

ફાવે તેમ ઝીંકે રાખનાર પંડિતજી કહેવાય ખરા ? ચોતાને જૈન ગણાવતી વ્યક્તિને જૈનશાસ્ત્રોના સૂત્રો ઉપર પણ વિશ્વાસ નથી ! ‘યુદ્ધપરવરી વડૂદે’ અને ‘વરકનક’ સૂત્રનું તેમણે કદી શ્રવણ પણ નથી કર્યું ? છતાં મહા-વિદેહને કલ્પનાનો તુણો કહેવો છે ? વિજ્ઞાનલક્ષિતનું પણ આ પરિણામ નથી. વૈજ્ઞાનિકો પણ કદી આવી લક્ષિત ચોતાની ઉપર રાખવાનું કહેતા નથી. આ તો છે ધર્મશાસ્ત્ર ઉપરની ઘોર નફરતનું જ પરિણામ !

આ જ ભાઈએ સિદ્ધશિલાને કાલ્પનિક કહેવાનું : અને એ દ્વારા દૂર મશ્કરી ઉઠાડવાનું અપાર્ય લેખન દ્વારા

કર્ચું છે તથા વીર-ચરિત્ર વિસંગતિઓથી ભરપૂર છે એમ કહેવાનું મહા હુઃસાહસ પણ એમણે જ કર્યું છે.

આ બાબતમાં જેટલા લેખક જવાબદાર છે એટલા જ જવાબદાર આવા મશ્કરીઓ ભરેલા લેખોને પ્રગટ કરતાં બંધુઓ છે. તે તે સંઘના અગ્રણી તરીકેનું સ્થાન પામેલા બંધુઓએ આવા લેખોને શું સમજીને સ્થાન આપ્યું હશે ?

સમાચાર : ગુજરાતી દૈનિકોમાં વારંવાર આવતી જાહેરાત “જો વાંચશો તો આઘાત લાગશે.”

આપણે ત્યાં દર વર્ષે નવ અમદાવાદ, તે ત્રણ મુંબઈ અથવા એક ઓસ્ટ્રેલીઆ દેશ જેટલી વસ્તી ઉમેરાય છે. કારણ કે દર વર્ષે ૧૦ લાખનો વસ્તી વધારો ભારતમાં થાય છે. વસ્તીવૃદ્ધિના પ્રત્યાઘાતો પણ આઘાતજનક છે. આ બાબતમાં આપણે જાગૃત નહિ થઈએ તો સમગ્ર રાષ્ટ્રને આપઘાતની ભૂમિકા માટે મોકળો માર્ગ મળી જશે”

—આરોગ્ય શિક્ષણ વિભાગ; રાજ્ય કુ. નિ. યુરો, અમદાવાદ.

સમીક્ષા—કેટલી બયાનક બૌદ્ધિક છેતરપીંડી ! મને સમજાતું નથી કે ભારતની પ્રજાની જીવિ આટલી હદ સુધી કેમ પરવારી ગઈ હશે ? ભારતીય પ્રજા સાથે આવી છેતરપીંડી કરવાનો અધિકાર શું ગિફિતોએ જ વળુમાગ્યો પ્રાપ્ત કરી લીધો છે ? ૨૧ મી મહીના ભારતના આ

ગોબેલ્સોને પ્રજા કદી માફ નહિ કરે એ વાતની તેમણે ખાત્રી રાખવી જોઈએ. પ્રજાના માનસ સાથે છેતરપીંડી કરવાના કુકર્મને એમણે પોતે જ ખૂબ ગંભીરતાથી વિચારવું જોઈએ. પણ એ શિક્ષિત લોકો ય બિચારા શું કરે ? જે શિક્ષણ એમને અપાઈ રહ્યું છે, અને જે માર્ગદર્શન એમનાં વડેરાંઓ તરફથી એમને મળી રહ્યું છે એ જ એટલું બધું વિચિત્ર છે કે અચ્છામાં અચ્છા માણસો એ વિચારસરણીમાં ફસાઈ ગયા વિના રહે નહિ.

ઉપરની જાહેરાતમાં દર વર્ષે નવ અમદાવાદ, ત્રણ મુંબઈ વગેરે વસતિ વધારાના ચમકાવી દે તેવા ગણિત મૂકનારાઓને એ વાતની માહિતિ છે ખરી કે નિરોધ, ગર્ભપાત વગેરેના ઉપયોગને લીધે ૧૮ અમદાવાદ, ૬ મુંબઈ કે ૨ ઓરેલિઆ દેશ જેટલા લોકો દુરાચારના ભયાનક પતનના રસ્તે દર વર્ષે જઈ રહ્યા છે ? હજારો કુમારિકાઓ સગલાં બનીને પોતાના શીલનું સૌંદર્ય હણી રહી છે ? યૌવનના ઉંબરે પગ મૂકતાં પહેલા જ યૌવન ખોઈ બેઠાનારા લાખો યુવાનો લમણે હાથ મૂકીને, હતાશ બન્યા છે ? જૂઠી જાહેરાતોવાળી દવાઓ ખાઈ ખાઈને લવતા રહીને આપઘાત કરી ચૂક્યા છે !

૨ । જે પ્રજા પોતાના શીલ, સદાચારાદિને ખોઈ બેસે એ પ્રજા કદી લવતી રહેશે ખરી ?

કોઈ ગોખાવી મારેલું શું કરવા ગાવા મંડી પડવું જોઈએ ? શું આ પ્રજાએ પોતાનું દરદર્શિત્વ ગુમાવી દીધું

સાધનો અંખતા અંગ્રેજોની એક સોસાયટી પણ રચાણી છે. આમ 'હરે કૃષ્ણ'ની ધૂનના જાદુએ ભૌતિક સુખમાં રાચતા વિદેશીઓને પણ થેલું લગાડ્યું છે.

[૨] ભારતની સંસ્કૃતિ અને ધર્મથી આકર્ષાઈને સાધુ બની ગયેલા ૫૦૦ વિદેશી યુવાનો (૧૩-૭-૬૯)

વિશ્વયોગ પરિપક્વ પ્રમુખ સ્વામી શ્રી શિવાનંદ યાત્રીજી મહારાજે આજે પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે ભારતમાં પાંચ લાખથી વધુ સાધન સંપન્ન મહાત્માઓ છે. તેમાંથી ફક્ત ૧૦૦ મહાત્માઓ પરદેશોમાં ભારતની સંસ્કૃતિ અને ધર્મના પ્રચાર માટે વિચરે છે. પાકિસ્તાન ઈસ્લામધર્મના પ્રચાર માટે ખર્ચ કરીને મૌલવીઓને વિદેશોના પ્રવાસમાં મોકલે છે, જ્યારે ભારતના મહાત્માઓનું વિદેશોના પ્રવાસનું ખર્ચ વિદેશોમાંથી જ મળે છે તેમ છતાં ફાર્મ ભરવાના રૂ. ૬૦ મેળવવામાં પણ મહાત્માઓને મુશ્કેલી વેઠવી પડે છે. દુર્લભ સમયમાં જ બીજી વાર યુરોપના પ્રવાસે જવાનો છુ.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ૫૦૦ જેટલા વિદેશી યુવાનો ભારતની સંસ્કૃતિ અને ધર્મથી આકર્ષાઈને સાધુ બની ગયા છે અને ભારતના દેવતાઓના મંત્ર ભાળી રહ્યા છે. આવા એક વિદેશી સાધુ મહાત્માને ઓસ્ટ્રેલીઆમાં શ્રીકૃષ્ણના દર્શન થયા હતા.

અમીક્ષા :—બલભક્તોનું હિમાગ છછડ ખાઈ જાય તેટલી આકર્ષક આ જાળ છે; યુરોપના જે દેશોમાં ગાંજે, ચરમના મેવનમાંથી ખાર-ચૌદ વર્ષના કિશોરો અને કિશોરીઓ નવરા જ પડતા નથી; જે દેશમાં નગ્ન સ્ત્રીના નૃત્યો જોવા માટે સારા ગણના કુટુંબના લોકો પડાપડી કરવા લાગ્યા છે; જે દેશોમાં ખૂન, બગાટકાર, લૂંટફાટ દિવસે દિવસે વધતા જ જાય છે. જ્યાં ન્યાય નીતિ જેવું કશું જ રહ્યું

નથી તે દેશમાં હજારો લોકોને શ્રીકૃષ્ણની પ્રીત ક્યાંથી લાગી ગઈ ! અસંલવ....મારે તો સ્પષ્ટ શબ્દમાં સહુને ચેતવવા છે કે આમાં ક્યાંય સ્વધર્મનો અભ્યુદય માની લેવાની ગંભીર ભૂલ ઠોઈ કરજો મા ! સાંલખ્યું છે કે- હજારોની સંખ્યામાં હિપ્પીઓ ભારતમાં ઊતરી ચૂક્યા છે. યુવાન છોકરા-છોકરીનાં એ ટોળાં ત્યાં ને ત્યાં મોટા શહેરોમાં ભમતા રહે છે. એમને ઓળખ્યાનો ઠેકો ધરાવતા કેટલાક અજ્ઞ ભારતીઓ કહે છે કે એ લોકોને ભોગના અતિરેકથી તિરસ્કાર વછૂટી ગયો છે એથી એ લોકો આમ તેમ ભમ્યા કરે છે, આ વાતમાં મને લેશ પણ સત્ય લાગતું નથી. ભોગના અતિરેકથી, ત્રાસી ગયેલા માણસો શા માટે ચરસ ગાંજનું સેવન કરે છે ? શા માટે સજ્જતીય અને વિજ્જતીય બે ય પ્રકારના-જાતીય પાપોને-ટોળામાં રહીને-ભોગવે છે ? શું આને ભોગના અતિરેકનો તિરસ્કાર કહેવાયો હશે ? અરે ! આ તો ઉધાડો દલ છે એટલું જ નહિ પરંતુ ભારતીય સંસ્કૃતિનું નીકંદન કાઢી નાંખવા માટેનો પગ પહોળા કરીને પેટ ફાડી નાંખવા સ્વરૂપ-પ્રતીકો છે.

મને તો ખૂબ સ્પષ્ટ રીતે આ લેલી આક્રમણનું દર્શન થઈ રહ્યું છે. આપણી સંસ્કૃતિનો નાશ ન થાય ત્યાં સુધી કોઈ મોટામાં મોટો દેશ પણ આર્યપ્રજનો નાશ કરી શકવાને હરણીજ સમર્થ નથી. એવા તો કેટલાય આક્રમણ-ખોરો આજ્યા અને કેટલાય ગયા....

કેમકે આર્યપ્રજાની નસનસમાં ચાર પુરુષાર્થની સંસ્કૃતિનું લોહી વહેતું હતું.

હરે કૃષ્ણની ધૂન મચાવનારાઓના ટોળાં નીચે અને વિદેશીઓનો ભારતીય સંન્યાસ સ્વીકાર કરવાના કાર્યક્રમ નીચે એક ચોક્કસ કાવતરું ગોઠવાયું હોવાની મને ગંધ આવે છે. આર્યપ્રજાના જે જે ધર્મોના અનુયાયીઓમાં આ લોકો ભળશે, તે તે ધર્મોના કાલાંતરે નાશ કરવાનું કામ આ નવો અનુયાયી વર્ગ કરશે. શાસ્ત્રો ભણીને પ્રાચીન પરંપરાઓને તેઓ ભણુશે અને પછી તરત જ જૂઠા વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિકોણો રજૂ કરીને તેની વગોવણી કરશે. નવી પેઢીનો ફાલ તે વગોવણીમાં સામેલ થશે. આ જ રીતે નવા શાસ્ત્રોની રચના કરીને જૂના શાસ્ત્રોને ઊધર્મ ખોરાક બનાવાશે કે જલશરણુ કરાશે અથવા તો પરદેશ પહોંચાડીને બાળી નાંખશે. મને તો હૃદયશત છે કે આંતર રાષ્ટ્રીય ધોરણે તીર્થંકર ભગવાન મહાવીરદેવની રૂપ મી નિર્વાણ શતાબ્દીની ઉજવણી કરીને દૂંક સમયમાં ઢગલાબંધ ગોરાઓ જનધર્મ સ્વીકારી દીક્ષા લઈને પ્રવેશ કરશે અને ધર્મનાશની કારવાહીને વેગવંતી બનાવી દેશે જે ધાર્મિક જનોની ધર્મ પરંપરાઓ વગોવાય અને શાસ્ત્રો હુમ્મ કરાય તથા શ્રદ્ધાબળને હુચમચાવી નાંખાય તે ધાર્મિકજનોનો ધર્મ કેટલો કાળ ટકશે ?

મહુ સામ્રાજ્ય બની જાયો ! પરકીય પ્રવેશને હાલ તો સખન બંધી આપો. પોતપોતાની ધર્મપરંપરાના

કિલ્લાઓને સહુ સલામત બનાવો. નહિ તો ધર્મવ્યવહારો
નાશ પામતાં જ આર્યધર્મો નાશ પામી જશે. રહી જશે
એક માત્ર ઇસુખ્રિસ્તનો ધર્મ ! લાચારીથી સ્વીકાર કર્યા
ના ન જ આવે તેવો ધર્મધોના હાથમાં ગળેલો ધર્મ.

સમાચાર : જૈન જગત્-હિન્દી માસિક સપ્ટેમ્બર ૧૯૭૧-નો
૬ : આવશ્યકતા હેં સાવલોમ સાર્વકાલિક જૈન ધર્મ કી
—કાકા કાલેલકર

“મૈ શ્વયં સનાતની હિન્દુ હોને મે જૈન સમાજકો સલાહ
ને કા અપના વિશેષ અધિકાર નહી માન સક્તા. ફોર હી ઇતના
કાગા કિ જૈન ધર્મ કો પૂર્ણતઃ જાનનેવાલે ઓર આચરનેવાલે લોગો કો
અપને ધર્મ કો વિભાગ કરને ચાહિયે. ૧-તાત્વિક દષ્ટિસે જિન જૈન ધર્મ
અથવા જૈન તત્ત્વજ્ઞાન કહા જા સક્તા હે ઉસે સાર્વભૌમ, સાર્વકાલિક
પ્રધાન જૈન ધર્મ કો તોર પર વિસ્તાર મે સમજાના, ઓર સાથ હી સાથ
૨-આજ હિન્દુસ્તાન મે જૈન સમાજ મે જિસકા આચરણ હોતા હે
ઉસ જૈન ધર્મ કો ભારતીય સરકારણ અથવા હિન્દુ આવૃત્તિ કો તોર
પર અલગ દિખાના. હિન્દુસ્તાન મે રહેનેવાલે ઓર વદ્યપરમ્પરાગત
જૈન ધર્મ મે જાનનેવાલે લોગ જૈન ધર્મ કી ઇસ ભારતીય આવૃત્તિ કો
અનુસાર ચલે ઓર ઉસમે સમય સમય પર સંશોધન-વર્ધન કરતે
રહે. ઓર જો વ્યાપક, સાર્વભૌમ, મૌલિક પ્રધાન જૈન દષ્ટિ હમને
અલગ કી હે, ઉસકા પ્રચાર સારી દુનિયા કો લિન્નલિન્ન દેશો મે
તોરો મે કાયા જા સક્તા હે. ફોર વહા કો લોગ અપની અપની
કો આવૃત્તિ અનુસાર સાર્વભૌમ જૈન ધર્મ કી સ્વદેશી આવૃત્તિ લેવાર
કો તો હિન્દુ ઓરો ફટ હોની ચાહિયે ચહા કો જાનિયોંકી ભારતીય

સંસ્કૃતિ ભારત કે બાહર કે સમાજો પર લાદને કી કોશિશ હમ કરે, ઉસમે મે જો હિંસા બાહર કે લોગો કો પમ દ આગે ઉમરવીકાર કરનેમે ઉન્હે કૌન રોક સકતા હૈ ?

સમીક્ષા :-કોઈ પણ વૃક્ષને નીચે પાડી દેવા માંગતો માણસ તેને મૂળમાંથી જ ઊખેડી નાંખે છે ને ? વિશ્વના સમસ્ત જીવસૃષ્ટિને ઓછા-વત્તા અંશે જીવાડવાનો ખોટો આપતી વિલિનત થરોવાળી આર્ય સંસ્કૃતિ મૂળમાંથી ઉખેડે તો જ તેનો નાશ શક્ય છે ને ?

નવા શિક્ષણનો આ તે કેવો પ્રભાવ સર્વાત્ર છાઈ ગયો છે કે જેના ઉપર એ પ્રભાવ ફરી વળ્યો એનું માન લગભગ જઠ થઈ ગયું ! આ શિક્ષણે પ્રેમન-વેશનો જંગલ કાર્યક્રમ કેટલી સફળતાપૂર્વક પાર ઊતાર્યો છે કે સંસ્કૃતિના સંરક્ષક ગણનારાઓ ઉપર પણ એનું કામણુ થઈ ચુક્યું છે.

કાકા કાલેલકર ગમે તેટલા વિદ્વાન ગણાતા હોય પરંતુ ઘણી વખત તેઓ તદ્દન અણસમજથી બોલતા બોલતા કે લખતા હોય તેવો ભાસ ઊભો થઈ જાય ! જનધર્મના બે વિભાગો કરી નાંખવાની તેમની રજૂઆત કેટલી ધૂળટા ભરી છે એ વાત વાચક તરત સમજી શકે ! જનધર્મના સ્વાદાદ વગેરેને બે મોંએ વખાણનારા લોકોને જન સિદ્ધાન્તો ખરેખર ગમી ગયા હોય તો શા માટે તેમ જમાનાના નામે સિદ્ધાન્તના પરિવર્તનની વાતો કરે જોઈએ ? કમોટી કાળે જે સિદ્ધાન્તો ટપી જાય છે એ મજબૂત થાય છે. જમાનો તો આવતી કાલે હજી "

ખરાબ આવવાનો છે એટલે શું સિદ્ધાન્તને પણ નીચેને નીચે ઊતારતા જવો ? સંત તો તેનું નામ છે જે જૂઠા જમાનાની સમષ્ટિનો ભોગ લાલસાની લેશ પણ દયા ખાધા વિના સત્યનો અહાલેક બજાવે.

તે ડોક્ટર મૂર્ખ છે કે જે દરદીના કહ્યા પ્રમાણે સદા ચાલે છે. તે મા મૂર્ખ છે જે બધી વાતે દીકરાને અનુસરે છે. તે પતિ મૂર્ખ છે જે કાયમ પત્નીનો કહ્યાગરો બની રહ્યો છે. જે સિદ્ધાન્તોની રક્ષા કાળે હજારો લાખો ખલિદાનો અપાયા છે, જેને જીવનસાત કરીને લાખો આત્માઓ અમરત્વને પામ્યા છે; મરણમાં સમાધિ અને જીવનમાં શાન્તિ પામ્યા છે. આજે પણ સેંકડો યુવાનો જેને સ્પર્શીને પવિત્રતા પામ્યા છે; અનાચારોને ત્યાગી શક્યા છે એ સિદ્ધાન્તોને પાળતા, ધર્મીવર્ગને જડ, રૂઢિચુસ્ત, કહેવા અને તેને જૂદો પાડી દેવાની હિમાયત કરવી એ કેટલું બધું અયોગ્ય ચિંતન છે ? વળી નવા મોડેલના જૈનધર્મની વાતો કરવી; તેને સાર્વભૌમ અને સાર્વકાલિક કહેવો—એ સાહસ પણ કેટલી નાદાનીઅતથી ભરપૂર છે ? આ રીતે નવું સ્થપાયે તો જૂનું સત્ય ઊખડી જશે અને નવાને ઉખેડતા તો ચોડી પણ વાર લાગવાની નથી.

હુભાગ્ય છે, જૈન સંઘનું કે આવા લેખોની સામે હાકોટા કરવા માટે એક સાથે બધાનું લોહી ઊકળી પડતું નથી. નહિ તો આવા નિવેદનો લખવા તૈયાર થતી કલમ લેખકના હાથમાંથી છીનવાઈ ગયા વિના રહે ખરી ?

આ ધર્મને તો તે મર્દાનગીભર્યા વસ્તુપાળોની દેન છે જે ત્યાગી સંસ્થાના અપમાન સામે જંગે ચડ્યા હતા !

તે ભામાશાહોની દેન છે જેમણે સંસ્કૃતિની રક્ષા કાળે તિલેરીઓ ખુલ્લી મૂકી દીધી હતી; તે જગદુશાહોની દેન છે જે દુષ્કાળના સમયમાં લાખોની માતાઓ બની હતી.

આજના બોલકણાં, કે વિદ્વાન ગણાતાં ભાષણકારો કે લેખકો ભલે ન હતા પણ જીવનને જાત ઉપર લખી જાણનારાનો એ જીવંતકાળ હતો.

જે જિનધર્મના પ્રભાવે જ આ બધું બન્યું તેને જૂદો પાડીને, ખતમ કરી દેવાની વાત શ્રી કાલેલકર કરે છે ! અહો ! આશ્ચર્ય ! કોઈ ભરમાશેા મા આવા કુતાકિંક લેખકોથી !

સમાચાર :- મુંબઈ સમાચાર તા. ૧૪-૧૧-૭૧.

“ કોઈ એક સરચા હોય તે પોતાના નિયમો પ્રમાણે ચાલવે જોઈએ કે વિશાળ બદ્ધમતિ ધગવતા સભ્યોની ધ્વજા પ્રમાણે ચાલવી જોઈએ એ એક અગત્યનો મુદ્દો હતો. સરચાઓના નિયમો પણ હવે તો મન્યાના સભ્યોની બદ્ધમતિથી જ ઘડાય છે અથવા સંધારી શકાય છે એ દૃષ્ટિએ, ‘ નિયમ કગતાં બદ્ધમતિ જ મદત્વની છે. ’ એવો મદત્વનો મુદ્દો હવે આપિત થાય છે. અત્યાર સુધી કાનૂનમા આનાથી વિરુદ્ધ પ્રકારની જોગવાઈ હતી. ”

સમીક્ષા : ગાળાશ ! તમામ સભ્યોના ગળે બદ્ધ-મતિવાદનો કેવો દુષો લાગી ગયો ! હવેથી સત્ય, નિયમ,

બંધારણ; કોઈનું ચ-મહત્ત્વ નહિ. બહુમતિ કહે તેજ પ્રમાણ.... તેજ નિયમ તેજ સત્ય....અને તેજ બંધારણ.

આર્યપ્રજ્ઞના સંપૂર્ણ વિનાશનું આ અતિભયાનક પ્રથમ શસ્ત્ર છૂટી ગયું છે !

હાય ! ઘણાં ગૂંડાઓ લેગા ધધને જે કાંઈ નિર્ણય લેશે તેજ જો સત્ય ઠરશે તો લઘુમતમાં લાચાર બનીને એકલી ઉભેલી કોઈ માતા કે કોઈ બેનનું શું થશે ? ત્યાં-તે સમયે શીલમાં અસત્ય અને અશીલમાં સત્ય સ્થાપિત થશે ને ?

ઇસુના અનુયાયીઓ જંગી બહુમતમાં છે. એટલે હવે લઘુમતના તમામ ધર્માનુયાયીઓના ધર્મેનિ તેઓ પાપીઓના ધર્મ કહે તો માન્ય જ કરવું ને ? લાખ લશ્વકો પિત્તળને સોનું કહે તો કમૂઝી જ લેવાનું ને ? જંગી બહુમતે સંસારી લોકોની છે એટલે એમના લોગમુખમાં જ ધર્મ માનવો ને ? હવે લઘુમતમાં મુદ્રાએલા ત્યાગીઓના ત્યાગમાં તો હડહડતું પાપ જ સમજવું ને ? આ, આર્યો ! તમારી આ તે કેવી અવસ્થા ધધ છે ! આ ન્યાયાધીશો ! તમારો આ તે કેવો ન્યાય ! તમે પેલી અંગ્રેજી કહેવતને ભૂલી ગયા કે શું ? “નેનેરીટી કન્સીસ્ટસ ઓફ કુલ્લ.” હીક છે . કુલ્લરતનો ધાન્ય ન્યારો છે એટલે જ ધર્મને છવાડવાને આશા રદ ન. કુલ્લરતમાં તો બગડેલા એક કેરી પણ કન્સીસ્ટની બહુમતીવાળી સારી કેરીને ચ બગાડી શકે છે ! હાલરો સીધાગીઆ સને કે તારાઓ સને એક જ સિંહ કે ચન્દ્ર બસ ગયાય છે.

સમાચાર : જૈન જગત [માસિક] ઓક્ટોબર-નવેમ્બર-
અ.ક. શ્રી કાલેલકર ઉપર શ્રી ઋષભદાસ રાંકાએ લખેલ
પત્રમાંથી—

“ મૈને જૈન સમ્રદાયો કે સધર્મો કો દૂર કરને કે લિએ અક-
ટ્યર કો સંકલ્પ કિયા હૈ કિ અગલે એક વર્ષમે યા તો સધર્મો
કી સમાપ્તિ હોગી, યદિ વૈસા નહી હો સકા તો મૈ આત્મવિમર્શન
કર અપને આપકા જૈન તત્વો કે પાલન ઔર પ્રચાર મે આત્મ-
બલિદાન કર દૂંગા. વૈસે તો એસે સાથી જૂટાને કા પ્રયત્ન હૈ, જમ
અહિસા ઔર અનેકાન્ત પર નિષ્કારખકર ઉસકે પ્રયોગ મે આત્મ-
બલિદાન કર સકે. કરીય ૫૦ સાથી મીલને કી ઉમ્મીદ હૈ.

“ ત્રીન સાલ મેં સે પ્રથમ વર્ષ જૈનિયોં કે આપસી સધર્મ
દૂર કરને મેં લગાના હૈ. યદિ ઉસ કામ મે સફલતા મિલી ઔર
જીવિત રહા તો દુસરા વર્ષ ભારત મે આપસી સધર્મ અહિમા વ
અનેકાન્ત કે દ્વારા દૂર કરને કા પ્રયત્ન રહેગા ઔર વલ કર સકા તો
ત્રીસરા વર્ષ આન્તરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્ર કે લિએ હોગા. ”

સમીક્ષા :—હુનિયાના ખૂણે ખૂણેથી ઝગડાઓનો નાશ
કરી દેવાની શ્રી ઋષભદાસ રાંકાની ભાવના સ્વરૂપતઃ બેશક
ઉત્તમ છે; પરન્તુ આ વિચારના ગર્ભમાં શું પડયું છે ?
તે સ્પષ્ટ થયું નોંધીએ. જો ધર્મ કે સંપ્રદાયના ભેદને જ
તેઓ ઝગડા સમજતા હોય તો તે બરોબર નથી જૂઠી
જૂઠી વિચારધારાઓ તો આ જગતમાં રહેવાની જ. તીર્થંકર
પરમાત્મા મહાવીરદેવના મમયમાં પણ ઉદ્દત્ત પાખંડી-મતો
વિદ્યમાન હતા. પરમાત્માની દેશના આભયીને અવાચક
બની જવા છતાં પોતાનો મન અને મમત મૂઢી શક્યા ન
હતા. હવે એ જ મૂઢામૂઢા નિતધર્મમાં ફાંટાઓ પડ્યા છે.

યેત રીતે વધારો થાય તે જરા ય જોડું નથી પરંતુ
 દ્વાનને જ ખતમ કરી દેતી ખાંધછોડના નામે તો તેમ
 જ થઈ શકે. આપમેળે જ વ્યક્તિ વ્યક્તિના લુપ્તમાંથી
 સિદ્ધાન્તનો નાશ થઈ જ રહ્યો છે, ખાંધછોડો પણ થઈ
 રહી છે; ધર્મમાં સગવડો શોધાઈ જ રહી છે તેથી
 ઇ સંખ્યાવૃદ્ધિ થઈ નથી. કદાચ તેમ થાય તો ય તેનો
 ઇ અર્થ નથી. મૂળભૂત વસ્તુ ખતમ થયા પછી વૃદ્ધિ
 ની ? પ્રાણ નીકળી ગયા ખાદ્યનું કલેવર મડદું કહેવાય
 અને તે કૂલીને વધી જાય તેમાં આનંદ કદી હોઈ
 શકે નહિ.

આવા પ્રવાહી બહુમત કરતાં તો નક્કર લઘુમત પણ
 હોય. જંગી બહુમત સામે એ જરૂર મુકાબલો કરી શકે.
 માથી જ આપણે બહુમત કરવાના ખાંધછોડીઆ-સિદ્ધાન્ત
 ત્યાગ રાહને વિચારવાનો છોડી દઈને લઘુમતને જ બળ-
 વાન બતાવવા તરફ શક્તિઓ કેન્દ્રિત કરવી જોઈશે.

હજારો બકરાં સામે એક સિંહ, હજારો તારાઓ સામે
 એક ચન્દ્ર; હજારો ટન કપાસની ગંજ સામે એક સળગતી
 શીંગારી-લઘુમતમાં જ છે ને ? છતાં એનું બળ કેટલું ?

શ્રી ઋષભદાસ મંડા હાલના સંયોગોમાં લઘુમતને
 સ્વ-સ્વ સિદ્ધાન્તમાં સ્થિર થઈને અત્યંત યત્નસંપન્ન
 બનવાની વાત કરે. કે એ દિશામાં ચાલ કરે તો હજી
 કાંઈક હીક ગણાય. સદુ 'સ્વ' માં રહે અને સ્વ સાધે
 સંપીને રહે તેવું કાંઈક કરવું જોઈએ. અર્થાત્ બીજને

આ પરિસ્થિતિ લાંબો સમય ચાલશે તો પ્રચંડ વેગથી જમાનાવાદના સાગરના પાણી સર્વત્ર ફરી વળશે. સહુનો ભોગ લઈને જ જંપશે.

કેટલાક દિવસો કે કેટલાક મહિનાઓની દીક્ષા લેતાં હીક્ષિત પ્રત્યે ભાવ શી રીતે બગશે ? આવતી કાલે દીક્ષા મૂકીને લગ્નાદિ કરવાની શક્યતાવાળા મુનિને કોનું માથું નમશે ?

સાધુ સંસ્થાના વિરાટવૃક્ષના મૂળમાં કામચલાઉ દીક્ષાનો આ કુઠારાઘાત છે. જો ખરેખર કોઈ વ્યક્તિને અમુક સમયનું મુનિતુલ્ય જીવન જીવવું હોય તો તે માટે પોષધવ્રત ક્યાં નથી ? એ માટે આવી દીક્ષા તે હોતી હશે ?

મને તો હહેરાત છે કે આ કહેવાના હીક્ષિત મુનિ જિમ મોરગોન પરદેશોમાં ફરીને અનેક યુરોપીઅનોને રૂપ મી નિર્વાણ શતાબ્દીના પ્રમંગ પછી લઈ આવશે અને આવી જૈની દીક્ષા અપાવશે. એ પછી ભારતીય લોકોમાં ય આવી સગવડપંથી દીક્ષાઓ થવા લાગશે.

હવે આવી બાળતમાં કલમ ઉઠાવાય; વિરોધ કરાય ત્યારે શ્રીરાંકા તેને ઝગડા કહેવા માગતા હોય તો એવા એવા ઝગડાખોર બનવામાં તો મહાગૌરવની લાગણી થાય તે તદ્દન સ્વાભાવિક છે

સમાચાર . ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસમાંથી અખંડ આનંદ માસિકે
પિંચેલું અવતરણ

“તામીલનાડુમાં શ્રી કે. કે. શાહ ગવર્નર નીમાયા છે એ
મેં તે તામિરના વિખ્યાત મંદિર જોવા ગયા. પછી એમણે ભારતીય
કુશતત્ત્વ ખાતાને પત્ર લખ્યો. આ મંદિરમાં પરદેશના સહેલાણીઓને
પ્રવેશ માટે પરવાનગી આપવી જોઈએ ”

તામિરના મંદિરનું શિખર (વિમાન) અનેક શિલ્પોની વિવિધ-
તાથી ભરચક છે એની સ્થાપત્યકળા પણ ઘણી કુશળતા સૂચવે છે.
પૌરાણિક કથાઓના પ્રસંગો ઉપરાંત નૃત્યની અંગભંગીનાં અનેક
કળા-કૌશલ્યવાળા નમૂના ત્યાં મોળા છે.

પરંતુ એ સ્થળે એકલી કળા જ નથી, એ ઉપરાંત ધર્મની
ત્યા પવિત્રતા છે અને શ્રદ્ધાનાં મૂળ છે. અસખ્ય યાત્રાળુઓની
ભાવનાઓથી ત્યાંનું વાતાવરણ રંગાયેલું છે. એ માત્ર મ્યાપત્ય અને
શિલ્પની કલાકૃતિઓનું સમૃદ્ધસ્થાન નથી એ સ્થળે કોણે જવું અને
કોણે ન જવું એ વિશે પરાપૂર્વથી નિયમો ઘડાયેલા છે. હિંદુઓ
જેને જેને પવિત્ર માનતા હોય તે બધું વિદેશીના સહેલાણીઓ આગળ
ખુલ્લું કરી શકાય નહિ. ગવર્નરની આવી માગણી સ્વીકારવી ન
જાય.

સૂમીલા :—ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસમાં આ સ્પષ્ટ અભિ-
પ્રાય જેણે જણાવ્યો હોય તેને ધન્યવાદ. કેવી કેવી યેલછાઓ
લગી પડી છે આ દુનિયામાં ? જે શાસ્ત્રમાં ગંભીર ચિંતનો
પડ્યા છે એનેય અપાત્રોની પાસે પણ પ્રકાશિત કરી દેવાની
વાતો ચાલી છે ! કદે તો કોઈ, ચેન્ટાગોનના અતિગુપ્ત
'રસતાવેલેનું' પ્રકાશન !

“ બધું; બધે થ; બધા માટે ” આ અભિ પ્રેરણા સૂત્ર

સમાચાર : મુખર્ધ સમાચાર : તા. ૨૦-૧-૭૨

“ ન્યાયમૂર્તિ શ્રી રએ જણાવ્યું હતું કે જૈનો હિંદુઓ છે કે હિંદુઓનો એક ભાગ છે તે બાબત અમારે નિશ્ચય નથી. ધર્મ જુદો હોય તો પણ ‘ હિંદુ ’ શબ્દની વ્યાખ્યામાં કાયદાની જે, કલમો લાગુ પડતી હોય તે તમામ તેમને લાગુ પડે છે. ”

સમીક્ષા :—સુપ્રીમ કોર્ટના ન્યાયાધીશો પણ આવો ન્યાય આપે ? લોકશાહીનો આ તે કેવો જૂલમ !

ન્યાયાધીશ જેવા સ્થાને રહેલી વ્યક્તિઓ પણ એમ કહે કે, ‘ ભલે જૈનો હિંદુ ન હોય પરંતુ—તો ય-હિંદુને લગતા કાયદાઓ તો તેમને લાગુ થાય જ. ’

કેવી વિરોધાભાસી વાત ? પણ આવા ગૂંથવાડા થવાનું એક કારણ છે. તે એ છે કે સહુ એમ જ માનતા થઈ ગયા છે કે, ‘ હિંદુ એ ધર્મ છે. ’ આ ખૂબ જ ગંભીર ભૂલ છે. હિંદુ એ ધર્મ નથી; હિંદુ એ પ્રજા છે. હિંદુ-સ્થાનમાં જે ધર્મના પ્રભુતાઓ થયા તે ધર્મોને પાળતી અને હિંદુસ્તાનમાં રહેતી તમામ પ્રજા હિંદુ જ કહેવાય. આવી વિરાટ હિંદુ પ્રજા અનેક ધર્મો પાળે છે. જેમ કે વૈદિક ધર્મ [જેને આપણે હિંદુ ધર્મ કહેવાની ભૂલ કરી છે.] જૈનધર્મ, શીખધર્મ, [હિંદુસ્તાનના બૌદ્ધોનો] બુદ્ધધર્મ વગેરે.

જો હજી પણ આ વાત સ્પષ્ટ થઈ જાય તો જૈન ધર્મને પાળતા અનુયાયીઓ પણ હિંદુપ્રજાજન જ કહેવાય. અને આ રીતે હિંદુપ્રજાજન તરીકે અવિભક્ત કહેવામાં જનોને જે ઘણા બધા લાભો છે તેના કરતાં હિંદુઓથી

જૂઠા પડવાના-લઘુમતિ કોમ-તરીકેના લાભો ધણા જૂજ છે. અને એની પાછળના અહિતો લયંકર છે. અફસોસ ! શબ્દમાત્રના ફેરફારથી કેટલો નાશ થયો ! હિંદને ધર્મ બનાવીને હિંદ જેવી બલિષ્ઠ પ્રજાનું અસ્તિત્વ નાબૂદ કર્યું. અને જૈનને સમાજ બનાવીને આર્થિકશના ઉત્તમ એવા જન ધર્મનો નાશ કર્યો.

સમાચાર : સંદેશ ૬-૧-૭૨

“ લોકશાહીમાં પણ સત્તાવાળાઓ પ્રજામતને કેટલી હદે ગેર-રસ્તે દોરતા હોય છે, તેના દૃષ્ટાન્તો તાજેતરમાં અમેરિકાના કેટલા પત્રકારોએ બહાર પાડેલા સરકારી રદસ્થોમાથી જોવા મળે છે.

ભારત અને પાકિસ્તાન પરત્વેની નીતિની બાબતોમાં નિર્ણયની કટિલ ચાલતો ભડો અમેરિકાના બાહુશીતા કટાર-લેખક જેક એન્ડર-સને ફાટી નાખ્યો છે. આમાં ખૂબ જ મુશ્કેલી હકીકત એ છે કે આ દેશાવેશનો ખરાપણા વિશે વ્હાઈટ હાઉસે કશો રહિયો આપ્યો નથી એનો અર્થ એ થયો કે આ દસ્તાવેજો તો સાચા જ છે. આ દસ્તાવેજો ફાટી જવાથી વ્હાઈટ હાઉસ ફોલજનક પરિસ્થિતિમાં મુકાઈ ગયું છે. શ્રી જેકે પૂરવાર કરી આપ્યું છે કે પ્રમુખ નીજનની નીતિ ભાગલવિરોધી છે, ભારત પ્રત્યે દેવપૂર્વની વર્તણૂક કરવામાં આવી છે અને પાકિસ્તાનને ટેક આપવાની ઘેજકામાં તેમણે પાછા વાળને નેહુ નથી.

સંસ્પર્શ : આમાં થ વિશ્વના તમામ સુન્દરીઓની સાથે પાટા બાધી દેવાની કલ્પમતમાં અંગ્રેજ પ્રજા કેટલી કાબેલ છે તેનો આ સનાચાર નાદર નમૂનો છે.

પાકિસ્તાન જેવા ઈસ્લામી રાષ્ટ્રને ટેકો જાહેર કરીને અમેરિકાએ એને લડવાની હિંમત આપી. લડવા માટે કોડો ડોલરનો શસ્ત્ર સરંજામ આપ્યો. અને એ રીતે '૬૨ ની સાલમાં લડાવ્યું', હવે '૭૧ માં લડાવ્યું'. બિચારા પાકિસ્તાનને સાવ જોખરું થઈ જવા લીધું. સાતમા કાફલાના આગમનનો જૂઠો દેખાવ પણ કર્યો.

ખંગલા કહો, પાકિસ્તાન કહો કે ભારત કહો.... અંતે તો આ બધા ય દેશોની પ્રજા-હિંદુ કે મુસલમાન-બંને ય પ્રાચીન છે.

એ પ્રજાઓ પરસ્પર લડી પડે અને બંને પક્ષે જે કાંઈ ખુવારી થાય; બંને ય ના રાષ્ટ્રોને જે કાંઈ અહિત થાય એ બધું ય યુરોપીઅન પ્રજાના તો લાભમાં જ છે.

લડાવો, અને દુનિયામાંથી એટલા લોકોને ઓછા કરો. એમ કરતાં એ પ્રજાઓનો નાશ કરો."

(Divide and ruin.)

આ છે બધા, મેલા અને અતિ દૂર જણાતા અંગ્રેજોની એક જ નીતિ.

પાકિસ્તાનની પછી એ લોકોને તો હિન્દુસ્તાનની પ્રજાને ય ખનમ કરવી છે. પણ હાલ તો પાકિસ્તાન તરફ એમની તોળોનું મોં મરાયું છે એટલે જ પાકિસ્તાનનું આટલું બધું સત્યાનાથ કાઢી નાંખ્યા પછીય મૈત્રીનો દેખાવ કરવા માટે જેક એન્ડરસનના દ્વારા એવા (જૂઠા) દસ્તાવેજો પ્રગટ કરાઈ ચ્યા છે જેનાથી વિશ્વને એમ જ લાગ્યા કરે

કે અમેરિકાના પ્રમુખ પાકિસ્તાન પ્રત્યે અપાર મમતા ધરાવે છે. જો આમ થાય તો જ પાકિસ્તાન અમેરિકાની મૈત્રી જાળવી રાખે અને તેમ થતાં ફરી બે-પાંચ વાર પાકિસ્તાનને લડાવી મારવાની અમેરિકાની નેમ પૂરી થાય.

દહેવાય છે કે જોકે એન્ડરસન પાસે આવા આવા તો સો જેટલા ગુપ્ત દસ્તાવેજો છે, જેને તેઓ કમશઃ પ્રગટ કરવાના છે.

ખામોશ ! દોઢ એ વાતમાં ભરમાયો નહિ. જેટલા સરળ હુયાના આપણે હિંદુ પ્રજાજનો હીએ એટલાં સરળ હુયાં અંગ્રેજોના નથી હાં ! એ લોકો કાવાદાવાનિષ્ણાત છે. એમની વાતોને તમારા લોળપણથી તમે સીધીને સાદી વાંચશો નહિ. નીક્ષન જ દસ્તાવેજ (જૂઠા !) પૂરા પાડે અને એન્ડરસન દ્વારા પ્રગટ કરાવે એમ કેમ ન હોય ? રે ! વિશ્વમાં આ જૂઠા ફેલાવવા માટે કદાચ કોઈને પોતાની ગત્તા પણ છોડવી પડે; દોઢને મરવું થ પડે તો તે વાતનું તેમને મન જરા થ મહત્વ હોતું નથી. એટલો લોભ આપતાં પણ વિશ્વને ગેરદસ્તે દોરવી જવાનો જે મોટો લાભ એમને મળી ગય છે એ અત્યંત અસાધારણ બાબત ગણાય છે.

આવા તો મેંકડો હજારો કાવાદાવાઓથી આંતરરાષ્ટ્રીય રાજદ્વારો ઉભરાયેલા છે તે આપણે સાવધાન નહિ બનીએ તો હિંદુ પ્રજા અને તેની બળવાન સંસ્કૃતિનો પરિપૂર્ણ નાશ થઈને જ રહેશે,

સમાચાર જૈન : સાપ્તાહિક : ૩-૭-૭૧

“આમ છતાં અને છેલ્લા પાંચ છ દાયકાઓ દરમ્યાન આ . . દેશના અને દુનિયાના દેશોના નારીવર્ગે શિક્ષણ, સાહિત્ય, કળા, વિદ્યા સાધના, રાજકારણ, સાહસિકતાના કાર્યો વગેરે અનેક દિશામાં નોંધપાત્ર સફળતા પ્રાપ્ત કરવા છતાં આપણે પુરુષની પ્રધાનતાનું જ પુરાણ ગીત ગાયા કરીએ છીએ, અને નજર સામેની સ્થિતિ તરફ સાં આખમી આમણાં કરીએ છીએ. એ આપણી બુદ્ધિની બલિહારી છે.”

સમીક્ષા : નારીવર્ગે અનેક દિશામાં નોંધપાત્ર સફળતા પ્રાપ્ત કરી હોય તો ય પુરુષની અપેક્ષાએ તેના કેટલેટકા ? અનંતાનંત પુરુષદેહે તીર્થંકરો થયા પછી એક સ્ત્રી દેહે તીર્થંકર થયા તેથી શું તેનું દૃષ્ટાંત લેવાય ?

વળી પુરુષપ્રધાનતાની શાસ્ત્રોક્ત વાતને ‘પુરાણ’ ગીત કહીને કેવી બેહૂદી રજુઆત આજના બુદ્ધિજીવીઓ કરે છે તો પછી દેવાધિદેવ પરમાત્મા મહાવીર પણ પુરાણા જ છે ને ? એ ય નથી ગમતા શું ? બુદ્ધિજીવીઓને ન ગમત કોઈ વાત શાસ્ત્રના પાને નીકળી આવે તો ઝટ એ લોકે કહી દે છે કે, “આ તો પાછળથી કોઈએ ધુસાડી દીધું છે !” શાખાશ. સારા વેપારીના ચોપડે તમારું લેણું નીકળે તો તમે આવો જવાબ દો જોઈ ?

શાસના વિધાનથી તો શું ? પણ ઘટનાઓની વાસ્તવિકતાથી પણ એ વાત મારી રીત સાબિત કરી શકાય જોમ છે કે ધર્મમાં પુરુષની જ પ્રધાનતા છે.

હા . ગૌતમબુદ્ધની જેમ સર્વ તીર્થંકર પરમાત્માઓએ સ્ત્રીની અવગણના નથી કરી એ જરૂર માન્ય છે પણ તેની

સાથે તેને પ્રધાનતા ન આપતાં ગૌણતા જ આપી છે, એ વાત પણ એટલી જ સાચી છે. આની પાછળ સ્ત્રીને હલકી પાડવાનો લેશમાત્ર આશય નથી. પરંતુ વિશ્વકલ્યાણકર શાસનના સંચાલનનું તરવ જોવાયું છે. સહુ કરતાં શાસન મહાન. ધર્મ કરતાં ય શાસન મહાન. પર્વદિવસે ઉપવાસ કરવો એ મહાન ધર્મ છે, પરંતુ ગીતાર્થ ગુરુની આજ્ઞાથી એ દિવસે નાનો કોઈ તપ કરવો એ આજ્ઞાનું શાસન એથી પણ મહાન છે.

પુરુષને પ્રધાનતા મળી છે તેની પાછળ એની શાસન સંચાલકતા જ કારણ છે. આ શાસનનું સંચાલકબળ જ્યાં જ્યાં વધુ જોરથી ઊપસી આવ્યું ત્યાં ત્યાં માત્ર સ્ત્રીને જ નહિ, પરંતુ બીજા અઢળક બાળતોને ગૌણ કરી દેવામાં આવી છે. એવા કેટલાક દાખલા આપણે અહીં વિચારીએ.

[૧] તીર્થંદરદેવોના સમવસરણમાં દેવળજ્ઞાન પામેલા પરમાત્માએ પાછળ બેસે છે અને માત્ર ચાર જ્ઞાનના સ્વામી ગણપર ભગવંતો આગળ બેસે છે કેમકે શાસનનું સંચાલકબળ એમની પાસે છે માટે એ અપેક્ષાએ દેવળ જ્ઞાની પરમાત્મા પણ ગૌણ ગણાય.

[૨] શેષ્ય શિષ્યને આચાર્યપદનું પ્રદાન કરતી વખતે શુભંવ શિષ્યને જાહેરમાં વદન કરે છે. એ દ્વારા શિષ્યની પૂજ્યતાને સંઘ સમક્ષ જાહેર કરીને સહુને જ્ઞાતાના નેતા તરીકે એ શિષ્યને દખ્ખવાનું સૂચન કરે છે. અહીં પણ

શુરુની શુરુતા ગૌણ બની અને શિષ્યનું સંચાલકત્વ પ્રધાન બની ગયું.

[૩] ચક્રવર્તી ભરતને વીતરાગતા અને સર્વજ્ઞતા પ્રાપ્ત થયા પછી પણ ઇન્દ્ર વંદના કરવા પહેલાં મુનિવેષ પહેરવાની વિનંતી કરે છે. વેષ પરિધાન થયા બાદ ઇન્દ્ર વંદના કરે છે. અહીં પણ સ્વશુદ્ધિ કરતાં ય વિશ્વમાત્રનું કલ્યાણ સાધતાં વેષપરિધાનના વ્યવહારધર્મમાં શાસનસંચાલકતા છે. માટે તેને પ્રધાનતા મળી, અને વીતરાગતા વગેરે ટોચ-શુણેને ગૌણતા મળી.

[૪] આઠે ય કર્મોના નાશક સિદ્ધભગવંતો ચાર કર્મોના નાશક અરિહંત ભગવંતથી મહાન હોવા છતાં શ્રીનવકારમન્ત્રમાં અરિહંતપદને પ્રથમ સ્થાન અપાયું છે તેમાં પણ અરિહંતદેવોની શાસનસંચાલકતા જ કારણ છે.

આવા તો ઘણા બધા દાખલાઓ આપી શકાય. આમ જ્યાં જ્યાં ગૌણતા ગણાવાઇ ત્યાં બધે ય તે તત્ત્વોને કાંઈ તિરસ્કારવામાં નથી આવ્યા. તો પછી સ્ત્રીની ગૌણતામાં તિરસ્કારની ગંધ આજના બુદ્ધિમાનોને કેમ આવે છે એ સમજાતું નથી. હકીકત તો આથી સાવ જૂદી છે. જેનું જે સ્થાન હોય તેને ત્યાં જ રાખવામાં તેની ખૂબ રક્ષા છે; મદત્તા છે. સ્થાનગ્રાંથ કરીને કોઈની સાથે સમાન કરવા જવામાં જ તે તત્ત્વને અન્યાય છે; તેની હત્યા છે. બળવાન બગદ બોડે માંદલા બળદને ગાડે ભેતરાય તો શું થાય ? બે રોટલી માંડ ખાઈ ચકનારને આઠ રોટલી ખાવાવાળા

સાથે સમાનતા ઠરી આપીને પરાણે આઠ રોટલી ખવડાવાય
તો શું થાય ?

રે ! સ્ત્રીની ગૌણતાની વાતને કોઠે પાછળથી શાસ્ત્રમાં
પુસાડી છે એમ જો માનવામાં આવતું હોય તો મારો પ્રશ્ન
છે કે તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરદેવે શા માટે અગ્નીઆર
પુરુષ ગણધર્મામાં એકાદ પણ અંદનખાળા કે મૃગાવતીજીને
સ્થાન નથી આપ્યું ?

અરે ! પરમાત્મા મલ્લિકનાથ ભગવાન તો સ્ત્રીદેહે
જ હતા ને ? તેમણે શા માટે તમામ પુરુષોને જ ગણ-
ધર્મપદે સ્થાપ્યા ?

રે ! આપણા વર્તમાન વડાપ્રધાન સ્ત્રી જ છે ને !
તેમણે જ પોતાના પ્રધાનમંડળમાં અડધોઅડધ સ્ત્રી પ્રધાનો
બનાવીને સમાનતા કેમ નથી સ્થાપી ? ૩-૪ સ્ત્રી પ્રધાનો લઈને
ગૌણતા જ કેમ રાખી ? વિચારજો... પુણ્યવાનો... આડેધડ
અભિપ્રાયો રજૂ કરવાનું સાહસ કરવું તે આત્મહત્યાનો
માર્ગ છે એ હતી ન ભૂલશો.

સામાચાર : દુહાદાખ : ૬-૧-૬૨

“પૂનાની રજામાં વડાપ્રધાને મું” હતું કે “જાતવડુ આર્યવર્ષ
કરવાનું છે” એવું, એવું તેના ડાહ્યાને રૂ. ૨૦૦૦ જે.એ. તે નહિ જ
નાદિયે પ્રગતિ થયે છે. એવું મનિદેવેનું એવુંકરણ કરવા મળતા
નથી એ એવું છે. એવું પૂનાની રૂ. ૨૦૦૦ જે.એ. તે, મનિદેવે
રૂ. ૨૦૦૦ જે.એ. તે, મનિદેવે

છે. આપણે એ વખતે એક મહાન રાષ્ટ્ર હતા અને અન્ય દેશ લોકો શીખવા માટે આ દેશમાં આવતા હતા. ભારતે અન્ય દેશો ગુલામ બનાવવા માટે બળનો ઉપયોગ કદી કર્યો નથી. ઉચ્ચ ધર્મોનો સદેશ અન્ય દેશોમાં પ્રસાર્યો હતો ”

સમીક્ષા : ભારતના વડાપ્રધાન ઈંદિરાબેનના અંતરમાં પડેલા પ્રાચીન સંસ્કૃતિરક્ષાના એ વિચારને અંતઃકરણના ધન્યવાદ.

સંસ્કૃતિનો ભોગ લઈને ભારતને સમૃદ્ધ રાષ્ટ્ર ની બનાવવાની તેમની ભાવનામાં સુંદર જગૃતિ દેખાય છે. વડા પ્રધાનના આવા કેટલાક વિધાનો પ્રત્યે સહેજે લાગણીભરી બની જવાય છે, પરંતુ એક વાતનું હુઃખ રહ્યા કરે છે જે વાતને વાણીમાં લવાય છે તે વાત અમલમાં ને ભળતી નથી. એટલું જ નહિ પણ ઉલટું જોવા મળે છે તે વખતે મનમાં સંશય પડી જાય છે કે શું સત્તાસ્થાનો ઉપર બેઠેલાઓ આવી વાણીને માત્ર બોલી જવા કળામાં ખૂબ પાવરધા બનેલા હશે ?

એક બાળુ વડાપ્રધાનશ્રી આટલું સુંદર વિધાન કરે છે અને બીજી બાળુ સંતતિનિયમનના કાર્યક્રમોને આશિર્વાદ પણ આપે છે. આ શું ? આ બે વાતોનો કદી મેળ પડે ?

વસતિઘટાડો કદાચ ખૂબ અનિવાર્ય રીતે જરૂર મનાતો હોય તો ય તેની રીત શાસ્ત્રનીતિ સુજળના પ્રથમ અર્થના પાલન - દોષી ભેદને કે વસતિઘટાડો થઈ અંતે મંપૂર્ણ વસતિવિનાશ થઈ જાય એવી રીત હો

ભેગ્યો ? કોલેજના વિદ્યાર્થી ભાઈ-બેનો પણ નિરોધના સાધનો સાથે જ રાખીને જો ફરતા હોય તો વસતિઘટાડાની આ તકદીળ વસતિનો કેટલો ભવાડો ઠરશે ?

સારા કાર્યની રીત પણ એટલી જ સારી હોવી ઘટે. અન્યથા હલકટ રીતોથી તો પ્રજા અને સંસ્કૃતિ-બેય-ભરણાટ થઈ જશે.

જૂના વખતમાં વેશ્યાઓ પેટ ભરવા જેટલું પણ નાંદ પામતી હતી. હવે ટેટલીઠ વેશ્યાઓ ઇન્કમટેક્સ ભરે છે તો યુ' ભારતની તીજેરીને કમાવી આપતા વેશ્યાઓના ધધારી દોઈ પણ ડાઘો ભારતીયજન ગૌરવ અનુભવશે ખરે ? દારૂબંધીની છૂટછાટ પાછળ અર્થકારણ જ કામ દરે છે ને ? સિનેમાં દોષના ધૂમ વિદ્યાસ પાછળ લખલૂટ પતની દનાણીને જ સરકારે નોંદાણી છે ને ?

સાદારણ યાત્રિક દલખાનાઓના ઉદ્યોગ પાછળ 'દુ'હિયા-માઝ' રળવા સિવાય બીજો દયો વિચાર પડેલો છે ?

તો પાટી ઇન્જિરાબેનની સંસ્કૃતિરડાનો વાતો હવામાં જ ઝડે છે એમ દહેલું ને ? સતતનિદ્રાનન, નિરોધ, દારૂ-નર્તકો દલખાના વગેરે પાછળ વિશિષ્ટ સહકાર આપનાર નંતિમાં તો ભારતીયસંસ્કૃતિના મૂળીઆ કબડી ભવાના રંગે ? આ મુદ્દાના વલારૂપેન આ વાત વિચરશે ? વાતી અને વલવલાને વિરોધ દર હશે રહે ?

સમાચાર :

મુંબઈ સમાચાર દૈનિક; તા. ૨૬-૧-૭૨ કુટુંબ
નિયોજન સામે શંકરાચાર્યજીના રોષ

“ગોવર્ધન પીઠ જગન્નાથપુરીના જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્ય નિરજન
દેવતીથી મહારાજે આજે ભારત સરકારની કુટુંબનિયોજન મુંબઈમાં
આકરી ટીકા કરી હતી, અને જણાવ્યું હતું કે આથી તો આવત
સો વર્ષમાં હિન્દુઓ લઘુમતિમાં આવી જશે

“ તેમણે સરકારની આ મુંબઈ સામે લડવા માટે શ્રી મુર્ધ
હેન્ડરેના પ્રમુખપદે અખીલ ભારતીય કુટુંબનિયોજનવિરોધી આંદોલન
સમિતિ સ્થાપવાની જાહેરાત પણ કરી હતી.

“ તેમણે કુટુંબ નિયોજન કાર્ય માટે લોકોને કોઈ પણ જા
ત્રેાત્સાહન નહીં આપવાનું સરકારને જણાવ્યું હતું અને કહ્યું કે
કે, “ હું આ માટે સરકારને ૬૦ દિવસની મહેતલ આપું છું.
આ સમય દરમિયાન સરકાર પોતાનાં પગલાં પાછા નહિ ખેંચી
તો દેશભરમાં આંદોલન ચલાવવા માટે દિલ્હીમાં માર્ચ માસમાં
ધર્મના સામાજિક સંસ્થાઓના વડાઓની બેઠક બોલાવવામાં આવે

“ હું ભારતના ૪૫ કરોડ હિન્દુઓ વતી ભારત સરકારને
રાજ્ય સરકારોને તેમના કાર્યક્રમો તત્કાલ બંધ કરવાની સ
આપુ છું ”

અમીક્ષા : મોડા મોડા પણ શંકરાચાર્યજી જ
તો ખરા. પરંતુ એમને આંદોલનના માર્ગે સફળતા મ
કે કેમ તેમાં મોટી શંકા છે. તેઓ હજી હિન્દુઓને જ
માની રહ્યા છે પરંતુ વસ્તુતઃ ઘણી મોટી સંખ્યા
હિન્દુપ્રત્યક્ષ મુખ્યત્વે વિનાની પ્રિન્સીપલ ગતી ગૃહી
[કોન્સિડરેબલ વિધાઉટ કોન્સિડરેશન] પાશ્ચિમાત્ય પક્ષ

દરેક સંપ્રદાયના ધર્મગુરુઓ તથા સધના મોવડીઓએ પોતાના હોદ્દા અને અહનો ત્યાગ કરવો પડશે, અને થોડી ઘણી બાંધછોડ કરવી પડશે યા તો એક પંથે બીજામાંથી કાંઈક અપનાવવું પડશે અને કેટલીક વસ્તુઓ મારેનો સાપ્રદાયિક (I) આગ્રહ જતો કરવો પડશે.”

સમીક્ષા : “ જય જિનેન્દ્ર ” વિકાગમાં શ્રી પરીજે એકતા અંગેના વિચારમાં શુભ ભાવનાનો એટલો બધો અતિરેક કર્યો છે કે એ પ્રમાણે અમલ કરવા જતાં કહેવાતી એકતા થતાં થતાં તો સંઘસમસ્તનો નાશ જ થઈને રહે.

આ બંધુએ આગળ વધીને પોતાની મર્યાદાની બહાર જઈને સાધક દશામાં દિગંબર સાધુઓને વસ્ત્ર પહેરી લઈને શ્વેતામ્બરોની સાથે એક થવાની; શ્વેતામ્બર મંદિરોમાંથી ઝાકઝમાળ દૂર કરીને દિગંબરો સાથે એક થવાની; ઘણી બધી જાતની વિચિત્ર વાતો કરી છે. હું પૂછું છું કે શા માટે કોઈએ પાત્ર પોતાની વાત જતી કરવી જોઈએ ? જો એ સત્ય જ લાગતું હોય તો.

કોઈ અગડાખોરના કારણે મઠ માણસ કદી પોતાની સંપત્તિ, યાવત પત્ની આપી દઈને શાન્તિ પામવાનું કદી પસંદ કરે ખરે ?

એક માણસ ‘ જે હું ચાર ’ કહે; અને બીજો એની સાથે લડી પડતાં ‘ જે હું છ ’ કહે....અગડો પુષ્કળ વધી જાય તો શું શ્રી પરીખ એવી સલાહ આપવા માંગે છે કે અગડો મટાડી દેવા માટે જાન્ને જળા થોડી બાંધછોડ કરે અને ‘ જે હું પાંચ ’ નક્કી કરીને એકતા કરી લે ! રે !

ગાવી બૃહાણું ફેલાવતી એકતા દરતાં તો અગડે! આરો !

હાશ્મીર ખાતર કેમ બાંધછોડ થતી નથી ? ચીનાઓએ મારતની કેટલીક જમીન પચાવી પાડી ત્યારે શ્રી નેહરુએ જાણેશ હરેહું કે, “ એ જમીન ઉપર તો તળુબહું ચ ઝિગતું નથી માટે બહેને ચીનાઓ એ જમીન લઈ ગયા !” અરે ! આટલા શબ્દો ઉપર તો વડાપ્રધાન નેહરુના માથે પસ્તાળ પડી ગઈ હતી તે વાત કોણ નથી જાણતું ?

દ્વાય શાસ્ત્રચર્યામાં બહેને ગીતાચિન્તો ત્રિગંબર મત આપ્યો હરે ! તો તેને દરીકારી લેવાની તૈયારી મ્હેતાગજરાની રાપી જોઈએ. પરન્તુ ‘ જે હુ પાવ્ય ’ની બાંધછોડ નીતિના નિર્માત્ર વિચારને તો હદી પણ અપનાવી શકાય નહિ

પણી સમગ્ર દેશોની એકતા પાટી વૈદિક ધર્મીઓ શાંતિ પણ, ગ્રી પરીખ એકતા દેશકતા વ લહેને ! ત્યાર પાળી હિન્દુ-મુસ્લિમ એકતા પણ અપેક્ષિત છે ને ! એ પાળી “ એક જાતવ ” ના પી તેજો પહોંચવા માંગે છે ને ! “ એક જ ધર્મ ” તેમજ સ્વચ્છ છે શું ! શાખના ને પોષા ધર્મ ! ભૂગણિતી વ હું ને લાવ્યો ને ! એટલે આપો, બધાએ સિદ્ધિદર્શી સ્વર્ગની દેવાને ને !

દૂધ અને તેલબત્તું સંગઠન હિતાવહ ગણાય ખરું.
દૂધ અને તેલબત્તું સંગઠન કદાપિ ઇચ્છનીય ન ગણાય.

દોષ દૂર કરો; શાસ્ત્રની વક્ષાદારી કેળવો. પછી એ
નિર્દોષ વક્ષાદારોનું આપમેળે સંગઠન બની જ રહે છે.

સમાચાર : “ ગુજરાત સમાચાર ” તા. ૮-૧૦-૬૬

“ મનાલીના સાધના શિખીરથી રજનીશબ્દો નવી પ્રણાલિ
પણ શરૂ કરી છે. વીસ શિખીરાર્થીઓએ તેમના આશિર્વાદ લઈ
ભગવા વસ્ત્રો ધારણ કર્યા છે અને ગળામાં માળા પહેરી લીધી.
આચાર્યશ્રીએ જણાવ્યું કે થોડા સમય માટે પણ સન્યસ્ત લઈ શકા
જેવી રીતે સંસારનો ત્યાગ કર્યો તેવી રીતે સન્યસ્તનો પણ ત્યાગ
કરી શકાય ભગવા વસ્ત્રો અને માળા ધારણ કર્યા પછી પણ
સન્યાસીઓ પોતાના તમામ સામાનિક કાર્યો ચાલુ રાખી શકે
સન્યાસ લેનારાઓમાં ગુજરાતીઓ, જૈનો, કચ્છી, પંજાબી
સિંધીઓ ઉપરાંત અમેરિકન અને જાપાનીઝ પણ છે ”

સમીક્ષા : જેના પાયા ખૂબ ઊંડા ગયા છે એ
તોતીંગ ઇમારત તોડી પાડવા માટે, એની ઉપર સી
આક્રમણ બચાવવા વિરોધને નોતરું દે. એના પાયા ઉ
મીઠાં જ ઘણાં ઘા મારવાનું કામ પણ એટલું જ મુશ્કે
છે આવી ઇમારતને ઢીલી પાડી દેવા માટે પ્રથમ
એના પાયાને જ ઢીલી પાડવા જોઈએ. તે માટે
અનોખો નુસખો ચોંધાયો છે.

એ ઈમારતને જરાય અડયા વિના એની બાજુમાં
બીજી રાક્ષસી ઈમારત ઊભી કરવામાં આવે. એ માટે
જમીનમાં ખૂણ ઊંડે સુધી પાયા ખોદાય, બસ....તમારી
નવી ઈમારતના પાયાનું ખોદકામ જ સઘળી ધરતીને એવી
ધબધબાવે કે બાજુની મજબૂત દિવાલો વગેરે ગાપમેળે
તટવા લાગે

કાંદે છે કે પ્રોફેસર રજનીશજીને ભગવો રંગ ખૂણ
ગમી ગયો છે. એની રક્ષા દાજો જ (!) એમણે ભગવા
વસ્ત્રધારી આધુનિક પદ્ધતિના સંન્યાસીઓ બનાવવાનો
દાર્થક્રમ ધરી નાંખ્યો છે

આનું પરિણામ ? પ્રાચીન સંન્યાસી સંસ્થાનો પૂર્ણ
નાશ ! અને તદ્દન અધન દબતા-બધી છૂટછાટોને
બોગવવાનો અધિભર ધરાવતા નવા સંન્યાસીઓની નકલી
સંસ્થાને તો એક લપડાત મારીને ફાઈ ખનમ ફરી દેશે !
ફ ! એ સંસ્થા હવતી રહેશે તો ય મૂળભૂત સંસ્કૃતિને
મારવાનું જ કામ કરતી રહેશે

ભગવા વસ્ત્રની રાક્ષસ મનિદમ્ભાદિના પાલનનો જે
નિદમ્ભ ન હોય તો એ વ્યક્તિથી ભગવા પહેરી શકાય
આ ! એ પહેરે તો એ દરિયા કાંઠે ફરતા બીજા
રેલિંગ રોડ ને રોલિંગ બારો, રેલ્લી વગેરે દેશ નથી
ભગવા !

ફેડે, વ્હો, હાં ફેડે કે બારનીય રેલ્લિંગ રોડ
પહેરે ! ફેડે ફેડે પેડા રેલ રેલ નથી ! ફેડે રેલ

રૂંવાડું' ય હાલતું' નથી ! શું આટલી ભયંકર બાબત
નગણ્ય લાગે છે ! અફસોસ.

અરે ! એમનો તો એક જ સંગઠિત હાઠોટો છે
છે ! એકલા વનકેસરીની સામે હજારો ગાડરના ટોળાં પ
'બિચારા' જ ગણાય ને ?

સમાચાર : 'ગુજરાત સમાચાર' ૮-૨-૭૨

"સરથા કોંગ્રેસને તેના વડામથક, ૭, જ તરમતર રોડને
કમળે પુનઃ પ્રાપ્ત થયો છે. સમ ડીવીઝન મેન્જિસ્ટ્રેટ શ્રી એ. ડી.
કટીગે બાળે સવારે મકાનનો કમળે સંસ્થા કોંગ્રેસને સોંપી દેવાનો
આદેશ આપ્યો હતો."

સમીક્ષા : જેના વર્તમાન સર્વોચ્ચ નેતાએ મૂળ-
ભૂત કોંગ્રેસમાંથી ઉઘાડો બળવો પુકાર્યો અને જેનાં જબર
દસ્ત પુણ્યે જનતાના બહુમતનું પદ્ધતું એની તરફ નાં
ગયું એનું જ નામ શાસક કોંગ્રેસને ! "આમાં કય
કોંગ્રેસ સાચી ?" એનો જગડો કોટે' ગયો અને કો
બહુમતિને લક્ષમાં લઈને શાસક કોંગ્રેસને સાચી ઠરાવ
દીધી ! ન્યાયના સામ્રાજ્યની ધરતીમાં આ ભયંકર કડાકે
હતો !

ખેર ! પણ પછી મિલકતોની વહેંચણીનો પ્રશ્ન આવ્યો
ત્યારે મૈદાનિક રીતે સાચી એવી કોંગ્રેસને એ મિલકતનો
કમળે ઝોંપવાનો ન્યાય અપાયો.
બાપુની કોંગ્રેસે કદાચ આવા ચુકાદાની કલ્પના પણ
નહિ કરી હોય !

“ખરેખરો સમય અત્યારે અમેરિકન પ્રજાને પ્રાપ્ત થાય છે
કોઈ પણ પ્રમુખને વિશ્વશાન્તિ માટે જેવો સુંદર સમય
મળ્યો ન હતો તેવો સમય મને મળ્યો છે.”

આ વિધાન અત્યંત ભયાનક છે. બંગલા, વિદેશ
નામ, બિયાફ્રા વગેરેમાં લાખો માનવોનો સંહાર કરી દેતા
વ્યક્તિના મુખમાં વિશ્વશાન્તિ એટલે શું ? જરૂર... એ
અર્થ કોઈ બીજો જ થવો જોઈએ. આ રહ્યો તેનો રહસ્ય
મય અર્થઃ બૂખથી ભસતા કૃતરાએ અશાન્તિ ઊભી કરી
તમારે શાન્તિ જોઈતી હોય તો તેને કાંઈક ખાવા દઈ દેવું
રહ્યું. પણ તેમ કરવાને બદલે કોઈ કૂર માણસ તેને રીવો
લ્વરથી શૂટ કરી નાંખે તો ? શાન્તિ તો થઈ જ જાય ને !

યુરોપીઅન લોકો આવી બીજા નંખરની શાન્તિ ઝાંખે
છે. ગોરી સિવાયની-લાલ, પીળી અને કાળી તમામ પ્રજાને
લડાવી મારીને ખતમ કરી દેવી. પછી જગતમાં એકલા
ગોરાઓ; અને એક જ ઇસાઈ ધર્મ રહે. ન રહે ઝગડા; ન
રહે ટંટા. સર્વત્ર શાન્તિ જ શાન્તિ.

આર્યપ્રજાના તો લોહીમાં જ આવી કૂરતા નથી
બુદ્ધિમાં આટલી કલ્પના નથી. તે આ ઠાવાઠાવા ભરેલ
શબ્દોની જાળમાં ફસાઈ જાય તેમાં કશી નવાઈ નથી. પણ
જો આપણે હવે ધર્મસંસ્કૃતિને જીવાડવી હશે તો આ
પ્રપંચોના અગ્રણી જાણકાર બનવું જ પડશે.

સમાચાર : જૈન માપ્તાહિક : તા. ૪-૩-૭૨

શ્રી પ્રતાપસિંહજીનું નિવેદન

“ ધર્મના બાળ મિયાહાડો, ધર્મના નામે થતા ઝગડાઓ, માત્ર નાણિક ધેમનગ્ય વગેરેને જોષને યુવક વર્ગ ધર્મથી જ વિમુખ થવા લાગ્યો છે. ધાર્મિક દોષવાળી વ્યક્તિના વ્યાવહારિક જીવનમાં જ્યારે એ તિરકાર, બદેખાસ, માધ, મોદ, લોભ વગેરેના પ્રત્યાક્ષ દાખ-લાગ્યો જુએ છે તો સ્વાભાવિક રીતે જ એ પોતાના મનમાં વિગારે છે કે, “ તેને ધર્મનું બા જ રૂપ હોય અને બા જ એનું રૂપ હોય તો બાવા ધર્મની મારે જરૂર નથી ” તેથી મારે નમ્ર અભિપ્રાય છે કે આપણે આપણી સામાજિક રીતો, જૂના આચારો અને અધર્મવિચારોને બાળવા પડશે મારી બદલ તો એવી છે કે આપણે સુધારા ધર્મની વિમુખ નથી, ધર્મના નામે થતા ઝગડાઓ અને અધર્મમાયાન મારણે વિમુખ થયો છે. ”

અર્ચીક્ષા :- ‘ ધુરી જોઈ અંધેરીને ગંદ રાજ ’ ની જોઈ મવિલા થાઈ બાવી લય છે એમાં મૂર્ખ રાજની ધિરે અપરાધો કરતાં એ શુદ્ધેગારને દાંડીની સજા દત્તારાય કે, પણ શુદ્ધેગારને દેહ પૂજા પાતડે છેવાડી દાંડીના મોટા ગાળામાં લેનું ગંદ નાનું પડી લદાય છે એવી મૂર્ખ રાજ ગામના દેહ લદા માર લેને દાંડીએ અવાડી રેવાનું દરમાન કરે છે અને એક પૂજા લદાઈ બદલની અંધેરીમાં બાવી લદાય છે

જ્યાં ને ત્યાં જલદી મળેલ લેવા ધર્મને દાંડીએ અવાડી રેવાનું નાંચે રાજબણ મળે છે, રાજા મળે છે. દરદારન વિચાર જુ મારા લેનું રાજ બા મળેલ રાજ

મુક્ત રહી શક્યા નથી. પોતાના એ જ ચિંતનમાં સિનેમ
 નક્ષલવાદ વગેરેને લક્ષમાં લઈને યુવકોનો તે તરફનો અિ
 ગમ તેમણે વખોડ્યો છે, પરંતુ એ બધાયના કા
 તરીકે તો તેમણે આપણી પ્રાચીન ધાર્મિક પરંપરા
 વગેરેને જ જણાવી છે. ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો પ્રત્યેનો
 કેટલો આઘાતજનક આક્ષેપ છે ? ધર્મના વિષયમાં કાં
 બેહૂકું, સખ્ત બોલવું એ ઘણાં બંધુઓની ફેશન થઈ
 છે જમાનાવાદના ઘોડાપૂરને કારણે ધર્મતત્ત્વનું બળ ઓડ
 થયું છે માટે જ રસ્તે ચાલતા માણસો પણ એને લપડક
 મારતા હશે ને ? એની સામે આંગળી કરતા હશે ને ?
 એની ઠેકડીઓ ઉઠાવતા હશે ને ? શાસનપતિ તીર્થંકર
 પરમાત્મા મહાવીરદેવે જ પોતાના શ્રીમુખે ધાર્મિક અનુ
 ષ્ઠાનોના વ્યવહાર માર્ગને ઉપદેશ્યો છે માટે જ એની
 કલ્યાણકારિતાનો તો વિચાર કરો. જમાનાવાદના નામે એ
 કઠોર ત્યાગ-તપના અને ક્રિયાકાંડના અનુષ્ઠાનોને શુષ્ક કહી
 દેવાનું દુઃસાહસ કહી ન કરવું જોઈએ. જેના દ્વારા અગ
 શ્વિત આત્માઓ પોતાનું કલ્યાણ આરાધી ગયા છે એ જ
 આ અનુષ્ઠાનો છે. આપણને એક વાત શુષ્ક લાગે એટલે
 જગતની સમક્ષ એને શુષ્ક કહી દેવાનું સાહસ કેમ
 કરી શકાય ?

વળી યુવાનો ધર્માભિમુખ નથી થતાં તેનું કારણ
 આજનો ભોગવાદ છે અને ત્યાગી સંસ્થાની એ તરફથી અધો
 ઉપેક્ષા છે. નહિ કે કલ્યાણકારી અનુષ્ઠાનો યુવાનોને ! ધર્મા

જોવા મળે એ આ જ યુગનું સત્ય છે. ધર્મસિદ્ધાન્તોને ચુસ્ત રીતે વળગી રહેવાની અહાલેક પુકારતાં પ્રવચનોના એકધારા ધોધમાં એકધારું સ્નાન નવી પેઢી કરતી રહે એ વાત જરાય નવાઈ લાગી નથી. જ્યાં ધર્મશાસ્ત્રને વફાદારીની પ્રતિજ્ઞાબદ્ધતામાં કડાકો પડ્યો હોય; જ્યાં જમાનાવાદથી મગજનું ડહોલાણ થયું હોય, જ્યાં પ્રાચીન સત્યોમાંથી આત્મવિશ્વાસ ઊઠી ગયો હોય, જ્યાં જીવનમાં શિથિલતા આવી ગઈ હોય ત્યાં આ અપેક્ષા કદી રાખી શકાય નહિ. કેમકે રખેવાળોનું આંતર કલેવર જ બાહ્ય અસરો ઉત્પન્ન કરવામાં ઘણો મોટો ભાગ ભજવતું હોય છે. જો ભોગ સામગ્રીઓને દૂર હડસેલવામાં આવે અને જો સંસ્કૃતિના રખેવાળો પૂરા આત્મવિશ્વાસ સાથે રખોપું કરવા લાગે તો યુવક વર્ગ તો આજે જ ધર્માભિમુખ બને તેમ છે. આટલું સમજવા પછી યુવકોની ધર્મવિમુખતાના કારણ તરીકે કલ્યાણકારી ધર્માનુષ્ઠાનોને વગોવવાની ભૂત કદી ન થવી જોઈએ.

સમાચાર : જનશક્તિ ' તા. ૨૪-૨-૭૨

“ ટેમ્પલ ઓફ અન્ડરસ્ટેન્ડીંગ ” સંસ્થાના આશ્રયે અમેરિકામાં કેમ્બ્રીજ વિશ્વવિદ્યાલયમાં ગત ઓક્ટોબર માસમાં વિશ્વના સર્વ ધર્મોની પરિષદ મળી હતી. ”

અમીક્ષા :- હવે તો સહુ કંઈ જાણે છે કે આજનું કાયદાત્મક બહુમતવાદી બન્યું છે “ જ્યાં બહુમત ત્યાં

કરવાને બદલે, 'જૂટ' કરીને કાયમ માટે શાન્ત કરી દેવાની વિધિયાન્તિ જોઈએ છે. આ વાતની સાબિતિ એમના ઉપ રાફત વિધિયુદ્ધો અને શસ્ત્રોત્પાદનોના આંકડા જ પૂરે છે. એમાં જ ભારત અને પાકિસ્તાનને પરસ્પર લડાવી મારીને કાયમ માટે ખતમ કરી દેવાની એમની મેડી મુરાદ બર લાવવા માટે જ શસ્ત્રસરંજામના નુષય ગ્રાહકો આ જોય ને બતાવ્યા છે ! તદ્દન ખરી વાત છે. ઈ. સ. ૨૦૦૦ નો નાલમા ઘડ જનારી વિધિની છ અળગની વસતિને તેઓ નમાવશે કયા ? જો આ રીતે અગ્રીર પ્રજાઓને ખતમ કરી દારૂને પરતોને ઢાકળી કરવા માટેના કીમીઆ આજ્ઞી જ ન અપનાવાય તો ?

આ રીતે વસતિઘટાડો કરવા જતાં વસતિભવાડો નહિ થાય
 આ વિધાનથી થું ત્રણ કે વધુ બાળકોની માતા-
 એને જ ગર્ભપાંત કરાવવાની રજા મળે છે કે કુમારિ
 માતાઓ વગેરેને પણ રજા મળે છે ?

નિરોધના સાધનોની પાળ બાંધવા છતાં જેને જ
 રહી જાય તેવી અપરિણીતાઓ વગેરેને માટે પણ આ સગવડ
 છે જ ને ? હાથ ! તો જે શીલ અને સદાચારના બાળક
 આયદેશની પ્રજા જીવી રહી છે એને હવે સંપૂર્ણપણે ખતમ
 થઈ જવાની દિશામાં જ આ બધા પગરથો છે ને ? વસતિ
 ઘટાડો કરવાના ઉદ્દેશથી (!) અમલમાં મુકાતા આ
 કાયદાઓ વસતિ ઘટાડો તો કરશે જ પણ તેની સાથે જ
 ભયકર વેગથી વસતિ-ભવાડાને ઉત્તેજન આપશે. અને
 નિર્વીર્ય, નિર્માલ્ય, કેશીલ વસતિ. નાનકડાં નેપામ બોમ
 ગમે ત્યારે મરી જવા માટે જ જીવતી હશે.

જ્યાં શીલ નહિ હોય ત્યાં બુદ્ધિ પણ નહિ હો
 ખમીર પણ નહિ હોય. જે દેશની પ્રજાનું શીલ ખતમ
 તે દેશની પ્રજા ખતમ.

માથાના સખ્ત દુખાવાને પાંચ મિનિટમાં ઉતારી દે
 ગોળી હાથમાં આવતાંની સાથે, અટ મોંમાં મૂકી ન દેવા
 જે અડધા કલાક પછી ' હેમરેજ ' નું રીએક્શન આવવાની
 એક ટકાની પણ ત્યાં શક્યતા હોય તો, ક્યાં ગમ
 બુદ્ધિમાનો ! કેમ આ ફરદેશિતા અપનાવાતી નથી ? એ
 તે કેવી વળગી પડી છે; ભારતી વિચારોની ગુમાની

સમાચાર 'જનમથ' આ માટે—શ્રી યજ્ઞગજ મધ્યક

"તેથી પરપના-પ્રજ્ઞાલિકાઓને માન ન અપાવું દોષ નો વિવાદો ટોર્ક થયેલ ગિયર લોકનાદો (!) મળવી ન દહે. ઈંગ્લેન્ડ તરફ જુઓ, તેઓ જોવી વધુ રહોનુગ્ન લોકો છે. ઓમેગિકો પોતાની પાપનાઓને જનમથી ગણવા માટે કેસ કેસ વાતો કરી રહ્યા છે. એ વાતચત્તું જ્યારે મગધનુ જાનસાન્ય જમાવી રહ્યો હતા ત્યાર સિનકરી પ્રખત તમા નાન કેરી રીતે થાય ન પડ્યા માટે તબે મજબ પ્રસાવને જાણાન બુદ્ધ માન નાક પો તમજે જણાવ્યું કે, 'ત્યાં જુડી સિનકરો તમાની પરપનાને સન્માન છે, ત્યાં-જુડી પૂજાને મુક્ત જ્યાં દાસ નિર્મુ સકરે છે, પાતાના વડીલાને સન્માન છે, જી માનુ બદમાશ કરે છે ત્યાં જુડી બે પ્રખત તમા નાક સકષ લેરી' જે તમા આ આ સાખવાને જાનુસરો મા તમા, પ્રખત-નાક વધે પતે ન પ્રખત-નાક નાક નાક રહી પડે' જે સત્ય હતું તેવા-લીધ પ્રખત-નાક માટે જ્યારે પતે લેટું ન સાનું' "

બહેલ માછલી (આર્થ પ્રજા) ગમે તેટલી બળવાન હોય; એના પડખાનાં એક જ સળવળાટમાં મોટી દેત સ્ટીમરને એ પાતાળ લેગી કરી દેવાની પ્રચંડ તાકાત ધરાવતી હોય તો ય પાણી (પરંપરાની સંસ્કૃતિ) વિના એ બિચારી છે; બકરીથી પણ દુબળી છે.

સમાચાર : જનસંઘ ગતિવિધિ-વર્ષ ૨; અ.ક. ૨૪ "જન-સંઘ એકમાત્ર વિકલ્પ"

"પહેલી વાર મતદાનકો યહ અવસર મિલા હે કિ વહ અપને તાધિકારકા પ્રયોગ, મુખ્ય રૂપસે પ્રદેશસ્તરકી ઉન સમસ્યાઓકે હામને રખ કર કરે, જે જનજીવન કે અધિક નિકટ હે. ઓર તા યહી અવસર હે જખ જનતા સ્વય નિર્ણય કરે કે સત્તારકે અપને અપને વાયદે પૂરે કિયે અથવા નહી, સચ તો યહ હે કી પાર્ટીમે ઓર અજગાય કે બાદ કોએસ કી રાજનીતિકા સમૂચા સ્વરૂપ સા રહા કી ભારતીય રાજનીતિમે ઉસસે ગભીર અસ્થિરતા આયા સક દહને દહ-બદલકો એક વ્યાપક વ્યવસાય બના દીઆ. પાર્ટીકે કાલિડ સ્વાયોકો પૂરા કરનેકે તિએ રાજ્યપાલ કે બીએ પદકા બી પ્રયોગ કિયા જનતા રહા હે. ઇસ પ્રક્રિયામે સવિધાન નિષ્પ્રાપ્ત ગયા હે. પ્રાદેશિક સ્વાયત્તા એક મગ્નક બન ગઈ હે ઓર એકદલીય તાનાવાદી કે રાસ્તે પર ઢંકેલા જન રહા હે. ૧૯૪૭ ૧૯૬૭ તક કે બીસ વર્ષમે કોએસને અપને વિદ્યાલ અદુમત કે મુદ પ્રમુખતઃ અષ્ટાચાર, ખરમાની, બેરોજગારી ઓર અપને જનકોકે ચર્મનાક પ્રદ્યન દી દેવ કો દિગે દય. કોએસકે ચારે કિસોના દષ્ટિ થા પદ્ધતિમે દેખા જાય, અસહનીય હે."

સમીક્ષા :-જનસંઘ-પાર્ટીએ કેએસ-પાર્ટીની વીસ

વર્ષની કારકીર્દીની સખ્ત સમાક્ષેપના તો કરી પરંતુ
આટલી હદ સુધીના જાણાવારો વગેરેનું જે મૂળ છે તેનો
તો પોતે જ સ્વીકાર કર્યો છે । વર્તમાનમાં મત્તાધિકારનું
જે ધોરણ છે એવું જ આ અંધાધૂંધી ઊભી કરી છે
આયંદેગમાં પૂર્વે પણ મત્તાધિકાર તો સત્તુને હતો । પણ
ત્યાં નવેના અર્થ અભિપ્રાય થતાં હતાં કેાઈ પણ નાણાંને
કેાઈ પણ જાણતામાં અભિપ્રાય આપવાનો અધિકાર નહોતો
હતો, પરંતુ જપાયના અભિપ્રાયો નામજાર પટ્ટી ' સુ
કર્યું ' । " તેનાં નિર્ણય કરવાનો અધિકાર તો એક જ
સંપત્તિ જાતુનાન્ય-મુકુપને જ હતો. આને મત્તાધિકારનો
અર્થ-નહી એટલે આગલી દ્વારા પોતે આપવાનો અધિકાર
દેખાતો જાણના ગાંધીજી અને જોડેના આગળીનું મુદ્દા
સમાન ગણાયું છે । પ્રોફેસર આર્થિક પદ્ધતિ અને વસ્તુસત્તા
પણ આગળી આગળીના મુદ્દામાં એક જ મુદ્દા ગણાયું છે ।

એટલે જો મતાધિકારનું આજનું અનિચ્છનીય તત્વ નહિ કરાય તો જનસંઘ પણ પ્રજા અને સંસ્કૃતિનું કલ્યાણ કરી શકે તેમ નથી. સુરાજ્ય તો શિષ્ટમતિથી આ બહુમતિ મૂર્ખાની જ હોય; એની પાસે સુરાજ્યની આ પણ ન રખાય. આવા સુરાજ્યનું પુનઃ સ્થાપન જો કરવું હશે તો આપણી જૂતકાલીન ધર્મપ્રધાન આર પુરુષાર્થ સંસ્કૃતિ તરફ નજર કરવી જ પડશે. પાશ્વિમાત્ય પદ્ધતિ ઘાતકી નીતિઓને સંપૂર્ણપણે દેશવટો દેવો પડશે.

સમાચાર : “ જૈન ” સાપ્તાહિકનો અમરેષ્ઠ તા.
૮-૪-૬૨

“આ યોગમારનો બીજો પ્રસ્તાવ ‘તત્ત્વસારોપદેશ’ નામે એમા માનવી મતાગ્રહ કે કદાગ્રહમાં સત્યનો માર્ગ જુસી તે વન ધર્મભાવનાથી કેવો વિમુખ બની જાય છે એ ઉદ્યસ્પર્શી વાખી સમગ્રનીને માનવીને તળગેલી પાયાની કમજોરી તરફ આગળી ચાલવામાં આવી છે. તિથિચર્યા જેવા મતભેદો, આત્મકર્યાણની દૃષ્ટિ કેવા નિરર્થક છે તે સમગ્રવતો આ પ્રસ્તાવનો નીચે મુજબનો રા નોંઝ સૌએ મનન કરવા યોગ્ય છે.

નાયનો, મુખવત્ર ન, ન રાકા ન ચતુર્દશી ।

ન પ્રાદાદિ પ્રતિષ્ઠા વા, તત્ત્વ કિન્તવમત્ત મનઃ ॥ અર્થ વત્રનો હોય કે મુખવત્ર-મુદ્રાપતિ) તત્ત્વ નથી, પૂર્ણિમા કે ચતુર્દશી નથી કે પ્રાદાદિએ કરાવેલી પ્રતિષ્ઠા વગેરે પણ તત્ત્વ ન પાવતું નિર્મળ ચિત્ત એ જ તત્ત્વ છે.” જો અત્યંત સમગ્ર

મીકાન્વાની અને એ મુઝમ વનવાની આવાખી નેવાની દોય ને
પાજોના મદનનગુલી આવા કઈ કઈ મોતી મળી શકે છે.”

સુમીત્રા :-મનકાવતું શાસ્ત્રમાંથી પકડી લેવાની જુગ
જ નાનુચિત નનોત્તિ આજના લેખકોમાં જુગ પ્રમાણના
બહેલી હોલેલી લેવા મળે છે. ઉપરનું વિધાન એ વાતને
માદર નહોતો છે. શ્રી જિનશાસ્ત્રોના નિવચનય અને વ્ય
વહાયનય-બન્નેયનો દેડકાતો વિચાર કરવાના આવ્યો છે
અર્થ એ નક્કી વિચારાય ત્યાં ને જ નયને પ્રમાણ્ય અપાવ
તેની જ પુષ્ટિ થાય એટલે નિવચનયના પણ પુરુષ
વિધાનો મળી શકે છે, તેમ વ્યવહારનયના પણ મુજબ
વિધાનો મળી શકે છે અને એ બન્નેયના સમ ત્યાં જ સાદર
લેવાં શક્ય મળી શકે છે. સામાન્ય રીતે જેમને વ્યવ-

રે ! જે પૂ. ઉપાધ્યાયજી મહારાજએ અધ્યાત્મસારા” કહ્યું કે, “વ્યવહારમાં ધર્મ માનનારાઓ તો બ્રહ્મ વિજ્ઞાનીઓ છે, એ લોકો ભયંકર સંસારમાં ભ્રમણ જ કરત રહેશે, ” એ જ પૂજ્ય ઉપાધ્યાયજી મહારાજએ એ જ ગ્રંથમાં એમ પણ કહી દીધું છે કે, “જે જે, વ્યવહારના ધર્મોને આત્મસાત્ કર્યા વિના નિશ્ચયમાં ઊતરી પડતા નહિ, એ તો નાનકડું તળાવ તરવાને અસમર્થ માણસનું સાગર તરવા નીકળવા જવાનું મહા દુઃસાહસ ગણાશે.”

હવે પહેલી જ વાત પકડી લેવાય અને બીજી વાત ન પકડાય તો તે કેટલું અનુચિત ગણાય ?

જે પૂ. હરિભદ્રસૂરિજી મહારાજએ, “શ્વેતાંબર હો કે દિગંબર, બુદ્ધ હો કે કોઈ બીજા હો, પણ સમ ભાવ એ જ મોક્ષનો માર્ગ છે” એમ કહ્યું. એ જ સૂરિ જીએ સેંકડો સ્થાને સમ્યક્ત્વ અને મિથ્યાત્વની વાતો કરી પડ્મશૈલ સમુચ્ચય ગ્રંથમાં પરધર્મોના એકાન્તનું સખ્ત ખંડન કર્યું.

આવા તો ઢગલાખંધ ઢબટાન્તો આપી શકાય. પણ અંદરોસની વાત છે કે ગૃહસ્થવર્ગમાંથી શાસ્ત્રાધ્યયન લગ ભગ નાબૂદ થઈ જવાના કારણે ગમે તે માણસ ગમે તેવી વાતો ફેલાવતા રહે છે.

કોઈ પ્રચારે છે ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનો શ્લોક, કમ્બુખા બંતલો દોઈ, તો કોઈ પ્રચારે છે, પૂ. આનંદાનંદજીનું પદ, ‘રામ કંડો રહેમાન કહો,’

ભયાનક આશ્વેષો ! આમ છતાં ભારતીય ગવર્નમેન્ટના
રાજસ્થાન સરકારે આવા ગલીચ પુસ્તકોને સ્વીકૃતિ આપી ।

તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરદેવે માંસાહાર કર્યાનું એક
ભયાનક જૂઠું આવી જ રીતે કેટલાક વર્ષો પહેલાં પ્રસારિત
કરાયું હતું. એનો વિરોધ થતાં સ્વ. વડાપ્રધાન નેહરુએ
આશ્વાસન આપ્યું : અને છતાં છેવટે ભારતની ચૌક
બાપામાં એ પુસ્તક પ્રગટ થઈ ગયાનું જાણવા મળ્યું છે ।

વૈદિક ધર્મ કે જૈનધર્મ પાળનારા હિંદુ પ્રજાજનો
ગૌરવવંતા તત્ત્વોને કેવી કુનેહથી ખતમ કરાવાઈ રહ્યા છે ।

ધર્મ સ્વાતન્ત્ર્યની કલમનો લાભ તો હાકોટા પાડીને
ડરાવી શકે તેવા સુસ્તિભો ભોગવે છે; અથવા એનો સૌથી
વધુ લાભ તો ભારતમાં અડાઓ નાંખીને પડેલા ખ્રીસ્તી
પાઠરીઓ ઉઠાવે છે. ધર્મસ્વાતન્ત્ર્યની કલમ નીચે એ
લોકોએ તો ભારતીય સંસ્કૃતિ માટે ભયજનક એવી વટાણ
પ્રવૃત્તિને બેહદ વેગથી ઉપાડી છે. ભારતના નાગાલેન્ડનું
ખ્રીસ્તી રાજ્ય એ આનું જ પરિણામ નથી તો ખીચું
શું છે ?

જો હિંદુ પ્રજાજનોનું હિન્દુત્વ જાગશે નહિ તો
કેટલાક સૌકાઓ પછી ભારતમાં એક હિંદુ ખરો શોધ્યો
જડશે નહિ. તમામ હિન્દુઓ સ્મરણમાં સૂતા હશે હા
વિના યુધ્ધ પરિપૂર્ણ વિનાશ પામીને.

સમાચાર : (૧) જનસત્તા ૧૩-૪-૭૨ "વિદેશીકન્યા સાથે લગ્ન કરે અને વિદેશી કાર મેળવે "

"તમે જો કોઈ વિદેશી કન્યા સાથે લગ્ન કરે તો તમે વિદેશી મોટર પણ મેળવી શકો. નવા આપાત નિયમો દેશન સરકાર દ્વેષ્યા સવલત પ્રેરી પાડે છે. એક કોંગ્રેસી સભ્ય શ્રીચન્દ્રગેખરે આજે રાજ્ય-સભામાં જણાવ્યું હતું "

સમાચાર : (૨) મુખર્ષ સમાચાર ૧૨-૩-૭૨ રાષ્ટ્રપતિ ગિરિ નામે ફે કાચોલા ન્ય પલ અને વેંગા.

"રાષ્ટ્રપતિશ્રી આજે લખતો મુનીશર્માનીના સુવર્ણ જન્મતિ મહોત્સવના પવસીતન પ્રવચન કરવા ગયા થયા ત્યારે તોફાની દેખાવો થયા હતા અને સંખ્યાબંધ વિદ્યાર્થીઓએ મન પર ચપલ અને જુદા કપા હા પોતાને મજા હીજાનાનું સર્ટીફિકેટ સમજાવી દેવાર એક વિદ્યાર્થીએ જણાવ્યું હતું કે, મારે મોકલી મેળવે છે હામો નહિ."

સમાચાર (૩) : મધર ઇન્ડીઆ માર્ચ ૭૨ (ન્ય ટ્રેલનો આવાનુવાદ)

સમીક્ષા :- ઉપરના ત્રણેય સમાચાર વાંચતા તમ્મર
આવી જાય તેમ છે. આ આયર્સ સંસ્કૃતિનાં કેવા હાલ-હવાલ
થઈ રહ્યાં છે ? પ્રજાએ જેને ચૂંટીને સત્તાની ખુરશી
એસાડયા એ માણસોની ટોળી વિદેશી કન્યાઓ સાથે લાં
કરવાની હિમાયત કરે ? એ માટે વિદેશી મોટરની લાય
બહેર કરે ? આ સત્તાધારીઓ આયર્સ છે કે અનાયર્સ ? આ
આર્યો જાતે જ પોતાની આયર્સ પ્રજાનું બીજ કોહવીને ખતમ
કરી દેવોની કૂંર યોજનાઓ અમલમાં મૂકે છે શું ? હાય !
વિદેશી સૂત્રધારની કટપૂતળી બનેલા આ દેશી અંગ્રેજો
હયાપાત્ર છે ! એમને જ બિચારાઓને ખુરશીની પડી
એ જો સચવાઈ જતી હોય તો ' જેમ કહો તેમ કરવા
એ તૈયાર જ છે ! અરે ! પણ તો પછી આયર્સ સંસ્કૃતિ
શું ? સંસ્કૃતિનો નાશ થયા પછી આયર્સ પ્રજાના અસ્તિત્વનું
શું ?

બનારસ યુનીવર્સિટી જેવી સંસ્થા કે જેના પાયામાં
સંસ્કૃતિની રક્ષાના ઈટ-ચૂના નંખાયા હતા-તેની એ
વિધાયોનીઓએ પરસ્પરના લગ્ન મંજૂર કરાવવા કોર્ટ
અરજ કરી હતો ! અહા ! છતાંય વિદેશીઓના પોપટ
સમા બુદ્ધિભવીઓ આ પ્રજાનો વિકાસ થતો હોવાનું
જેરજોરથી કહી રહ્યા છે ! હા....વિકાસ ખરો....પ્રગતિ પણ
ખરી...પરંતુ બ્રાંડાચારમાં, વિષય લંપટતામાં, અનૈતિક
ઁવનમાં....ચીલ, સત્રાચાર અને ન્યાય, નીતિની ગાડીઓ
તો ન પૂરું વિનાશની ખાઈ તરફ જ ધસી રહી છે !

મનાચાર • જનશક્તિ તા. ૨૮-૩-૬૧ મંદિરો બાંધવા
ત્યાગી લેવી પડશે.

“ મદદ • રાજ્યે મદિન બાંધવા નાટે પડતા રત્નકારની મજૂરી
તાનો પાના બંધાવું તામિજનાદુ રત્નકાર વિચારી રહી છે ”

સુન્દરીદાસ - ધર્મદોષોના સરકારનો આ સીધો દરજતે પ
નદિ નો બીજુ કું છે ? મંદિરોનું બાધકામ સરકારનો
ફેણરખ નોંચે વાવ બેટલે ત્યા ધર્મદોષોને બદલે શિક્ષણ,
સ્થાપત્યના જ દષ્ટિ રહેશે નદિરોને પ્રવાનો યાત્રા
આકર્ષણની દષ્ટિએ જ સજ્જ કરવાના આ નો આદોષ
નો સિખરજીના પવિત્ર તીર્થ ઉપર પચાસ વાળ ફરિયાદના
પર્યે • ૨૫-૨૬ • કરવાનો યોગના આકાર પાર રહી છે

સમાચાર : “ મુંબઈ સમાચાર ” : તા. ૨૧-૩-૭૨

“ સીધા કરવેરા તપાસને લગતી વાચ્છિક સમિતિ જેનો ૩૧૫ પાનાનો અહેવાલ લોકસભા સમક્ષ આજે રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં સમિતિએ જણાવ્યું છે કે કરવેરાના બારે દરો એ જ કર ચોરીનું સૌથી પહેલું અને મુખ્ય કારણ છે.

સમિતિએ જણાવ્યું છે કે, જ્યાં સુધી કરવેરાના “માર્થનય” દરો કમાણીના નાણાં જપ્ત કરવા જેવા હશે ત્યાં સુધી કરચોરી કરવી અથવા કરવેરામાંથી છટકી જવું એ સમાજ-વિરોધી કૃત્ય છે એવું બહાર પ્રગટને ગળે ઉતારી શકાય એમ નથી ”

સમીક્ષા :-આધુનિક શિક્ષણને પામેલા શિક્ષિતો પણ કેટલીકવાર એવી વાતો કરે છે કે સાનંદ અથંભો પામી જવાય છે. કેમકે આજના એક તરફી શિક્ષણ પામેલા શિક્ષિતો પાસે સચોટ સત્યને સમજવા ભેગી બુદ્ધિની અપેક્ષા રાખવી મુશ્કેલ છે.

વાંછું સમિતિના ઉપરોક્ત વિધાનમાં એ તાત્પર્ય સ્પષ્ટ જણાવાયું છે કે બીંચા કરવેરાથી લોકોના નાણાં જપ્ત કરવા હશે તો કરચોરીને સમાજ-વિરોધી કૃત્ય કેમ સાબિત કરી શકાય ?

આ વાત ઘણા લોકો વિચારતા હશે પરંતુ આટલો સ્પષ્ટ રજૂઆત હજી સુધી સાંભળવા મળી નથી.

આર્થપ્રગટને પચ્ચ ધર્માચે’ હવણું તો છે જ. મરી જવા માટે એ પ્રજા જન્મી નથી. મારી નાખનારાઓના હાથે મરી જવાની નિર્બળતા એના લોહીમાં નથી.

મારવાળી અનેક રીતો હોય છે. એમાં વધુ પડતા

કરવેરા પછુ મારી નાંખવાની ઝનોખી રીત જ છે.

પ્રજાએ પોતાના પુણ્યે અને પુરુષાર્થે પ્રાપ્ત કરેલું
ધન એમ તો શી રીતે આપી દે ? હા.... અમુક નાનકડી
નર્પાદાતૃર્વકની માંગણી હોય તો એને વિચારી શકે; પરન્તુ
તુંદાતુંની જેમ લૂંટ ચલાવવા જેવો બાસ થતો હોય તો
ખાની છૂટીને પાનુ ધનની રક્ષા કરે તેમાં તેને શુન્દેગાર
શો રીતે કહેવો ? એક લૂંટ ગેરકાયદેસરની છે તો બીજી
લૂંટ હાયદેસરની છે. પાનુ તેથી લૂંટ તે લૂંટ જ છે. હાફ
ગેરકાયદેસરનો પીવાતો હોય કે લાયસન્સનો પીવાતો હોય
તેની હાફ દારૂના પાપમાં ફેર પડી જતો નથી. હાફ તો
પાર જ છે.

જાન હાયદાના ખંજરોથી જો ધન નેજાની પેનાની
પેનાની દરનામાં આવે તો ધની જીવન જીવવા ઉચ્ચતી
જાનદેશની ધર્મપ્રિય પ્રજાએ એ ધન જાપાનવાની બની
જ તર્કબોદર તેના નવાઈ પામતા બેસું કહું જાગતું નથી.
મલ્યાલી જાંડુકના બેર પોતાના જ પિતૃના ધનથી
પણ દરનામાં અપરાધી ખંજર દરનો એ તો આ દુનિયા
જ રહેતો છે

આત્મા, અનુકંપા અને નીતિની વાતો વચ્ચે લાવીને આપણે આપણે જાતને જ છેતરતા હોઈએ છીએ. વાસ્તવમાં તો મૃત્યુ ક્રંપતા મા વને ચાલુ રિખાવા દેવો એ એક પ્રકારનું પાપ છે, કાયદામાં દયા પ્રેરિત હત્યા (Euthanasia) ની જોગવાઈ હોવી ઘટે છે ન એના અમલ માટે નિષ્ણાત ડોક્ટરોની એક પેનલ રચવી ઘટે છે સામાન્યતઃ માનવી મૃત્યુ ઈચ્છતો નથી અને એ મૃત્યુ ત્યારે જ ઈચ્છે છે, જ્યારે એનું દરદ અસહ્ય હોય, તેથી જ્યારે તે પોતાની જિંદગીનો અત આણવાનું નક્કી કરે ત્યારે તેને તેમ કરવા દેવો જોઈએ સ્વૈચ્છિક મૃત્યુ એ માનવીનો એક મૂળભૂત અધિકાર મનાવો જોઈએ દયાપ્રેરિત હત્યા નૈતિક દૃષ્ટિએ પણ યોગ્ય છે. હકીકતમાં તો એક દરદી કે ? કોઈ મટી ન શકે એવા ભય કર રોગથી પીડાતો હોય તેની દયાપ્રેરિત પીડા રહિત હત્યા કરવી એ એક સુકૃત્ય લેખાવું જોઈએ. એક માનવી કે જેણે પોતાનું સાદુ ય જીવન સુખમાં વીતાવ્યું હોય તેને સમયે દુઃખ જોગવવા શા માટે દેવો ? વૃદ્ધાવસ્થામાં જેને માટે સુ શાંતિ અને આનંદનો કોઈ સંભવ ન હોય અને દરદ, દુઃખ - દારિદ્ર્યને લીધે જેને જિંદગીનો એક એક દિવસ એક એક વાં જેવો લાગતો હોય તેને સ્વેચ્છાએ મરવા શું કામ ન દેવો ? યુવા પણ પોતાને વૃદ્ધાવસ્થામાં રિખાવું નહિ પડે એવી હૈયાધારણને ની પોતાનું યૌવન વધુ મોજથી માણી શકે એક જીવન કે જે વીલ્ય હોય તેનો અત પણ સુખમાં જ શા માટે આવવા ન દેવો ? અંતે આમેય પૈમાને અભાવે પોતાની અધારી ઓરડીમાં કે ગધાતો મૂપડામાં તથા યોગ્ય સારવારને અભાવે કે બેદરકારીને લીધે આપણે જાન્યેર હોસ્પિટલોમાં કેટલાય દરદીઓ રોજ મરતા જ હોય છે ને ! આ પણ એક પ્રકારની, જે કે નકારાત્મક (negative) પણ દયા જ છે ને !!

તો, આપણા દેશમાં કે જ્યાં આજે દરદ, દુઃખ અને દારિદ્ર્ય

પણ હવે આ સમય આવતાં ય વાર નહિ લાગે તેમ મને દેખાય છે; કેમકે આંવા વિચારનો વિદોષ કરનારા બુદ્ધિજીવી લોકોએ જ યાન્ત્રિક કતલખાનાઓને અબુ મોદન આપી દીધું છે. ખાટકીના છરાથી રિમાઈને પથુ મરે તે કરતાં યાન્ત્રિક સાધનથી એક જ સેકન્ડમાં ખતમ કરી દેવામાં 'પોઝીટીવ' કક્ષાની (I) દયા સ્વીકારાર્થ ચૂકી છે. આજની પ્રજાનું આ મોટામાં મોટું દુર્ભાગ્ય છે કે તેણે દરેક વાતમાં હીર્ષદંષ્ટિથી વિચાર કરવાની બુદ્ધિ જ ખોઈ નાખી છે.

નિરોધ, નસબંધી અને ગર્ભપાતના મહાપાપિષ્ઠ પ્રચાર દ્વારા પ્રજાને નીચેથી ખતમ કરાતી જાય છે. હવે હુઃખિતો, પીડિતો, વૃદ્ધોને ઉપરથી ખતમ કરવા માટેના કાર્યક્રમને અમલી બનાવવા માટે આવી વિચારણાઓનો આરંભ થઈ ચૂક્યો છે. પણ હજી આ અમલ કારગત બનાવવા માટે ભૂમિકા થશે. વૃદ્ધાશ્રમો જંગી સંખ્યામાં ભારતભરમાં સ્થપાશે. એ સગવડનો લાભ કોડો બાળકો-યુવાનો લેશે અને પોતાના વૃદ્ધ મા-બાપોને વૃદ્ધાશ્રમોમાં હાખત કરી દેશે ! ખસ; આ રીતે ઘરમાંથી છૂટા કરાએલા એ વૃદ્ધોને હયાત્રેરિત ખૂન દ્વારા ખતમ કરવાનું કામ પૂર્ન સહેલું બની જશે.

આ જમાનાના ચિંતક ગણાતા એક માન્ય, ભારતના કારણે સ્ટીમર ફૂટતી જતી હોય ત્યારે દેશ માટે પૂર્ન ઉપયોગી યુવાનોને બચાવી-લેવા માટે દેશ માટે નકામા, એવા

વિસ્તારો પૈકી સાબરકાંઠા અને બનાસકાંઠા જિલ્લાના આદિવાસી વિસ્તારોમાં કુટુંબનિયોજન સામે ભારે ઉઠાપોઠ જાગ્યો છે કુટુંબનિયોજન ખાતા તરફથી ફરતી સફેદ રગતી અપગામીને જોતા જ આદિવાસીઓ હુમલો કરવા ધસી જતા હોય છે. કારણે હમણાં આવી સફેદ અપો આદિવાસી વિસ્તારોમાં ફરતી જોઈ શકાય છે.

આદિવાસીઓ કુટુંબનિયોજન કાર્યક્રમ હેઠળ નસબ ધી કાર્યક્રમ કંટર વિરોધ કરી રહ્યા છે અને જે કોઈ ઉમેદવાર તેમને મળે જાય છે તેમની પાસે કુટુંબનિયોજન ખાતું બંધ કરવાની પહેલ મારણી કરતા હોય છે. તેઓ એવી દલીલ કરી રહ્યા છે કે સરકાર આદિવાસીઓને નબુસક બનાવવા માગે છે આ અંગે સાચી પરિસ્થિતિથી વાકેફ કરવા કાર્યકરો અને સરકારી અધિકારીઓએ અથાગ પ્રયાસો કર્યા છતાં આદિવાસીઓ કોઈનું માનવા તૈયાર હોય તે લાગતું નથી.

સમાચાર : [૩]

સંદેશ તા. ૨૪-૫-૭૨

પૂર્વ જર્મનીમાં વધુ બાળકો માટે પ્રોત્સાહન

ભારતમાં કુટુંબનિયોજન માટે પ્રોત્સાહન અપાય છે ત્યારે પૂર્વ જર્મની (અ. ડી. આર)માં વધુ બાળકો પેદા કરવા માટે પ્રોત્સાહન અપાય છે.

પૂર્વજર્મનીમાં ૨૬ વર્ષની નીચેના દંપતીને વગર બ્યાન્ડે ૪૦૦૦ માર્કની લોન આપવામાં આવે છે પહેલું બાળક થતાં ૧૦૦૦ માર્ક, બીજું બાળક થતા બીજા ૧૫૦૦ માર્ક અને ત્રીજું બાળક થતાં

માહીના ૧૫૦૦ માર્ક માટી વાળવામાં આવે છે આ મિત્રાય દરેક
વાળકે એક હજાર માર્ક કુટુંબને આપવામાં આવે છે.

બુળાઈ ખાતેના છ ડી બ્લાગના કોન્સલ મિ વીરેન્દ્રે આગે
વહી પત્રકાન પત્રિકામાં આ માહિતી આપી હતી.

સુરેશીલા :- કુટુંબ નિયોજનના સરકારી કાર્યક્રમને
સમજા ઉપરોક્ત વ્રાત્તુ સમાચાર પાનથી વાંચ્યા. થોડા જ
સમય પહેલાં 'જ્યોત્સિન્દ' નામના દનિકમાં 'સુરપ ખાડી
મનું જાય છે' એ મથાળા ઉપર સંતનિનિયમનને સત્પર
૧૪ કરવાની વાતની વાદ્દેણ કરતો વિચાર જોરજાર બાપામાં
જૂઠું કરાવે હતો. ઉપરોક્ત ત્રીજા સમાચારમાં પૂર્વ જર્મની
સરકારે પણ ખાળકો માટે પણ ઉનાળોની જાહેરાત કરી છે
આવી જાહેરાતનો ખીજ પણ દેશોમાં થઈ છે આમ જ્યારે
પાકિસ્તાન 'પણ ખાળકો' ની કુળેય લઈ પગલા છે ત્યારે
ફિલિપાઈનની સરકાર ખાળકો નોખા કરવાની વાત કરે છે

તેથી વસંતિ ઘટાડો થતાં-સાથે સાથે-વસંતિભવોડો-પણ વેગથી થશે; જે અંતતઃ તો વસંતિના સર્વનાશ તરફ દળતો જશે.

કોડો રૂપીઆનો આ ભયાનક કાર્યક્રમ પાછળ સર વ્યય કર્યા પછી પણ ૧૨ ટકા જ સફળતા મેળવીની સર તરફથી જાહેરાત કરીને અફસોસ વ્યક્ત કરાયો. રખે કોઈ એમ માની લે કે એ અફસોસ, કાર્યક્રમ પડતો મૂકવાનો નિર્ણય લેવડાવશે. ના, વધુ ભેરફ કાયદેસર રીતે-વસંતિઘટાડાના કાર્યક્રમને અમલમાં મૂક માટે જ આ અફસોસ વ્યક્ત કરાયો છે. લાખો સરકારી કમચારીઓ ઉપર આ હાંટર સૌ પ્રથમ ઝીંકાયો. આર્ય પ્રજાનો સર્વનાશ નોતરતા આ કાર્યક્રમ સામે પ્રજાના સામૂહિક ખફગી ઊતરે તો જ ભારત સરકાર 'ફેરવિચાર' કરે, અન્યથા કશું સંભવિત નથી. કેમકે આ કાર્યક્રમને વેળા આપવા માટે લાખો ડોલરોની રકમની કેટલીય ભેટો, આજ સુધીમાં પરદેશીઓ તરફથી અપાતી જ રહી છે, થોડા વર્ષો પહેલાં ઇલસ્ટ્રેટેડ વીકલીમાં ભારતના ભૂતપૂર્વ આરોગ્ય પ્રધાન ડૉ. ચન્દ્રશેખરને પ્રેમી. જહોન્સન આ કાર્યક્રમના અમલ માટે લાખો ડોલરનો ચેક ભેટ આપી રહ્યા છે એને ફોટો છપાયો હતો.

સમાચાર : "મન્મથભૂમિ" તા. ૨-૫-૭૨

જે લાખ મૃદયવાનુ ગ્રંથો લક્ષ્મીભૂત

ઉત્તર પ્રદેશના વિધાનગૃહ અને સચિવાલયના પુસ્તકાલયમાં
આજ અંધારે ફાગી નીકળેલી આગમાં આજે ૨ લાખ જેટલા અલગ
દુર્ગા પુસ્તકો અદેવાયો અને કાઉન્સલ ડાકિંગનો દરિયો લાગી ગયો
તાનના થઈ ગયો હતો. દેહલાહ પુસ્તકો ૧૦૦ વર્ષ વૃદ્ધો હતા.
આ કિસ્સાત ૧૪ મી સદીની અમુક હસ્તપ્રતો પણ બચી
થી. આજે મુખ્ય પ્રધાન શ્રી કરમચંદ્રે પંજી બચી
ખતની દૃષ્ટિમાં આગ પુત્રાશ્રમમાં મદાય કરવા માટે સેન્ટ્રલ દમારની
૧૦૦૦૦૦૦ આગ પુત્રાશ્રમમાં મદાય કરવા માટે સેન્ટ્રલ દમારની
૧૦૦૦૦૦૦ આગ પુત્રાશ્રમમાં મદાય કરવા માટે સેન્ટ્રલ દમારની
૧૦૦૦૦૦૦ આગ પુત્રાશ્રમમાં મદાય કરવા માટે સેન્ટ્રલ દમારની

ઉત્તર પ્રદેશનો આ પ્રસંગ મામુલી-કુદરતી-મમળને કોઈ અવગણ્યો નહિ. જે સલમરના મૂલ્યવાન ગ્રન્થલંગાનું પણ ક્યારે થું થશે ? તે આપણે કહી શકીએ નહિ. આથી જ આર્યસંસ્કૃતિના પ્રાચીન સાહિત્યનું કેન્દ્રીકરણ કરવાની યોજનાઓને ખૂબ ગંભીરપણે વિચારવી જોઈએ. ખૂણે ખૂણે પ્રાચીન સાહિત્ય એક સ્થળે એકઠું કરાય તો ક્યારેક આમ થઈ જશે. એના કરતાં જુદા જુદા સ્થળોમાં તે ગ્રન્થાગારોની સુરક્ષા થતી રહે તે જ ઉચિત લાગે છે.

આના કરતાં પણ વધુ સારો એક વિચાર આવે છે થોડા જ દિવસો પહેલાં ભારતના વડાપ્રધાન શ્રીમંત ઇન્દિરા ગાંધીએ, ભૂતપૂર્વ વડાપ્રધાન શ્રી નહેરૂના જીવનના વિવિધ પાસાઓને આવરી લેતા સાહિત્ય વગેરેની કેન્દ્રીકરણ [એક પ્રકારની પેટી] જમીનમાં ઊંડે ઉતારી હતી; તે ભાષીની પ્રજાને એ કેન્દ્રીકરણમાંથી નહેરૂ સમયના ભારત સર્વગ્રાહી ખ્યાલ મળી શકે. એજ રીતે, આપણા અગણિત, આધ્યાત્મિક ગ્રન્થોની પણ કેન્દ્રીકરણ જૂઠા જૂઠા સ્થાને સુરક્ષિત રીતે ઉતારી દેવાય તો ભાષી પેઢીને એ અણમોઢ શાસ્ત્રોનો લાભ મળી જાય. આ તો એક વિચાર છે. એનું યોગ્યયોગ્યતાને તો બહુશ્રુત ગીતાર્થો જ જણાવી શકે.

નમાચાર • પ્રયુક્તચરન પૂર્તિ/- ૧૬-૪-૬૨ [મુનિશ્રી
પ્રયુક્તચરને લખેલા તા. ૫-૪-૧૫૬ના પત્રમાંથી]

જાગવાન મદારીરના ચરિત્ર અને તત્ત્વજ્ઞાન વિશે દુનિયાનો
મે જાન કરતો આનસુ છે અને તેને પ્રસિદ્ધિ આપતા માટે ઉચિત
પ્રયત્નો હોય સમાજે કરવા જોઈએ પણ સાધ્યતાએ મારે,
પેલાં સૌએ સમજી લેવાની જરૂર છે કે જાગવાન બુદ્ધના ચરિત્રમાં

HUMANITY આવી છે તે નેટવા પ્રમાણમાં મદારીરના ચરનમાંથી
‘પણ જાણી થઈ રહે તેમ નથી, અને તેથી આ દૃષ્ટિએ જાગવાન
કમ્પ રમ્યાન વિશાળ જનતાના દિલમાં દમેલા અનોખું અને જાગવાન
મદારીર કરનાં ચરિત્રાનું રહેલાનું જ છે તેથી જાગવાન બુદ્ધની
તેથી બાહ્ય સાન્ધાર ઉપર છે તા જાગવાન મદારીરની જગતી
મન્ય પાત્રાર દેમ ઉઠવાની નથી એવો પાત્રાર કર્યા કરવો અને
તેથી કરવો એ બનિત નથી. એમ કરવામાં આપણી સામ્રાજિક
વર્તિ અને અથ વિવિધી તર્કોએ જરૂર આપણે પ્રગટ કરીએ છીએ”

જે તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરદેવના તારક આત્માએ સર્વ જીવોને શાસનરસી બનાવવાની ઉત્કૃષ્ટ ભાવનાને સ્પર્શી હતી એમનામાં શ્રી બુદ્ધ કરતાં કડુભ્રામદાન કમી હતું એમ કહેવું એ અજ્ઞાન જનિત વિધાન હોવા કરતાં આવેશજનિત વિધાન છે એમ સુસ્પષ્ટ રીતે જણાઈ આવે છે. શૂલપાશ્વિ, ચંડકૌશિક, સંગમ, ગોશાલક તરફની પરમાત્માની કરુણાની વરસતી હેલિએને નજરમાં લાવો. શ્રી બુદ્ધમાં એવો એક પણ પ્રસંગ શોધ્યો જડતો નથી.

૨૫મી શતાબ્દિની રાષ્ટ્રીય રીતિની ઊજવણીની બાબતમાં તો મારો વિરોધ છે જ; પરંતુ આ બંધુએ ઊજવણીની તરફેણ કરનારાઓને જે ચીમકી આપી છે અને એમાં દેવાધિદેવ પરમાત્મા મહાવીરદેવને બુદ્ધ કરતાં હલકા ચીતર્યા છે, એ તો અત્યંત વૃથારૂપક, વખોડવા લાયક બાબત બની ગઈ છે. પરમાત્મા એમનું પ-કલ્યાણ કરો.

મમાચાર : સ દેસ : ૩૨-૫-૭૨
૫૦ જગ્યાઓ માટે ૨૨,૦૦૦ ઉમેદવારો.

“ન જામ તો ત્રો ચનામે આમે ગાજ્યસમામા જણાવ્યું કે, નવો દિવસીમાની રીઝવે મેન્ડમની પ્રેન્ડુએટ જતાકોં માટેની ખ નો જગ્યાઓ માટે ૨૨,૦૦૦ અગ્રયો આવી હતી. આ”

૧૫૦૦ અમરના ફેર્મો અપાયા હતા તેમાની ૧૦ જગાઓ ફક્ત કામનસાધિ હતી.

જનસંખ્યા ડો. બાઈ મકાવીર ગાયે જોકારીની સમસ્યા ગંભીર દાખા બખૂત કરતા નાણાંમંત્રી શ્રી સવાણે જણાવ્યું કે દેશમાં કેટલી "ફર્મ" છે તેનું તે જણાવે છે."

શ્રીમંત્રીશ્રી :- જેમ મહિનાઓ જશે તેમ જોકારીનો ત્યાગ વધતો જશે. જેને સાચી જૂથ હોય તે તેને પહોંચાય, પણ જોટી જરમીની જૂથને ન પહોંચાય તેમ જાણનાં ફેલાતી જતી જોકારી સાચી નથી, કૃત્રિમ છે. જ્યાં નો પડે પૂર્વે આ જોકારીનો પડછાયો પણ જ્યાં પડે જ્યાં ન હોતો. તેનું ઠાણુ જો હતું કે મહુ જ્યાં ન હોય ત્યાં આવતા આવતા પડે જ જોતી જતા. જોકારીની ઠીકરો પેપારી થતો, પપુકરનો ઠીકરો વણકર જોકારીનો ઠીકરો મોતી જ થતો અને બિલાટીના ઠીકરો જોકારીનો ઠીકરો જો ન રીતે ચોલાની રાટી નાખી જોતો ! જોકારીનો કિલ્લો જોકારીનો પપુકરનો ઠીકરો જોકારીનો ઠીકરો ફેરવે જોકારીનો ઠીકરો જોકારીનો ઠીકરો

એવા તમામ લોકો બેકાર બની જાય. વળી એ બેકારોને ધંધો આપવા માટે નવું કોઈ લીલાઈ જેવું કારખાતું કે કાપડની એકાદ મોટી મીલ પરદેશીઓ નાંખી આપે. એમાં થોડાકને રોજી તો મળે પણ યંત્રોના કારણે હજારો લોકોની રોજી ઝુટવાઈ જાય. એમાં ય વળી નવા ધંધાના એ પ્રલોભનથી બીજા હજારો ગ્રામજનો બાપીકા ધંધા છોડીને તે તરફ દોટ મૂકે. આમ થોડાને ધંધો, અને ઘણાને બેકારી....વળી થોડાંને ધંધો ઘણાને બેકારી....નું વિષયક ચાલ્યા જ કરે છે. ભારતીય સંસ્કૃતિને જીવાડતા આયજનો બેકારી, મોંઘવારી અને ભૂખમરાથી મરી રહ્યા છે, એથી મોક્ષપ્રાપક ધર્મ સંસ્કૃતિ નાશ પામી રહી છે એ ખેઠ્ઠી જ આ બેકારીના વિષયક તરફ દૃષ્ટિપાત કરાયો છે.

સમાચાર : ‘જયહિન્દ’ તા. ૮-૭-૭૨ વિદેશી અસર માંથી મુક્ત બનના ભારતીય ઉપખંડ

‘સીમત્તા કરાર’ અંગે પ્રવચન કરતા ‘જયહિન્દ’ના મદદનીશ તત્ત્વી શ્રી નારણદાસ કક્કરે જણાવ્યું હતું કે, ઐતિહાસિક બની ગયેલા સીમત્તા કરારના પરિણામે, ભારતીય ઉપખંડ વિદેશી અસર-માયો-વર્ચસ્વમાયી મુક્ત બન્યો છે અને ચાંતિ માટેનો માર્ગ મોડ્યો ગયો છે. જેનો તમામ વય વય પ્રવાન ત્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધીના રાજે જાય છે.

ત્રી કક્કરે જણાવ્યું કે, ભારતીય ઉપખંડ પરની પોતાની પાસ, તમામ બીજા નવરૂપે ચાલુ રાખવા માગતી મદાસતાઓને આ કક્કર

ચીતે ફાટી નીકળે છેવટે ચીનને તો પ્રથમ ખતમ કરવા આવે જ... આવું કાંઈ પણ બને તો નવાઈ પામવા જેવું નથી આ તો યુદ્ધના માનસની દૃષ્ટિનો વિકસિત વિચાર.

હવે શાન્તિના માનસની દૃષ્ટિનો વધુ સંલગ્નિત વિચાર વિચારીએ. આજ વધુ સંલગ્નિત લાગે છે [ચીન ઇન્ડિયા અપવાદ સાથે] કેમકે કોરીઆ, ચીન, વિયેતનામનું પણ શાન્તિનો નાદ બજવા લાગ્યો છે.

થોડા વખત પહેલાં યુનોની મહાસભામાં સૌ પ્રાંત વાર ખ્રીસ્તીઓના વડા ધર્મ ગુરૂ પોપ ઉપસ્થિત થયા હતા તેમણે ભાષણમાં જણાવેલ કે, "હવે તરવાર મ્યાન કરો."

સંલગ્ન છે કે ખરેખર તરવારો મ્યાન થાય, સર્વ શાન્તિ (!) પ્રસરે.

પરંતુ યુદ્ધ કરતાં પણ આ શાન્તિ ભયાનક બની રહેવા સંલગ્ન છે. યુદ્ધમાં તો માનવ સંહાર. આ શાન્તિમાં તો સંસ્કૃતિ સંહાર !

યુદ્ધકાળમાં પ્રભરૂપી માછલીઓની કલ્પેઆમ ! શાન્તિ કાળમાં પાણીનું પરિપૂર્ણ શોષણ ! પછી પેલી માછલીનો આપોઆપ હસ્તી જ ખતમ !

શાન્તિકાળમાં જ સંસ્કૃતિનાશના ભયાનક કાર્યક્રમો વેગ આપીને અમલી બનાવી શકાય તેમ છે. એ શાન્તિ કાળનો દેખાવ ઉપસાવવા માટેના જ આ યુદ્ધો હશે ખરા ! યુદ્ધોથી યકનાય અને પછી શાન્તિ લવાય તો તે શાન્તિ તદ્દન સાહજિક પણ લાગે. અને પછી નિશાંકપણે સંસ્કૃતિને

લક્ષમાં લેશે ખરા ? કે પછી વિકાસના ભયાનક વેગથી
ધસમસતી ટેકનોલોજીની દ્રેઘન નીચે પ્રજાને કચડાઈ
જવા દેવાશે !

માનવીય જીવનના વેગને અસમતોલ એવો વિ
વેગ તો અતિ ઉત્સાહના પરિણામ સ્વરૂપ અતિવેગ છે. જે
સાથે માનવ દોડી શકે નહિ. બેકારી, બૂખમરો અને મો
વારીના ખર્ચરમાં હોમાયે જ એનો છૂટકો થાય. ભારત
બળવાન પ્રજા વિકાસના અતિ-વેગથી વિનાશ પામશે
વાત કેટલા માનવોની જીવિમાં બેસશે ?

સમાચાર : કુંભજાળ : તા. ૧૦-૬-૭૨

સાધુઓ સમયને પિછાને

આપણો સાધુસમાજ વધુમા વધુ રૂઢિચુસ્ત છે. મહેસુલ વ
ખાતાના પ્રધાન શ્રી રતુભાઈ અદાણીએ થોડા સમય પહેલાં
સમારંભમાં કહ્યું હતું કે, સાધુઓ જમાનો પિછાને. સાધુઓ પૈકી
ધણા સંભવતઃ એમ કહેવા પ્રેરાય પણ ખરા કે સમાજને સડ
આપવાનો અમારો પરાપૂર્વથી આદ્યો આવતો અમાધિત (જન્મક્રિ
નથી કહેતા એટલો પ્રભુનો પાડા!!) અધિકાર છે, રાજપુરોએ અને
સજાદ આપવાની કોઈ જરૂર નથી. ખરી હકીકત એ છે કે, એક-
રાજપુરોએ નહિ પણ ખુદ સમાજે સાધુઓને સમજાવવાનો સમ
આવ્યો છે કે, આ અવકાશી યુગમા જતા રોકેટ અર્થે ડઝન વખત
ચંદ્રની ધરતી પર જતરીને સહિસજામત પૃથ્વી પર પાછું આવે
ત્યારે સાધુઓએ પત્થરાએના યુગ સાથે કંઈમ મિજાવવા રહ્યા.

એક જમાનામા સાધુ સામ્રાજ્ય (આજથી ૫૦-૧૦૦ વર્ષ પહેલાં)
સમાજને મુગોમ્ય માર્ગે દેરી ગણ્યો છે. ત્યારે અત્યારે, થોડા મા
વાદ સિવાય માનુસ સમાજ જૂનવાણી મનોદયામાથી બહાર નીકળીને
બંને પુનની બદલાયેલી તાબીરની ટીકામા રાચે છે.

જાય ? જેણે સહશિક્ષણ આપીને જાતીય જીવન બહેકાવ્યું;
 સીનેમાતું મનોરંજન આપીને વિશુદ્ધ મનનો નાશ કર્યો
 કાયદાની વિશાળ જાળો ખિંચાવીને લોકોને ચોરી કરતા
 શીખવ્યા; ઢાઝખંધીમાં ઘૂટછાટ મૂકીને ગરીબ પ્રજાને ખુદે
 આમ ઢાઝ પીતી કરી; છુટાછેડા અને ગર્ભપાતને કાયદેસર
 કરીને શીલ અને સદાચારનો જેણે ખાત્તો ખોલાવી દીધો
 એ યુગને જ શ્રી રતાણી ' નવો યુગ કહે છે ને ? તો
 તેવા નવા યુગની સાથે સાથે કદમ બઢાવવા થીલવાન,
 સદાચારી, સંસ્કૃતિરક્ષક સાધુસંસ્થા હરગીઝ તૈયાર ન થાય
 હોં ! અને કદાચ જોડુકમીથી એવો સમય લાવવાનો યત્ન
 કરવામાં આવશે તો સાધુ-સંસ્થાના ગોળ અને ખોળ આપ
 મેળે જુદા થઈ જશે. ગોળ હોઠે ધરશે ઝેરનો એક જ
 કટોરો ! અને ખોળ બનશે લાટ ! કરશે ખુશામત; સમા-
 જવાદના તૂતના નામે ચરી ખાતાં નવા ચૂંટાએલા મકા-
 રાજઓની !

સમાચાર : ટાઇમ્સ ઓફ ઈન્ડિયા તા. ૧-૬-૩૦

INDIA and CHURCHILL

While opposing the Bill to grant independence to India, introduced by Mr. Clement Atlee, in the British House of Commons, Sir Winston Churchill had this to say :

give the reins of government to Congress at this juncture, is to hand over the destiny of hungry millions into the hands of rascals, rogues and free booters. Not a bottle of water or a loaf of bread shall escape taxation; only the air will be free, and blood of these hungry millions will be on the head of Mr. Atlee. India will be lost in political squabble. It will take a thousand year for them to enter the periphery of philosophy or politics. To day we hand over the reins of Government to men of straw, of whom no trace will be found after a few years.'

ભારતને સ્વાતન્ત્ર્ય આપવાથી શું થશે ? તેની કલ્પના ૩૦૦-૩૦૦ વર્ષ સુધી ભારત ઉપર રાજ્ય કરનાર ગોરા મુત્સદ્દી હાકેમોને આવે એમાં કશી નવાઈ નથી ૨૬ વર્ષ પૂર્વે ચચિંલે કહ્યું કે, “રોટલાના કટકા ઉપર પણ ભારતના રાજ્યકર્તાઓને ટેકસ નાંખવા પડે એવી સ્થિતિ સ્વરાજ આપવાથી થશે; માત્ર હવા જ કરમુક્ત રહેશે” એ વાત આજે કેટલી સાચી પડી ગઈ છે !

એ લોકો જાણના જ હતા કે, “ટોળાંનો બહુમત, સમાનતા; શાંતિ-જાતિની સુવ્યવસ્થાનો નાશ; અને ધર્મ નિરપેક્ષતાના જે સાણસાઓ આપણે ગોઠવશું એનું આ જ પરિણામ આવશે. સંતશાહી અને રાજાશાહીનો નાશ કરીને લોકશાહીનો લેખાશ ઊભો કરીને આપણે એવી એક ટોળા શાહી જીવંત કરશું; જે પોતાની જ પ્રજાનું અને સંસ્કૃતિનું નિકંદન કાઢવા કમર કસશે, કેમકે અંતે તો આપણી પદ્ધતિની યુનીવર્સિટીઓનું અધ્યયન કરીને તૈયાર થએલા સ્નાતકોના હાથમાં જ આપણે સ્વરાજની લગામ સોંપી છે ને ?”

મિ. ચચિંલ અને મિ. એટલી બે ય સ્વરાજ (!) આપી દેવાના હિમાયતી જ હતા, આ તો એક ખીજના વિરોધનો માત્ર દેખાવ હતો !

ભારતીય પ્રજાને વરેલું અતિ લોલપણ જ પોતાનો નાશ ન કરે તો સારું.

તો ગરીબી જતાં ૧૫૦ વર્ષ લાગી જશે !

બેકારી, મોંઘવારી અને ગરીબીના વિષયકમાં પ્રજાનું તે નિકંદન નીકળીને જ રહેશે.

હજી પણ આત્મનિરીક્ષણને અવકાશ છે. પણ તે માટે પાશ્વિમાત્યોએ ગોખાવી મારેલા સેંકડો પાઠોને ભૂલી જવા માટેની તૈયારી કહેવાતા, શિક્ષિતો અને સત્તાધારીઓ હાખવશે ખરા ?

હિન્દુઓના મંદિરમાં બિન-હિન્દુને પ્રવેશ હક નથી.
મદ્રાસ હાઇકોર્ટનો ચુકાદો.

સમાચાર : સંદેશ તા. ૨૭-૭-૭૨

બિનહિન્દુઓને પણ હિન્દુઓના મંદિરમાં પ્રવેશવાનો અધિકાર આપતા તામીલનાડુ મંદિર પ્રવેશ અધિકાર ધારે ૧૯૪૭ની કન્યા આઈ નીચના એક નિયમને મદ્રાસ હાઇકોર્ટ ગેરમધારણીય ડરાનું છે આવો અધિકાર પ્રાચીન સ્વીકૃત રીવાજોમાં અમાન્ય હતો આ કાયદા નીચે તામીલનાડુ સરકારે નિયમ ૪ એ ધાર્યો હતો. ચુકાદો આપતા ન્યાય મૂર્તિ શ્રી ટી. રામપ્રસાદરાવે જણાવ્યું છે કે હિન્દુઓના મંદિરમાં બિનહિન્દુઓને પૂજન કરવા માટે નહીં પણ સરેજાણીઓ તરીકે સ્થાન-નિરીક્ષણનો અધિકાર કદી હતો એ તો કોઈ ન કહી શકે. હિન્દુ મંદિરો હમેશા પૂજનના સ્થળ તરીકે માનવામાં આવ્યા છે અને આ મંદિરો પ્રત્યેનો પૂજ્યભાવ, તે સર્વે મંજૂરગતો વિધિઓ, ક્રિયાઓ વિગેરે હિન્દુધર્મના ક્રિયાકાંડો તરીકે જાણીતો છે મસ્જિદોની અંદર પ્રાર્થનાના ખાસ સ્થળો બિન-મુસ્લિમોને પ્રવેશવા દેવામાં આવતા નથી, અને તેથી જ

દિલ્હીના મંત્રિનગમ વગેરેના દિલ્હીના આધ્યાત્મિક લાભ માટે
 જે જે વસ્તુઓને લોકોમાં વિતરણ છે

અત્યંત મહાન ડાઈરેક્ટોરેશન આ યુકારો વગેરે
 માટે જુદા જુદા ધરો છે. જે દિલ્હીમાં (વલ્લિ ધર્મ)
 પાણીના જોના નદીમાં અલ્પિયુધનીઓને પ્રવેશવાનો પણ
 અધિકાર નથી તેને પણ તેનું ધર્મ પાળનાર તેના
 માટેને પણ સમાન જવાબની લાગુ પડે છે.

માટે તે આજની વધીને એમ કરવું છે કે તેનું ધર્મ
 જે જેનું જાનવાન બિંને કરેલા હોવાની તેનું ધર્મ છે તેનું
 જાનવાન બિંને કરેલા હોવાની તેનું ધર્મ છે તેનું
 અને લોકોની રીતરિવાજો સાથે, સાથે, સાથેની સમજાવે,
 એ પણ તેનું ધર્મ છે જેનું જાનવાન એ પણ તેનું ધર્મ,
 તેનું ધર્મ એ પણ જાનવાન છે

થાય; આવનારાઓને તમામ સગવડો મળે; હુંડીઆમણી પણ સરકારને કમાણી મળી જાય એવા ‘અલ્ટ્રા-મોડર્ન’ બનાવવાનું નક્કી કર્યું છે.

તે શું આ બધું કાયદાની કોર્ટને માન્ય છે ખરું? જેઓ માંસાહાર કરતા હોય તેઓ પણ જૈનધર્મને લગતાં કાર્યોની કમિટિમાં સામેલ થઈ શકે ખરા? જેમને જૈનત્વ સાથે જીવનમાં કંઈ નિરુબત ન હોય તેવા અજૈનો જૈન-શાસનના કાર્યોમાં પ્રમુખ વગેરે પદ શોભાવી શકે ખરા? હું ધર્મ દૃષ્ટિએ આ પ્રશ્ન નથી કરતો. પરંતુ કાયદાની દૃષ્ટિએ પૂછું છું. ત્યાં પણ જો દાદ મળી શકતી હોય તો એમ કહી શકાય કે બહુમતના પૂરમાં તણાતા પ્રવાહમાં નાનકડા પણ સાચા તણખલાંને હજી આશ્વાસન લેવા જેવું છે ખરું.

મહારાષ્ટ્રમાં નહીંવત બનેલી દારૂબંધી નીતિ

સમાચાર : ગુજરાત સમાચાર : તા. ૯-૮-૭૨

મહારાષ્ટ્રમાં વ્યાવહારિક રીતે જોતાં દારૂબંધીનો હવે અંત આવી ગયો છે. દારૂબંધીના અમલમાં ૨૨ વર્ષની નિષ્ફળતાના અનુભવ પછી આજે મહારાષ્ટ્ર સરકારે દારૂબંધીની નીતિમાં ધરબન ફેરવેલું કરીને દારૂબંધીને નહીંવત બનાવી દીધી છે. મહારાષ્ટ્રના દારૂબંધી ખાતાના પ્રવાન ડો. મોડન ડી. પોપટે આજે ગરબ વિવાનસભામાં નવી યુટીલાઈટવાળી દારૂબંધીની જાહેરાત કરી ત્યારે સભાનુંકા તમામ મંજૂરોએ ડાર્નાટી તેમને વચાવી લીધા હતા.

મંધીના નાશથી-ગાંધીજીની પુનઃ દત્તવાચી-જે જે ધર્મી હોય
તે એના આયોજકોને પારતીય પ્રજા અને સંસ્કૃતિના જ્ઞાતક
માનવાની બૂલ હવે કોઈ કરતો ના !

હાય ! પેસો ! હાય ! બાદુતો ગુડિ ! હાય !
શુરશીનો નગો ! હાય ! જમાનાવાદ !

ગુજરાત સમાચાર . તા. ૧૨-૭-૭૨

લખક : સ્વામી ગીતગોવિંદ આચાર્ય રજનીશ

“આપને આપના ‘અગિનવ’ સંન્યાસ આંતરરાષ્ટ્રીય સરથા હી
અને આપનાં સંન્યાસીઓ-સંન્યાસીનીઓની આંતરદસા અને આલેખન
પ્રત્યે આખા જાણીને જેવા અને આપનું તદ્દવિષયક નિરાતણુ મનદર
કરવા વિનંતિ કરું છું. ગુરને ઈશ્વરાવતાર મનદર કરનારા ગોપગંભારા
ધૂતોનો ત્યાગ રાક્ષસને આપની એ ગોપજીકાર્યને રોકવાની અનિચ્છા
અને અકર્મણ્યતાને લીધે, અને પ્રોત્સાહનને લીધે એ બધાનો
આશિક જવાબદારી આપની જ છે તમારા સંન્યાસીઓ સંન્યાસીની
ઓની (જેમાનો એક પવરો હું પોતે પણ છું જ) આંતરદસા
અને આલેખારી જીવન પ્રત્યે સાવ જોમાન અને
પ્રેધ્યાન છે સંન્યાસ લેનારાઓમાંથી દસમા ભાગના લોકો પણ
સંન્યાસ આલેખતા નથી. સંન્યાસ છોડી જનારા નેત્રુ ટકા લોકો
અન્યાય કેટલા આંતર કલેસથી, કેટલા ભાગેજા દેવે છોડતા હશે
તેી પરવા આપે કદી કરી નથી. સંન્યાસનું નાટક આપે સરક્યું
કારણ કે એનાથી વ્યક્તિનું અને વ્યક્તિની અને સમાજની બ્રહ્મણ
પણ કરવાનું બહુ સહેલું પડે છે.

ગુરની વાદ વાદ જ કરવી, એમને જોરસોરથી ઈશ્વરાવતાર
પિત કરવા, પ્રચારાર્થે ગાડાતુર બનીને નાચી-કૂદીને ભક્તિરસ

દેખાડવો, પૈસા અને કંડ ઊધરાવી લાવવા, મેગેઝીનોના લખાણ
 ઊધરાવવા (પછી ગ્રાહકને મેગેઝીન પહોંચાડવાની જવાબદારી સ્વીકારી
 સિવાય !), પોતાના પૂર્વજ-મની સાચી-ખોટી-ખનાવટી વાતો કં
 પોતે સિદ્ધિપૂર્ણ સંન્યાસી-સંન્યાસિનીઓ હોવાનો દાવો કરવા વધુ
 વધુ લોકોને રજનીશ-માળા પહેરાવવી, માત્ર સખ્યાબળ વધારવા
 નર્થ, બાવાઓની જમાત દ્વારા 'ધર્મ'નો તારણહાર રજનીશ બનાવવા
 છે એવું જોર શોરથી ઠોકી ખેસાડવું આ બધું કરવા-કરાવવા નો
 એક વ્યવસ્થિત માળખું ઊભું થયું છે.

ચાલુ નોકરીઓ અને સ્થિર કૌટુંબિક જીવન છોડી યુવાન-
 યુવતી સંન્યાસી-સંન્યાસિનીઓ ગુરૂઆચાર્યને માનીને પ્રયાગ
 નીકળી પડે છે, થોડાક જ મહિનાઓ પછીની એસની આંતરણ
 અને સતાપ એક કર્ણ કહાની જ બને છે. રજનીશજી પ્રત્યે મા,
 અને પરસ્પર પ્રત્યે વિરાગ-આ તો સર્વત્ર વ્યાપેલું જોર છે, સં-
 ન્યાસીઓ તો શોકયોની જેમ પરસ્પર લડે છે ! રજનીશજીના અભિ-
 સંન્યાસનુદોલન મોટું છે, એ જોરથી વાગે છે, કારણ કે અદરથી એ
 જ પોણું છે સમાજ, સમાજના હિતચિંતકો, શિક્ષિત વર્ગ, -
 સરકાર જરા ખુદની આખે અદર ઊતરતો-સરમુખસાર થવાની ન
 જ યુક્તિઓ તરફ સમાન-સતર્ક રહેજો

સમીક્ષા :- પ્રોફેસર રજનીશના જ નવી આવૃત્તિ
 સંન્યાસી-સ્વામી ગીત ગોવિંદનું નામ પામેલા-એ જે
 જે ઉપર નિવેદન કયું છે એ સ્વયં એ મત ઉપરના
 સમીક્ષા છે આવા નવા ઊભા થતા મોડેલો પ્રાચીન જ્ઞાન-
 બદ્ધમૂલ-પવિત્ર-ધર્મ મોડેલોને ખતમ કરી નાંખવા નરે
 જ ઊભા કરાના હોય છે. મૂળ વસ્તુ ઉપર સીધો કુકારાવ
 કરવાના જમાના ગયા. હવે નવું ઊભું કરી દઈને મૂળ
 મૂલ્યોને આપમેળે કોડવી નાંખવાનો લોદી તરફીબનો કા
 ચાલે છે.

समाचार : प्रो. रजनीशाना हिन्दी पुस्तकमार्गी श्रद्धाका
 १६६१०१

हम भीमार सत्यता के गुलने न दिखाने दोन ।
 वेन्दोने सदा आन गन्द करके श्रद्धा को दे, और नय के दिक्
 ॥ प्रमुप्त रभा है स्वयं के प्रति हिनने गत मार्ग आपना नदा
 क्योंकि गेन गम आपना हिनो आपन ने पं । होन ॥ ओ
 मनुष्यकी पनु न्यति उनके विवेक के लगेपनने दी जपन ॥
 और हम आन भी विश्वास किये न राह है । मार्ग मणि न,
 मार्ग मणिहमे, केमि अर्थ मे, केमि मणि कितान ने, केमि
 हेम कितानने, केमि मिस मसीदा मे सारी दुनिया विश्वास
 करती है, लेकिन विश्वास के आवजुद यह परिणाम है, लोक
 विश्वास का गहर पिजानेवाले और इसके आधार पर ही गोपन
 करने वाले कहते हैं कि विश्वास कम है इस लिये यह परिणाम
 विश्वास पेदा दुजे अधेपन को भी वे विश्वास का कमी के कारण
 मतवाते हैं उनका मतवाना नदि, किन्तु हमारा उसे माना जेना
 तो एक अविश्वमनीय समकार ही है मे कहता ह कि परमात्मा
 को कि विश्वास मिलकुल ग्रन्थ हो गये

श्रवण मे आरे और योभीस घटे आग लगी दुर्घ है
 "हम योभीस घटे श्रवण को आग ने भडे दुजे है वहा अपनी
 ही आन नम आ सकती है; किसी और की नदी न
 मदावीर को, न कृष्णकी, न शुद्ध की, न रामकी . xxx लेकिन
 तथाकथित धार्मिक लोग, धर्म के व्यवसायी, धर्म के नाम
 पर शोषण करने वाले लोग, यह समझते हैं कि विश्वास करो,
 विवेक ही क्या जरूरत है ? xxx विश्वास तो आत्महत्या है, इसी
 लिये मे नही कहता कि किसी बात पर विश्वास करो. मे कहता
 ह, विश्वास से अपने को मुक्त कर लो. xxx विश्वास आधते हैं.

પરતન્ત્ર કરતે હૈ. શ્રદ્ધાંયે બાંધતી હૈ, પરતન્ત્ર કરતી હૈ. શાસ્ત્ર ન
સિદ્ધાન્ત બાંધતે હૈ ઓર પરતન્ત્ર કરતે હૈ. xxx નિસ આદમી
કોઇ બી વિશ્વાસ હૈ, નિસકી કોઇ શ્રદ્ધા હૈ વહ આદમી કતી નિ
નહી કર સકતા હૈ. કયોં કિ હમેશ વહ અપને વિશ્વાસ કે નિ
સે હી દેખના શુરુ કરતા હૈ. વહ ને બી વિચાર કરેગા વહ
પાતપૂર્ણ હોગા. વહ ને બી વિચાર કરેગા ઉસકી પૂર્વ ધારણ
આબધ્ધ હોગા, વહ ને બી વિચાર કરેગા વહ હમેશા ઉચાર
જુઠા હોગા.

સમીક્ષા :- પ્રોફેસર રજનીશના પુસ્તકોનું વિ.
વાંચન કરતાં, ચિત્તમાં એક છાપ ખૂબ જ દૃષ્ટ
ભાવસી આવી છે કે તે અત્યંત કુતર્કપ્રવીણ છે. કોઈ
વાતને પોતાની રીતે તર્કો અને દૃષ્ટાન્તોથી સાબિત
આપવાની કળા તેણે હસ્તસાત્ કરી લીધી છે. આર્ય
ભારતીય પ્રજાના જોખા માનસને પોતાના રાઉંડ
જવામાં તેમને ઠીક ઠીક સફળતા (કામચલાઉ !)
થઈ છે. તેમની કુતર્કનિષ્ણાતતાનું એક દ્રષ્ટાન્ત આ

ઈસુ ખ્રિસ્તે કહ્યું છે કે, “કોઈ તને તમાચો માર
તું તેને તારો બીજો ગાલ ધરજો.” આ વિશ્વવિ
વિધાનને પ્રો. રજનીશે જોડંગી રીતે વખોડી નાંખી
પોતાની વાતને સિદ્ધ કરવા માટે તેમણે જોરબાર
રજૂ કરતા જણાવ્યું છે કે, “જો આ રીતે બીજો
ધરવામાં આવે તો તમાચો મારનાર વ્યક્તિ જોડી
જાય. આમ ગાલ ધરી દેનાર વ્યક્તિ તમાચો મારનાર
વ્યક્તિનું અપમાન કરનારો બની જાય છે, કેમકે
કરીને તેણે પોતાની મોટાઈ બતાડી, અને તમાચો

જાણુસનો હલકાઈ ઉઘાડી પાડી. આનાં કરનાં નો નમાચનાં
જવાબ તમાચાથી જ આપી કેવો બેઠકજી. નેથી ચામી
વ્યક્તિને ઉતારી પાડવા જેવું ન બને.”

આવા છે કૃતક'નિર્મિત, પ્રો. રજનીશ. આનો અર્થ
તો એ જ થયો કે 'દોષનો નામે લગા' ના આર્થ-
સિદ્ધાન્તો બધા ય જૂઠ છે ! દુરાચારીનો દુનિયામાં સદાચારી
તરીકે જીવન જીવવાથી દુરાચારીને ઉઘાટો પાડવાનું પાપ
ધાય છે માટે તે પાપ ન કરવા માટે બધાએ દુરાચારી જ
બનવું !

ખેર. હવે મૂળ વાત ઉપર આવીએ. 'વિશ્વાસ' ના
અણુમોદ અધ્યાત્મોને ઉખેડીને ફેંદી દેવાનું; અને જેર કંડ-
વાનું, ઉપરોક્ત વિધાનમાં પ્રો. રજનીશે જે જણાવ્યું છે
એ બધું ય ખાસ કરીને જૈન-દર્શનમાં પ્રસિદ્ધ એવા
'સમ્યગ્દર્શન'ના વિશ્વાસને નજરમાં રાખીને કહેવાયું છે.
પ્રો. રજનીશ પ્રાચીન-બધું ય-ખતરનાક માને છે. શાસ્ત્રો
અને સાધુઓને ધતીંગ માને છે. આથી જ તેમણે પ્રાચીન-
તાની સામે જેહાદ પોકારી છે.

'વિશ્વાસ' વિના આ સંસારે કોના નાવ ચાલ્યા
છે ? ડોક્ટર ઉપર દરદીને કેવો વિશ્વાસ હોય છે ! હજી
ઉપર દાઢી કરાવનારને કેવો વિશ્વાસ હોય છે ! ટ્રેઈન કે
રેલ્વેની મુસાફરી કરનારાઓમાં કેવો અડોલ વિશ્વાસ હોય
છે ! કોર્ટમાં કેસ લડતાં અસીલને પોતાના વકિલ ઉપર
કેટલો વિશ્વાસ હોય છે !

મહાવીર ચ દનાના ધરે આવી એક અભિસાર કરનાર નાયકની જેમ પાછાં પગલાં ભરે છે; પરંતુ ચ દનાનાં અનરાધાર આનુ મહાવીરના માર્ગમાં આડા બની ઊભા રહી જાય છે. મહાવીર પણ ચ દનાના અસીમ સમર્પણને પામીને કૃતાર્થ બને છે તેમના રોમેરોમ હર્ષિત બને છે અને તે ચ દનાના કામળ હાથે અડદના વાસી દાણાના રૂપમાં પ્રણયના દાનને સ્વીકારી લે છે.

આ પરંપરા મહાવીર તીર્થ કર બની જાય છે ત્યાર બાદ ચાલુ રહે છે. કેવળજ્ઞાન બાદ મહાવીર સઘની સ્થાપના કરે છે. પણ તે ચ દનાને બૂઝતા નથી. તેને સાધવી સમાજની અગ્રણી બને છે ઇતિહાસકારો મહાવીરના જીવનને અત્યંત સંકુચિત વાડા બાંધીને જુવે છે પરંતુ બુદ્ધ અને આત્રપાલીની જેમ મહાવીર ચ દનાનું જીવનસૂત્ર એકબીજાથી બધાએજુ હતું એ તદ્દન સ્પષ્ટ.

ઉપસમ્પદ આગમ ગ્રંથોના આધાર પર મહાવીરના જીવનને સંતોષ ને ત્યા જ ઇતિશ્રી કરી દેવી તે મહાવીર પ્રત્યે ન્યાય ક્યો લેખાય કારણ એ ગ્રંથો તો અનંત સાગરના એક બિંદુ બરાબર.

મહાવીરે કેટલું કહ્યું ? કેટલો ઉપદેશ આપ્યો ? કેટલા નવા સિધ્ધાન્ત બનાવ્યા ? એ તમામનો ૧૪ પૂર્વમાં પણ પૂરોપૂરો મત્તા નથી થતો ત્યારે મહાવીરના જીવનને થોડાક ગ્રંથના આધાર કેવી રીતે સમજી શકાય ?

આ રીતે ભગવાન મહાવીરના જીવનની એક વણરૂપગ્રી પર અત્યંત મહત્વપૂર્ણ બાબત છે. જેના પર ગંભીરતાથી વિચાર કર એ સ્પષ્ટ થાય છે કે મહાવીરના હૈયે માત્ર નિષ્કુરતા અને જ નહોતી ભરી, માત્ર શુષ્ક અને નિરસ કર્મકાંડ જ નહોતો. એ હિંમતના નાજુક ઝેમિએ પણ હતી, મનુષ્ય પ્રણય હતો ઉમન કદવનાઓ હતી. જીવનનો આધાર આનંદ પણ ભરેલો હતો.

અગર જો આ બધી વાસ્તવિક અનુભૂતિઓ તેમના દેહના ને મહાવીર કેવી રીતે જીવી શક્યા હોત ? જીવનની અને મ

સમન્યાઓને કેવી રીતે મનજી ગ્રહયા દોન ? એ તા વિના ન કેવી રીતે
જોન અને ત્યાગનુ ગદ્ય પાળી ગ્રહયા દોન ?

સમીક્ષા :-

મુંબઈથી બહાર પડતાં જિનનાં દેરાના દિવાળી ગ્રંથનાં
મતીગદુમારનો ઉપરોક્ત લેખ આવેલ છે. જિન ગ્રંથેરાના
સંપાદકે આ લેખ જો વાંચાને લીધો હોય તો તેમના માટે
અત્યંત આશ્ચર્યજનક બાબત ગણાય

શાસનપતિ, તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરદેવ માટે
અને મહાસતીજી ચંદનબાળા વિધેના પ્રાણુયનો અતીં જો
રીતે ગર્ભિતાઈ રગુ કરાયો છે તે રીત જોતાં આપાત ઉત્પન્ન થાય
છે હાય ! બોડી બામણીનું ખેતર હશે, આ જિનશાસન !
યાદવાસ્થ્યનીનો ભોગ બનેલો એનો અતુર્વિધ સંપ !
અધોર નિષ્ક્રિયતાને પંથે પડેલો એનો કેટલોક
શ્રમણ વર્ગ !

ભયાનક ભોગરસને આધીન બનેલો એનો કેટલોક
કહેવાતો શ્રમણોપાસક વર્ગ !

આવો ગરીબ લેખ વાંચ્યા પછી પણ કોઈ મહાવીર
ભક્તનું રૂવાંડું થ હાલશે કે કેમ એ પ્રશ્ન છે !

નિહ હરામ થઈ જાય; અ-નનો કોળીઓ ડચ્છરો બનીને
ગળે અટકી જાય એટલી ભયંકર આ લેખમાં વાતો છે !

કયા જીવતા હશે; શૂરા મહાવીર ભક્તો ! એક યુગ
હતો, વીરના સિદ્ધાન્તની મશ્કરી કરનારાઓની જીભ ખેંચી
નાંખવાનો !

મહાવીર ચદનાના ઘરે આવી એક અભિસાર કરનાર નામકો જેમ પાછાં પગલા ભરે છે; પરંતુ ચદનાનાં અનરાધાર આનુ નક વીરના માર્ગમા આડા બની ઊભા રહી જાય છે. મહાવીર પ ચદનાના અમીમ સમર્પણને પામીને કૃતાર્થ અને છે તેમના રોનેરે હર્ષિત બને છે અને તે ચદનાના કામળ હાથે અડદના વાસી દારૂ રૂપમા પ્રણયના દાનને સ્વીકારી લે છે

આ પરંપરા મહાવીર તીર્થ કર બની જાય છે ત્યાર બાદ ને ચાલુ રહે છે. કેવળજ્ઞાન બાદ મહાવીર સઘની સ્થાપના કરે છે તે પણ તે ચદનાને બૂઝતા નથી. તેને સાધ્વી સમાજની અપ્રધી પત છે. ઇતિહાસકારો મહાવીરના જીવનને અત્યંત સંકુચિત વાડ બાધીને બુલે છે. પરંતુ બુદ્ધ અને આત્રપાલીની જેમ મહાવીર ચદનાનુ જીવનસૂત્ર એકબીજાથી બધાએજુ હતુ એ તદ્દન સ્પષ્ટ

ઉપજબ્ધ આગમ ગ્રન્થોના આધાર પર મહાવીરના જીવનને સન ને ત્યા જ ઇતિશ્રી કરી દેવી તે મહાવીર પ્રત્યે ન્યાય કરો લેખાય કારણ એ ગ્રન્થો તો અનંત સાગરના એક બિંદુ બરાબર

મહાવીરે કેટલુ કહ્યું ? કેટલો ઉપદેશ આપ્યો ? કેટલા નવા ને સિધ્ધાન્ત બનાવ્યા ? એ તમામનો ૧૪ પૂર્વમા પણ પૂરોપૂરો તમને નથી થતો ત્યારે મહાવીરના જીવનને થોડાક ગ્રન્થના આધાર કેવી રીતે સમજી શકાય ?

આ રીતે ભગવાન મહાવીરના જીવનની એક વણરૂપનો ને અત્યંત મહત્વપૂર્ણ બાબુ છે. જેના પર ગંભીરતાથી વિચાર ને સ્પષ્ટ થાય છે કે મહાવીરના હૈયે માત્ર નિષ્ક્રિયતા અને ને નહોતી બરી, માત્ર શુષ્ક અને નિરસ કર્મકાંડ નહોતો ને એ દેવામા નામુક ઝેમિઓ પણ નહી, મધુર પ્રણય હતો કેમ ને કદાનાઓ હતી જીવનને આચાર આનંદ પણ મરેજો ને

અગર જો આ બધી વાત્તવિક અનુભૂતિઓ તેમના દો દાન ને મહાવીર કેવી રીતે જીવી શક્યા હોત ? જીવનની અને ને

સમન્વયેતને ક્રેત્રી રીતે ગમગજ ચક્રવા દ્વાન ૪ એના નિમા ૧૨૩૪ી રીતે
ભોગ અને ત્યાગનુ ચક્રવ્ય પામી નાખ્યા દ્વાન ૪

સમીક્ષા :-

મુંબઈથી બહાર પડતાં જિનનંદેશના દિવાળી અંકનાં
મતીશકુમારનો ઉપરોક્ત લેખ આવેલ છે. જિન નંદેશના
સપાદકે આ લેખ જો વાંચાને લીધે દ્વાય નો નેમના માટે
અત્યંત આશ્ચર્યજનક બાબત ગણાય.

શાસનપતિ, તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરદેવ માટે
અને મહાસતીજી ચદનબાળા વિશેના પ્રજ્વરના અર્પિત જે
રીતે ગર્ભિતાર્થ રચુ કરાયો છે તે રીત જોતાં આપણ ઉત્પત્ત ધાય
છે હાય ! બોડી બામણીનું ખેતર હશે; આ જિનશાનન !
યાદવાસ્થળીનો ભોગ બનેલો એનો ચતુર્વિધ લંપ !
અધાર નિષ્ક્રિયતાને પંથે પડેલો એનો કેટલોક

શ્રમણ વર્ગ !

ભયાનક ભોગરસને આધીન બનેલો એનો કેટલોક
કહેવાતો શ્રમણોપાસક વર્ગ !

આવો ગરીબ લેખ વાંચ્યા પછી પણ કોઈ મહાવીર
ભક્તનું રૂવાંકુ ય હાલશે કે કેમ એ પ્રશ્ન છે !

નિંદા હરામ થઈ જાય; અન્નનો કોળીઓ ડચ્છરા બનીને
ગળે અટકી જાય એટલી ભયંકર આ લેખમાં વાતો છે !

ક્યાં જીવતા હશે; શૂરા મહાવીર ભક્તો ! એક યુગ
હતો, વીરના સિદ્ધાન્તની મસ્કરી કરનારાઓની જીભ ખેંચી
નાંખવાનો !

એક યુગ હતો; વીરના શ્રમણને લપડાક મારનાર
આંગળા કપાઈ જવાનો !

એક યુગ હતો; વીરની શ્રમણીના શીલની રક્ષા કાળ
યુદ્ધની રણભેરીઓ બંધ જવાનો ! અને નરાધમોને મળત
નશ્યત કરવાનો !

આજે સાક્ષાત્ વીર-દેવાધિદેવ પરમાત્મા મહાવીર
દેવને ચંદનખાલાજી સાથેના પ્રણયના પાપિષ્ઠ, ખિન્ન
અને ગલીચ આક્ષેપ કરવાનો યુગ આવી ગયો અને તો
ય....તો ય....કોઈના પેટના પાણીય હાલતાં નથી. રૂવાડાંય
ખડા થતા નથી ! હાય ! મડદાંના તે રૂવાડા શું ખડા થાય !
એ યુગ જીવતાઓનો હશે ! આ યુગ કદાચ મડદાં
ઓનો હશે !

ઉપરનો લેખ વાંચો. જે મહાવીરદેવે સાદ્ ગા
શબ્દોમાં કામને ત્યાજ્ય જણાવ્યો છે એના જ માથે કામન
ઉપાદેયતા ઠોકી બેસાડી છે. આ લેખકને એ વાતનું ખિન્ન
કુલ જ્ઞાન નથી કે આ પરમાત્માના આત્મા ઉપર યશોદા
સાથે લગ્ન કરવાનું કેટલું જોરદાર ઢળાણ આવ્યું હતું ?
અને છતાં પણ એમણે માતાજીને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહ્યું હતું
કે, “ઓ માતાજી ! સ્ત્રીનો પરિગ્રહ સ્પષ્ટ રીતે ભવજન-
મણનું કારણ છે ! મને આ પાપમાં ક્યાં નાંખો છો ?”
લેખકને ખબર જ નથી કે મહાવીરદેવના મતે પ્રનય
(કામ) સર્વથા અપવિત્ર છે. તીર્થંકર દેવો જેવા વિવેકમ્યા
નર નારક આત્માઓને જન્મ આપતી-એમના માન

પિતાની-પ્રણયક્રિયાને તો પવિત્ર માનવામાં આવી નથી, પરંતુ તીર્થંકરદેવતા ગૃહસ્થકાળના કામ સેવનને માટે પણ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહ્યું છે કે રાગભાવ વિના પ્રાણુષ વ્રંજવિના જ નથી, અને તે રાગભાવ કદી પણ પવિત્ર નથી.

લેખક સતીશકુમારે યથોદાના સમર્પણને જખાલીને મહાવીરનો પ્રેમ વ્યવહાર લેખની ગરજાતમાં મુકવા પડી મહાવીરદેવ પ્રત્યે ચંદનખાળાના સમર્પણની પાત મૂડી દીધી છે. એ એ સમર્પણ વચ્ચે કશો જ ખાલ અજરતર પ્રકારનો ભેદ પાડ્યા વિના એમાં એવું અત્યંત જિજ્ઞાસુ ચિત્ર ઉપસાવ્યું છે કે જાણે યથોદા અને ચંદનખાળા-ખેડનો પ્રણય-એક જ પ્રકારનો હતો. આ વાતની પુષ્ટિ આગળ જતાં મળે છે. લેખકે ચંદનખાળાને વીરના જીવનની 'નાયિકા' કહીને, મહાવીરદેવને અભિસાર કરનાર નાયક જેવા કહીને મહાવીર ચંદનખાળાના પ્રાણુષને સ્પષ્ટ રૂપે 'સાંસારિક' સમજાવવાનો અતિ હલકટ કદાનો આભાસ ભિલો કર્યો છે.

જે દેવાધિદેવ પરમાત્મા મહાવીરે ખાળ દીક્ષાને જોર દાર રીતે આવશ્યક ગણેલ છે, જે પોતે માત્ર વિચિત્ર કર્મના ઉદયે જ ખાળવયમાં દીક્ષિત ન થઈ શક્યાનું જણાવાયેલું છે, એક વિશિષ્ટ પરિસ્થિતિમાં જ જેમને દીક્ષા અંગેનો અભિગ્રહ લેવાની ફરજ પડી હતી.... એ બધી વાત લેખકે અમરાઇએ મૂકી દઈને નરદમ ગૃહથી છઠ્ઠોઠલ ભરેલા આ લેખ દ્વારા વાંચકોને અવળા રસ્તે ચડાવી દેવાનો ખૂબ જ વ્યસ્થિત રીતે પ્રયત્ન કર્યો છે.

સમીક્ષા :- ઉપરના ત્રણેય સમાચારો ખુબ ધ્યાન પૂર્વક વાંચો. પહેલાં સમાચારમાં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવ્યું છે કે રાષ્ટ્રગીતનાં એક શબ્દમાં પણ જે સુધારો કરાય તો તે રાષ્ટ્રદ્રોહ ગણાય છે. એટલું જ નહિ પણ રાષ્ટ્રગીતનો રાગ પણ ચોક્કસ-નક્કી કરેલો-જ હોય છે.

હવે મારે એ કહેવું છે કે તો પછી જૈન-શાસ્ત્રોમાં ખતાડેલી નિર્વાણ-કલ્યાણકની તમામ વિધિઓની અવગણના કરીને ભારત સરકાર રાષ્ટ્રીય ધોરણે રૂપ મી શતાબ્દિની ઉજવણીનો કાર્યક્રમ શું સમજીને ગોઠવી રહી છે ? પૌષ્ઠ, જાપ, છઠ્ઠનો તપ વગેરે અમારી ધાર્મિક વિધિપૂર્વક જ જે ઉજવણી થઈ શકે તેને વિધિ વિના ઉજવવાથી અમારી ધાર્મિક લાગણીને સખત રીતે આઘાત લાગે છે એ વાતની ઉજવણીના તમામ આયોજકોએ નોંધ લેવી જ રહી.

ઉપરના બીજા સમાચારમાં સરકારી મકાનો વગેરેના બાંધકામમાં ધાર્મિક વિધિઓ નહિ કરવાનો નિશ્ચય જાહેર કરાયો છે.

તો મારો સવાલ એ છે કે તો પછી જૈન ધર્મના નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉજવણીમાં ભારત સરકાર શા માટે સામેલ થાય છે ? જે આ રાજ્ય બિનસાંપ્રદાયિક નીતિને વરેલું છે તો જૈનધર્મના પર્વની ઉજવણી માટે ભારતની સરકારે પચાસ લાખ રૂપીયા શું સમજીને આપવાનું નક્કી કર્યું છે ? આમ તો ભારતના દરેક ધર્મો અને સંપ્રદાયો પોતાના તહેવારોની ઉજવણી માટે ભારત સરકાર પાસે જંગી મંપત્તિ નાંદુ માગે ?

ત્રીજા સમાચારમાં રાષ્ટ્રીય ચિદ્વનનો ખોટી રીતે ઉપ-
યોગ થતાં તેની સામે ઘટના પગલાં લેવાયાનું જણાયાનું
છે તો ૨૫ મી ઘટનાબિંદની રાષ્ટ્રીય ગ્રંથવર્ણીમાં બ પદોનાં
ફાકા મારવા, શાસ્ત્રનિરપેક્ષ લેખોથી બદલા પુસ્તકો (ધાન્ય
મહાકાવ્ય ગ્રન્થો) છપાવવા, તીર્થોને અવગણન બનાવવાને તેની
પવિત્રતાઓનો નાશ કરવો, મહાવીરદેવના માર્ગને પટ્ટમાં
વધુ સારી રીતે સમજતી શ્રમજનસંસ્થાની અવગણના કરીને
નવી જમાનાવાદી સંસ્થાઓ ઉભી કરવી.. વગેરે વગેરે,
લગભગ બાબતોમાં શું નિર્વાણ કલ્યાણની ગ્રંથવર્ણીનો
સાચી રીતે ઉપયોગ થતો દેખાય છે ?

**સમાચાર : “મુખ્ય સમાચાર” દર્શક-
એક વિચારણા**

“ધર્મલાભ સાથે વિદિત થાય કે બગવાન શ્રી મહાવીરની
નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના સદસ્ય તરીકે આપનું મહત્વનું સ્થાન
છે એટલે આપને સંબોધીને આ પત્ર લખુ છું

નિર્વાણ મહોત્સવના ઉપસક્તિમાં બિન્ન બિન્ન વિદ્વાનોએ
મર્જેડ કેટલાક પુસ્તકો સમિતિ દ્વારા પ્રગટ થવાના છે અને પ્રયો
ભારતીય તેમજ વિદેશના વિદ્વાનો માટે પ્રમાણિત અને સન્માનિત
બને એ અત્યંત આવશ્યક છે પરંતુ, એ તો ત્યારે જ બની શકે કે
જો તેમાં સિદ્ધાંત અને ઇતિહાસ આદિની મર્યાદા બરાબર જળવાઈ
હોય એટલા માટે એ જરૂરી છે કે સમિતિમાં નિયુક્ત વયેન અતિથિ-
વિશેષોને આ સાહિત્ય અવલોકનાર્થે મોકલવું જોઈએ, આ અતિથિ-

એમના ખંગલે ઉપવાસ ઉપર ઊતરવાની તૈયારીઓ કરવી ઘટે.

સમાચાર : ' સદેશ ' તા. ૯-૧૦-૭૩

૭૦ વધુ સાધુઓની હત્યા:

તાજેતરના ભૂતકાળમાં પંજબ, હરિયાણા અને રાજસ્થાન થયેલા ૩૦ થી વધુ સાધુઓના ખૂન સાધુઓની દુનિયામાં ચિતાને જગાવી રહ્યા છે. એવા અહેવાલો છે કે, સામ્યવાદીઓ અને ખાસ કરીને નફાલવાદીઓ આ ખૂનો પાછળ રહેલા છે. રાજપુરુષોના એ વિભાગે આગળ કરેલી એક વિચારસરણી એવી છે કે, સાધુઓ, ધાર્મિક લાગણીઓ પ્રસારાવે છે કે જે હિંસાની પદ્ધતિઓ દ્વારા કોઈ સામ્યવાદી કબજામાં માર્ગમાં આડી આવે છે. તેથી, તેમણે સાધુઓની હત્યા કરવાનું શરૂ કર્યું છે બારત સાધુ સમાજના વડા આનંદ સ્વામીજીએ ગુનારોચક ખુરો દ્વારા કોઈ તપાસની માગણી કરી છે સાધુ સમાજનું એક પ્રતિનિધિમંડળ પણ આ બાબતમાં ટૂંક સમયમાં કેન્દ્રીય ગૃહપ્રધાનને મળનાર છે.

સમીક્ષા :-આ છે બારતનું બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય ! કે જેમાં સાંપ્રદાયિક ગણાતા ધર્મનો પ્રભાવ ફેલાવતી સાધુ-સંસ્થાને ખતમ કરાવાઈ રહી છે ! પૂર્વે ઘણા સાધુઓને મારી નાંખવામાં આવ્યા બાદ ખીજી સીતેર સાધુને માર્યા તેના સમાચાર ઉપર આપવામાં આવ્યા છે. આની સામે કોઈ સખ્ત પગલાં બારત સરકાર લેવાની હોય તેવું વાંચવા મળ્યું નથી. કદાચ તેવા પગલાં લેશે પણ નહિ... ગંભીર છે કે, એને જ ગમતી આ વાત હોય !

એ માટે જ બે ય મહાસત્તાઓ પરસ્પરની દુશ્મનાવટનો બહા રથી દેખાવ કરીને અન્ય દેશોના માંધાતાઓને ભુલાવામાં નાંખી દે છે. અને એ માંધાતાઓ એમની એથ લેવાની શ્વલેષુ ભૂલ કરી બેસે છે.

હિન્દ-પાકિસ્તાનના યુદ્ધ પછી એ બે ની મૈત્રીમાંથી જન્માવેલા પરસ્પરને લડાવી મારવાના યુદ્ધો છે એ વાત કેટલાના હૈયે ઊતરી હશે ?

સમાચાર : જનસત્તા તા. ૨-૧૨-૭૩

રશિયા હિંદી મહાસાગરમાં મથકો માગતું નથી.

સિંગાપોર ખાતેના મોસ્કોના એલચીએ ગઈકાલે અહીં કહ્યું હતું કે રશિયા હિંદી મહાસાગરમાં કોઈ મથકો માગતું નથી અને એસિયામાં સમગ્રપણે તેના સામુદાયિક સહામતિના કરારનો અમલ થાય તેમ ઇચ્છે છે.

પશ્ચિમ હિંદી મહાસાગરમાંના રશિયન ઇરાદાઓની તેની બીજી અંગે ગોઠા ખાઈ રહ્યું છે અને ચીન પ્રસ્તુત સહામતી કરાર દ્વારા 'ધેરા' ના પ્રયાસનો સોવિયેટ સામે ખોટો આક્ષેપ કરે છે.

બોજન સમારબમાં વિદેશી ખજરપત્રીઓ સાથેની વાતચીતમાં બોરીસ બેઝુકાવનીકોવે ઉપર મુજબ કહ્યું હતું.

“અમારે હિંદી મહાસાગરમાં મથકો જોઈતા નથી હું તમને ખાતો આપી શકું કે સોવિયેટ નૌકાકાફલો સાગરકાંડાના કાંઈ દેશો મંમકીડપ નથી.”

સમીક્ષા :-ભારત અને રશીયાના વડાઓની મંત્રણા ભારતમાં ચાલી રહી હતી તે વખતે જ ઉપરના શબ્દો

" | મોડેના એલચીએ ઉચ્ચાર્યા છે. ભારતીય સંસ્કૃતિ અને વિશાળ ભારતીય પ્રજાના ચર્વનાશની ભૂમિકાના ખીજ આ ખીર રાજકારણના ઉંડા પાણીમાં પડેલા છે માટે જ એની મીઠા કરવાનું અહીં ઉચિત લાગ્યું છે.

ગોરી સિવાયની [કાળી, લાલ અને પીળી] તમામ પ્રજાઓનો નાશ કરવાની લયંકર યોજના હવે ઝડપથી બાનળ વધશે એમ લાગે છે. રાજકારણીઓની 'તા'માં 'હા' હોય છે એ વાત સર્વવિદિત છે. સૌ પ્રથમ પીળી-ચીની પ્રજા-ઉપર દુનિયાના દિલોન્નત દોસ્તો [દિખાવમાં ચતુરીકે રહેનારા] રશિયા-અમેરિકાનો-ટાળો કતરાયો છે. માઓનું કુલ્યુ અને ચીનની પ્રજાનો મહાનાશ....એ બે ઘટનાઓ એક જ દસકામાં-તુરતમાં જ બને તો નવાઈ નહિ. એ માટેની પૂર્વ તૈયારીરૂપે જ 'હિંદી મહાસાગર' માં લશ્કરી ઠાણાંઓ નાંખવાની ઉક્ત બે મહાસત્તાની પેરવી હોય તેમ જણાય છે. જો આ સ્થિતિ આગળ વધે તો મુસ્લિમ રાજ્યો-પી પ્રજાઓ પણ જોખમમાં મુકાય અને છેવટે હિન્દુસ્તાનનો વારો આવી રહે. જો કે ભારતીય ધર્મોના સંતો અને ધર્માત્મા સદ્ગૃહસ્થોની સાધના એ આક્રમણોને મારી ડાવશે અથવા તો એ પહેલાં જ પાપાત્માઓ એમના જ મહાસંહાર'ના પાપે જ ખવાઈ-ચવાઈ જઈને પોતાનો વિનાશ ઠોરી લેશે પરંતુ વર્તમાન સ્થિતિ તો ભારતીય પ્રજા અને ભારતીય સંસ્કૃતિ માટે અત્યંત લયજનક બની રહી છે એટલું તો નિર્વિવાદ લાગે છે

છે કિન્તુ પ્રજા તો સંપૂર્ણપણે બરબાદ થઈ ચૂકી છે. શું આપણને દેશને [ધરતીને] આબાદ કરતાં બંધારણનો ખપ છે ? કે પ્રજાને આબાદ કરતાં બંધારણનો ખપ છે ?

નવા બંધારણમાં દેશનું હિત જોવાએલું છે; મૂળ-મૂત પ્રાચીન બંધારણમાં પ્રજાનું હિત જોવાએલું હતું. પ્રજાને બરબાદ કરતું અને અંતે નષ્ટ કરતું જો નવું બંધારણ હોય; અને દેશનું જ હિત તે બંધારણથી થતું જતું હોય તો સહેજે પ્રશ્ન જાગે છે કે હિન્દુસ્તાનની પ્રજા નષ્ટ થયા પછી આ આબાદ બનેલો દેશ કોના ઉપયોગમાં આવશે ? કોના વસવાટ માટે ઉપયોગી બનશે ? શું તે યુરોપીઅનોના ? ચોહ ! તો તો ‘સ્વ-રાજ’ શબ્દમાં ‘સ્વ’ પદથી યુરોપીઅનોને જ સમજવા રહ્યા ને !

હિન્દુસ્તાની પ્રજાજનો ! તમે આ રહસ્યને સમજો; એનો તાગ પામવા કોશીશ કરો. અને ‘જાગ્યા ત્યારથી સવાર’ સમજીને મોક્ષપ્રધાન ચાર પુરુષાર્થની સંસ્કૃતિને પુનઃ ઉજાલવિત કરવા કમર કસો.

આ સિવાય જે કોઈ વિચાર થયો; રે ! કદાચ નવું બંધારણ ધરમૂળથી પલટો લેયો.... તો ય ‘ઊત્તમાંથી ચૂત્તમાં’ પડવા જેવું જ થયો. દુઃખો અને દોષોના અજ ગરો હિન્દુસ્તાની પ્રજાને ભરખીને જ રહેશે. વધુ મોડું થાય તે પહેલાં આ પ્રજાના અમરજીઓ જાગી જાય તો બહું સારું.

છે ! પણ આમાં તે અધ્યાપકોનો હોય નથી પરંતુ તેમની જ વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં તેમને પીવડાવાએલું શૈક્ષણિક ઝેર જ કારણભૂત છે. ભારતના બંધારણમાં ભારતને ‘બિન-સાંપ્રદાયિક રાજ્ય’ તરીકે જે સ્વીકારવામાં આવ્યું છે; ત્યાં જ આ મશ્કરીના મૂળ પડેલા છે. ચોમેર એવી જૂડી હવા હાથે કરીને-આપણા જ-ભારતીય-બુદ્ધિજીવીઓએ ફેલાવી છે કે, “સાંપ્રદાયિક માન્યતાઓ અને સાંપ્રદાયિક ક્રિયાકાંડે જ વેરઝેર અને વિદ્વેષ ફેલાવી રહ્યા છે. એ કોમવાદને લીધે જ આ દેશની પ્રજાની ખરબાદી થઈ છે; શાન્તિ હરામ થઈ છે. આથી બધી સાંપ્રદાયિકતાઓને આપણે અસ્પૃશ્ય સમજવી.”

આ વિચાર હવે તો યુવાન પેઢીની નસનસમાં પ્રસરી ગયો છે. કદાચ હવે એને નિમૂંળ કરવાનું કામ, ઉપરથી બ્રહ્માજી ઊતરે તો તેમના માટે ય મુશ્કેલ બની રહેશે.

ધર્મ એ ધર્મ જ છે. એને સંપ્રદાય કહીને એની વગોવણી કાં કરો ? લોકમાનસમાં એવો વિચાર ઘર કરી ગયો છે કે સંપ્રદાય એટલે કળ્યાણનું ઘર.

આ માન્યતા સ્થિર થઈ હોવાથી જે કોઈ ધાર્મિક તત્વો છે તે બધાયને સાંપ્રદાયિક ગણાવી દેવાની વૃત્તિઓ ફેલાવાઈ રહી છે. આથી ધર્મતત્વો ઉપર પ્રજાની નફરત ઉત્તરોત્તર વધતી ચાલી છે. નફરતના આ વાયુમંડળમાં ધર્મીઓનો પણ એવા ફસાયા છે કે તેઓ પણ કોઈ ધાર્મિક

પ્રાપ્ત થઈ છે તે જવાબદાર વ્યક્તિને માથે રહેતો. આથી જ કોઈ પ્રકારનો અનિચ્છનીય લાભ કોઈ વ્યક્તિ કે કોઈ ટોળું ઉઠાવી શકતા નહિ.

આજે મતાનો અર્થ બદલાઈ ગયો. મત એટલે ચૂંટણીપત્રક થઈ ગયું. અમણ અને ગણેલાની, રાષ્ટ્રમંત્ર અને રાષ્ટ્રદ્રોહીની; આસ્તિક અને નાસ્તિકની-બધાયની આંગળીનું મૂલ્ય અહીં એક સરખું ગણાય છે.

સામાન્યતઃ આ બધા ય વર્ગોને પ્રજાહિતની આગવી સૂઝ કે સંસ્કૃતિના મૂલ્યો ॥ ગૌરવોનું વાન વગેરે હોતું નથી અને આવા જ લોકો બહુમતમાં હોય છે.

લુચ્ચાઈ કરવી, બહુમાશ થવું, જૂઠું ઘોલવું, કુડ-કપટ અને કાવાઢાવામાં પાવરધા બની રહેવું એ તો આ લોકોના જીવનમાં આત્મસાત્ થઈ ગયેલા હલકા તરવો હોય છે.

ગણ્યાં ગાડ્યાં સારા માણસો આવા લોકોથી બાધા જ રહેનાનું પસંદ કરે એ તદ્દન સ્વાભાવિક પરિસ્થિતિ છે. આથી જ અનિચ્છનીય તરવો વ્યક્તિગત રીતે કે જૂથની રીતે સત્તાસ્થાને આવે છે.

આ લોકોના હિંમે એટલો ‘સ્વ’ ભક્તિ હોય છે તેના કોડમાં અંશનો પણ પ્રજાહિત કે મંસ્કૃતિહિન હિતો નથી. ‘જુરચી’ ને ચોટકો હોવા સિવાયનું કોઈ પણ રાજકારણ તેઓ રમતા નથી.

લીમીયાના નેતા કર્નલ મુઅમ્મર ગદ્દાફીએ ગઇ કાલે શિખર પરિષદમાં જ્યારે ખીજા નેતાઓને જણાવ્યું હતું કે જે મહાન સત્તાઓને પરસ્પર હરિકાઈમાં ઉતરવાની અને લાગવગના ઓનો શોધવાની ફરજ પડી છે. એ કારણે તટસ્થતાની નીતિ અગે પોતાની જાતને છેતરશો નહિ ત્યારે ઘણાના ભવા ઉ આ યમા હતા.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ પરિષદ આપણે છોડીને જશું એ પછી મહાસત્તાઓ આપણી રાહ જોતી હશે અને મને આગ છે કે ફરી વાર આપણે મળીએ ત્યારે આપણામાના ઘણા ગાયબ થઈ ગયા હશે અગર ભરખાઇ ગયા હશે

સમીક્ષા : ઉપરના સમાચાર ઉપર મુકાબેલું મથાળું નગણ્ય સમજીને અવગણ્યું નહિ. એના એકેકા શબ્દમાં ભાવીમાં ધરતી ઉપર અવતાર પામનારા અતિ કદ્દ સત્યનો રણકાર પડેલો છે.

જે મહાસત્તાઓને શત્રુ માની લેવાની ભૂલમાંથી જો નીકળી જવાય તો કદાચ ઘણી પ્રજાઓ ઉગરી જાય, અથવા છેવટે 'ઢરેકનું' મોત કાંઈક વધુ દૂર તો ઠેલાય જ. અને એ વચગાળાના સમયમાં મહાપુરુષો પાકી જાય તો તે તે પ્રજાઓ મોતમાંથી સંપૂર્ણપણે ઊગરી પણ જાય.

પાશ્ચિમાત્ય પદ્ધતિનું શિક્ષણ પામેલા-કાળા મોં વાળા હિન્દુસ્તાની અંગ્રેજો આ વાત ખૂબ વહેલી સમજે અને જો હિન્દુસ્તાની પ્રજાના કિતમાં જ વિચાર કરતાં થઈ જાય તો જ આ દેશની પ્રજા દીર્ઘજીવી બની શકે તેમ છે.

એકેકો મેળવી. આ નાના દેશમાં હવે નવ રાજકીય પક્ષો છે અને કોઈને બહુમતી નથી, એટલું જ નહિ પણ ત્રણ ગાર પક્ષો ભેગા મળીને પણ સ્થિર રાજતંત્ર કરી શકે તેમ નથી ગરીબાઈ અથવા આર્થિક વિપત્તાનું આ પરિણામ નથી. રાજતંત્રનો જ અવિશ્વાસ છે.

આવું કેમ બન્યું ? લોકશાહી સમાજવાદમાં એવું શું તત્ત્વ છે કે લોકોને તેના પ્રત્યે સખન અનુગમો થયો અને કટાણો આવ્યો ? લોકશાહી સમાજવાદનું ધ્યેય, એટલે કે ગરીબાઈ અને આર્થિક અસમાનતા નાબૂદ કરવા, તે મોટા જાગે આ દેશોમાં સફળ થયું છે છતાં આમ કેમ ? રાજદ્વારી નિરીક્ષકો તેના કારણોમાં કહે છે કે આ સફળતા મેળવવાની જે કિંમત ચૂકવવી પડે છે તે હવે પ્રજાને સ્વીકાર્ય નથી. એ કિંમત શું છે ? મોટી નાકરશાહી, ભારે કરવેશો અને રાજ્યના ચાર તરફના બંધુઓ અને નિષાદો. Enormous bureaucracies, staggering Tax Rates and loss of individual initiative. અર્થેય રાજ્ય કરે પારજામાંથી મરણમુની લોકોને ગાંધાની રાતો, સ્વતંત્રપણે જીવન જીવવું ગમે છે. Man dose not live bread only રાજ્ય જીવનનો ભરોડા લે. પછી બલે જીવનની બનાવ જરૂરિયાતો પૂરી પાડવા દોષ તો પડે મા પણ એવા યાંત્રિક જીવન અને પૃકારો ઊંડે છે. ડેન્માર્કમાં એક એવો પદા ગ્રેજો વગેરે છે કે જે કરવેશો ભરવા જોવા કરવાનું કરે છે.

અમીક્ષા .- પરના બંને પ સનાનાર પૂરે પ્યાન અ પીરે સાચા નેવા છે. જે માડ્યાહી ન સ નવી પ્રત્યે દરતા ઉપર ઉતરતા સર્વાના દર્શન કયાં દુતા તે લોકશાહી

નીનિ-રીનિની કલ્યાણકારિતા સામે હવે શંકાઓ વ્યક્ત થવા લાગી છે. છતાં એક વાત તો હજી પણ ઊભી છે કે લોકશાહી સામે શંકા વ્યક્ત કરતાં બુદ્ધિશીલીઓ પણ લોક-શાહીને જ ધરમૂળથી દૂર કરવાની વાત તો નથી જ કરના; પરંતુ એના માળખામાં ફેરફારો કરવાનું જ જણાવે છે.

ગમે તેમ હો. તેઓ કદાચ સાચા પણ હોય પરંતુ ભારતની પ્રજાના-યાવત્ વિશ્વ માત્રની સર્વ ગમ્મણોના-હિત ચિંતક તરીકે મને પણ મારે! અભિપ્રાય જણાવવાનો અધિકાર છે. શિષ્ટ-પુરૂષો એ અભિપ્રાયને તોલે અને મને ન્યાય આપે.

આજનો બુદ્ધિશીલી વર્ગ એમ સમજ્યો છે કે લોક-શાહી એ રાજાશાહી સામે ઊભા કરાયેલી યોજના છે. જ્યારે હકીકત એ છે કે લોકશાહી એ સંત્યાહીની સામે ઊભી કરવામા આવેલી જીવન પદ્ધતિ છે. આ હકીકતને યુગ્તિ મળે તેવી કેટલીક હોનારતો આ લોકશાહીએ સર્જી છે

(૧) તેણે સંતોને ભૂગર્ભમાં ધકેલી દઈને પ્રમુખ, ચૂંટણી, મતદાન વગેરેને જ મહત્વ આપતી સંસ્થાઓની વિરાટ બાળ સર્વત્ર બીછાવી છે. પારસી ધર્મગુરુઓની સત્તા પારસી પત્યાયત પાસે ગઈ છે, શિખ ધર્મગુરુઓની સત્તા ગુરુદ્વારા કમિટિ પાસે ચાલી ગઈ છે જૈનાચાર્યોની સત્તા શ્રવેતામ્બર કોન્ફરન્સ, તેરાપંથી મહાસભા, સ્થાનકવાસી કોન્ફરન્સ વગેરે પાસે ચાલી ગઈ છે મુસ્લીમોમાં મુસ્લીમ-લીગ, હિન્દુઓમાં વૈષ્ણવમોડ વગેરે પાસે પોતાના ધર્મગુરુઓની સત્તા ચાલી ગઈ છે. આથી જ સંતોના નાગરણથી જન્મતા સજ્જનો, સુજનો અને ત્રારા

સારા માનવોનો ભયાનક દુકાળ પડી ગયો છે. પેલા ધર્મ-
શુરુઓ પોતાના ધર્મશાસ્ત્રની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તતા હતા;
પ્રજા પણ એ માર્ગે સુખ-શાન્તિ પામતી હતી. જ્યારે આ
સંસ્થાઓ બહુમતના ધોરણે જમાનાવાદી લોકોના વિચારોને
આડેધડ અપનાવે છે; અને પોતાના વર્ગમાં ફેલાવે છે. સારા
માણસોનો વિચાર બહુમતના ધોરણમાં ફગાવાયો છે. અને
મૂર્ખા, લુચ્ચા, લોગરસિક બુદ્ધિજીવી લોકોના અસહ્ય અને
અત્યંત હાનિકર વિચારોને આંખ મીચીને સ્વીકારવામાં
આવ્યા છે. આનાથી પ્રજાના હિતનો વિચાર નષ્ટ થયો
અને વ્યક્તિઓના સ્વાર્થ જ ફાલ્યા-ફૂલ્યા.

આથી લોકશાહી, લોકશાહી મટીને ટોળાશાહી બની
અને અંતે શુંડાશાહીમાં પરિણમી. આજની દેખાતી લોક
શાહી હકીકતમાં તો અયોગ્ય વ્યક્તિની કે કોઈ ટોળાંની
સરમુખત્યારશાહી જ બની રહી છે.

આ વિચાર સુધી જ્યાં લગી ભારતીય પ્રજાના જૂઠા
જૂઠા સ્તરના અગ્રણી માણસોની બુદ્ધિ નહિ પહોંચે ત્યાં
સુધી ઢાંચો જ ઊભો રાખીને પદ્ધતિઓ બદલવાથી પ્રજાનું
હિત કદી સધાયો નહિ.

બ્રિટનની દેખાતી લોકશાહીમાં ખરેખર તો રાજા જ
સર્વોપરિ છે. અમેરિકામાં પણ પ્રેસીડન્ટની સત્તાઓ જ
અત્યંત વિશાળ છે. યુનો વગેરેમાં પણ પાંચ મહાસત્તાઓને
મળેલા વીટોમાં જ લોકશાહીનો તો સંપૂર્ણ રીતે મૃત્યુધંટ
જ બનવાયો છે.

અફસોસ ! આમ છતાં ભારતની પ્રગતિ લોકશાહીના નામ નીચે કેટલાક ભુલ્યા સ્વાધીન લોકોના ટોળાને હવાડે કરી દેવામાં આવી છે; જે ટોળાની સત્તા, સંપત્તિ, ખુરશી વગેરેનો ભૂખ કરી પણ પૂરી થનાર નથી. સાચે જ આવી પ્રત્યક્ષતક ભારતની લોકશાહીથી ભારતીઓને પાશવાર નુકશાન થવાથી તે લોકશાહી પરદેશીઓ માટે અમૃતકુંભ બની છે, જ્યારે ભારત માટે વિપકુંભ પુરવાર ઘટ ચૂકી છે.

સમાચાર : ગુજરાત સમાચાર તા. ૨૩-૧૦-૭૩

જમ પે ધ્યાનો લય

સલામતી સમિતિના સર્વાનુમત કરાવ પ્રમાણે પ. એશિયામા સંપૂર્ણ યુદ્ધવિરામ કદાચ શક્ય બનશે પણ કાયમી શાંતિ સ્થપાવાનો સભવ બિલકુલ નથી યુદ્ધ કોઈને અપભુક નથી અને દુનિયાના ગરીબ દેશો તો યુદ્ધનો ગડગડાટ સાંભળીને જ ચિંતામાં પડી જાય છે તેથી પૃથ્વીમા ગમે ત્યાં યુદ્ધ થયું હોય તો પણ તેનો કામચલાઉ અંત યુદ્ધવિરામથી આવે તેને તમામ નાના-મોટા પછાત અને અણ વિકસિત દેશો આવકારે છે જ પ એશિયામા સલામતી સમિતિના કરાવ પ્રમાણે યુદ્ધવિરામ થાય એમ આરમ્બો તેમજ ઇઝરાઈલીઓના તમામ મિત્રો હૃદયપૂર્વક ઇચ્છે છે.

છતાં રશિયા તથા અમેરિકાએ આ યુદ્ધકાંડને પ્રગટાવવામા તથા તેને હાલ પૂરતો દારવામા જે ભાગ લઈ રહ્યા છે એ અત્યંત ભયાવહ અને બૃણાસ્પદ છે. એ બંને મહાસત્તાઓ તથા યુરોપના આગેવાન દેશો, આરમ્બો તેમજ ઇઝરાઈલને શત્રો આપી ધૂમ આર્થિક

ધર્મ મહાસત્તા તમને જરૂર પડકારશે.... જરૂર પડકારશે....
જરૂર પડકારશે .”

ઋષિવરોના આ શબ્દો સાંભળીને રાજા નતમસ્તકે
તેમની વાત માથે ઝડાવતા.

પણ બ્રિટીશરોએ સંતશાહીના મૂળમાં જ ધા મારી
હીધો એ માટે લોકશાસનની વાત વહેતી મૂકીને રાજાશાહી-
ને ખતમ કરવાનો કાર્યક્રમ ગોઠવ્યો. સૌ પ્રથમ તો એ
રાજાઓને ખૂબ માન-સન્માન આપ્યા; ક્યારેક એમની થતી
બૂલો સામે પ્રજા રોધાયમાન થતી તો બ્રિટીશ હાકેમોએ
પ્રજાને સમજાવીને રાજાનું ગૌરવ વધાર્યું. અરે! રાજા સાચું
ચાલે તે માટે સારા દિવાનો પણ ગોઠવી આપ્યા!

રાજકુમારોને પરદેશોમાં બાણાવ્યા! મહારાજાઓના
આગમન થતાં ત્યારે ૩૧-૩૨ તોપોની સલામી આપનાર
પણ આ જ બ્રિટીશો હતા.

અને... અંતે ... એ રાજાઓના નામનિશાન એનથે
જ મીટાવી દીધા! લોકશાસનના દેખીતા પ્રલોભનો પ્રજા
દેખાડીને રહ્યા.

એ જ રીતે શરૂમાં વેપારીઓને ખૂબ કુલાવ્યા. એમના
ધંધાઓના પરદેશોમાં ગમ્મરો પણ ઉમા કરી આપ્યા. એમને
મોટા બા કરી દીધા.... જગતશેઠો, નગરશેઠો અને શેઠીઆ-
ઓની ગિરદાવણિ આવ્યામાં ક્યાંય ઉત્કૃષ્ટ ન રખાય.

પણ છેવટે લાઈસંસ (પરવાના) પદ્ધતિ, કુડ કોર્પોરે-
શનો વગેરે દ્વારા વેપારીઓનો મૂળભૂત જડ ઉમેદી નાખી.

અને બીજી બાજુ પોતાના વેપારો અહીં નાખીને તમામ દેશી વેપારોને એમા ગુનામ જેવા કરી નાખ્યા.

ફરી ઉપરના સમાચાર વાંચો.

ગઈ કાલે ! મોટા માન મરતબા પામનો વેપારી વર્ગ ! આજે ! કેલી બન્નરે હાથ-કડી પહેરીને નીચે મોંએ ચાલતો વેપારી !

બસ.. હવે છેલ્લો વારો આવે છે ખેડૂનોના !

ગઈ કાલનો કુલણુ ! આવતી કાલનો બેહાલ ! બેકાર ! ઘરની ખેડ જમીન ખોઈ બેઠેલો ! એ જમીનનું વળતર સરકાર પાસે હપ્તે હપ્તે પામતો, મોતની રાહ ભેટો; પોતાના ખેતરોમાં જંગી ટ્રેક્ટરો સાથે રશીયનોને ખેતી કરતા ભેઈને નીસાસા નાખતો ..

કંગાળ ભારતીય ! ગઈ કાલે વિશ્વને અનાજ પૂરું પાડતો ! આજે પોતાના બે બાળકોને ય રોટલો ખવડાવવા લાચાર !

જૈન જગત : ૧૯૬૧ નો માર્ચ માસનો અક. પે ૨૪ ભગવાન મહાવીર કી અન્તવ્યંધા.

લેખક : બ્રમરકુમાર

नैं सच कह रहा हूँ, तुम मुझे भूल रहे हो !
तुमने मुझे इन्सान नहीं, किन्तु भगवान समझा ।
शालो वेदो, त्रिपीठकों, आगमों के आचार पर ।

કિન્તુ મૈં તુમ જૈસા હી ઇન્સાન થા ।
વિલકુલ તુમ જૈસા હી હાથ પાંવ વાલા ।
તુમ્હારી હર કમજોરિયોં મુઝ મૈં થી ।
તુમ્હારી હર મજબૂરિયોં, મુઝ મૈં થી ।

× × ×
કિન્તુ મે સચ કહતા હૂં તુમ્હેં, કેવલ મૈં ઇન્સાન થા ।
ઇન્સાન બનકર હી ઇસ ધરતી પર આયા થા ।

જૈસે કિ તુમ । હાડ-માંસ કા બના હુઆ ।
કમજોરિયોં સે ઘિરા હુઆ ।
મજબૂરિયોં મૈં પલા હુઆ ।
મુઝે તુમ ઇન્સાન હી રહને દો, આદિ ।

સમીક્ષા :- જૈન-જગત્ માસિકના સંપાદક શ્રી ઋષ-
ભદ્રાસ રાંકા છે. ચાલુ જૂન માસમાં શેઠ કસ્તૂરભાઈ લાલ-
ભાઈના અધ્યક્ષપણા નીચે આ ભાઈને તેમણે કરેલા બંધ
કાર્યો (૧) માટે એક લાખ રૂપીઆની પર્સ લેટ આપવામાં
આવનાર હતી. કેઈ પણ પ્રકારનો ઉંડા અભ્યાસનો અભાવ
કેવા કારસ સજો છે તેનો આ સમારંભ નમૂનો છે.

બ્રમરકુમારનો લેખ જૈન જગત્માં સંપાદિત કરીને શ્રી
રાંકાએ પોતાનું સંપૂર્ણ અનુમોદન વ્યક્ત કર્યું છે.

ઉપરનું ગદ્ય ફરીથી વાંચો ત્રિવેંકપતિ, તીર્થંકર
પરમાત્મા શાસનપતિ મહાવીરદેવને કેવી લીકિક માનવ
સહજ સ્થિતિમાં ગોડવીને નીચે ઉતારી મૂક્યા ?! કેવું
ખિન્નત્વ આ અવમૂલ્યન છે! કેઈ પણ ભક્તના અંતરને
જોરકાર આઘાત આપે એવી આ ગદ્યમાં રજૂઆત છે!

અફસોસ ! આવા લેખોના પક્ષકારોને જ રાષ્ટ્રીયસ્તર-
ની ઉગ્રવણીના સર-સંચાલકોના સ્થાને બેસાડયા છે ! તેઓ
શું ઉકાળશે ? ભગવાન જાણે.

સમાચાર : “ સાધના ” તા. ૫-૧-૭૪

‘ સરકારી રામાયણ મેળો ’

“ ૨, ૭ ડીસેમ્બરે ચિત્રકુટમા સત પ્રભુદત્ત બ્રહ્મચારીનું
આગમન થયું જનતાની ઈચ્છા હતી કે રામાયણ મેળાનું ઉદ્ઘાટન
તેમના કરકમલો દ્વારા સપન્ન થાય મેળાના આયોજકોએ તેઓશ્રીની
સંમતિ પણ પ્રાપ્ત કરી લીધેલી. પછી શું બન્યું તે એક સરકારી
અધિકારીના શબ્દોમા જ સાબળીએ, ‘ ગઈ કાલ સુધી બ્રહ્મચારી-
જના હસ્તે જ ઉદ્ઘાટન કરાવવાનું નક્કી હતું. એમની સ્વીકૃતિ પણ
લેવાઈ ગઈ હતી પરંતુ રાત્રે બહુગુણાજીનો વાયરલેસ સંદેશો
આવ્યો કે, ‘ બ્રહ્મચારીના હાથે ઉદ્ઘાટન ન કરાવવું, ’ અને આથી
તેઓ આ મેળાનું ઉદ્ઘાટન ન કરી શક્યા. ”

આ સરકારી મેળાનું સમાપન કર્યું ; ઉત્તર પ્રદેશના રાજ્યપાલ
શ્રી અકમરઅલી ખાંએ ! ખાસાહેમ રામાયણ કે રામચરિત માન-
સનો ચોખ્ખો ઉચ્ચાર પણ કરી શકતા ન હતા. તેઓએ ‘ રામાયણ ’
નો ઉચ્ચાર ‘ રામાયના ’ બનાવી દીધો. બિદારના વિદ્વાન શ્રી ઉમેશ
ચૌધરીએ રાજ્યપાલ મહોદયનું ધ્યાન ખેંચ્યું કે સાચો ઉચ્ચાર
‘ રામાયણ ’ છે, ‘ રામયના ’ નહિ. મર્યાદા પુરોષોત્તમ રામચદ્રજીને આ
મેળામા દુનિયાના અલી જાહેર કરી દેવામા આવ્યા રાજ્યપાલ મહો-
દયના કથનનું ટેપરેકોર્ડ પ્રમાણ તરીકે મોજૂદ છે. જનતાને આવડે થયું
કે રામાયણના દેવ-દેવીઓ અહીં અને જીણાની ગાના છે આ રામા-
યણ મેળા માટે પ્રાદેશિક સરકારે પૈર હાનગનું અનુદાન મોકલે કર્યું

હતુ; જ્યારે એનાથી વધુ રૂપિયા રાજ્યપાલ મહોદયના આગમન પાછળ ખર્ચાયા.

રામાયણ મેળાના પ્રથમ ત્રણ દિવસ દરમ્યાન એક પણ સરકારી અધિકારીના દર્શન થતા ન હતા પરંતુ, ચોથા દિવસે સરકારી અધિકારીઓની હાજરીથી આખો મહાપ્રદર્શન શોભતો હતો. એટલું જ નહિ પણ 'રામાયણ મેલા'ના મત્ત પરથી રામકથા વિષયક નાટકોના કાર્યક્રમોને રદ કરી 'નહેરુ યુવક કેન્દ્ર' (બાદ) દ્વારા લગભગ દોઢ કલાક સુધી 'આપુને ઠહાયા' ફિલ્મ બતાવવામાં આવી !

સમીક્ષા:-વીરનિર્વાણની ઉજવણીને રાષ્ટ્રીયસ્તર ઉપર ઉજવવા માટે અત્યંત આગ્રહી બનેલા બંધુઓ ઉપરના પ્રસંગને શાન્ત ચિત્તે વિચારે. પરમાત્માના નિર્વાણ કલ્યાણકર્તુ' સરકારીકરણ થઈ રહ્યું છે. ભારત સરકારે સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જાહેર કર્યું છે કે આ ઉજવણીમાં ધર્મ જેવું કશું જ હશે નહિ; મહાવીરદેવ તીર્થંકર હતા એ વાત બાબુ ઉપર રાખો. અમે તો સમાજસુધારક તરીકે, નામાંકિત વ્યક્તિ તરીકે, તત્વચિંતક તરીકે તેમની ઉજવણી કરવા માંગીએ છીએ.

અફસોસ ! ગવર્નમેન્ટની આવી અસંદિગ્ધ જાહેરાત પછી પણ ઉજવણી-તરફદારો પોતાના કઠાપ્રહને મૂકવા તૈયાર થતા નથી; સાચી વાત સમજવાની પણ તેમની તૈયારી નથી. જે સ્થિતિ ઉપરોક્ત રામાયણ મેલામાં થઈ એનાથી પણ બેઠગી સ્થિતિ રાષ્ટ્રીયસ્તરની ઉજવણીના મહત્ત્વની મેળાના થઈને જ રહેશે. જેને જેમ કહે તેમ બોલો. જેને જેમ કહે તેમ ગ્રંથો વાંચો... અનેક ફજેતાઓ થશે. આ

ખધાયના પરિણામે જૈન-ધર્મ અને તેનું તત્ત્વજ્ઞાન અત્યંત વિકૃતસ્વરૂપ તૈયાર થઈને જગતમાં ફેલાયે. પછી વિકૃતનું જીવન કેટલું ? એ જીવે તો ય કેવું ?

હજી ઘણું મોડું થયું નથી. ઉજ્જવણીના ગેસ-ચેમ્બરોમાં લલચાઈને ધસી જવાની જરૂર નથી. જે ફીરકાને તેમાં જવું જ હોય તો તે જાણે; પરંતુ પ્રવેતામ્બરોએ તો અત્યંત સાવધાન બનીને એ ફીરકાઓની હોડમાં ચડવા જેવું નથી. એ ગેસ-ચેમ્બરમાં જનાર ફીરકો પોતાનું અસ્તિત્વ ગુમાવશે.

થું તો ય આપણે તેની સાથે જ રહેવું ? ના.... સહકાર તો વિકાસમાં હોય, સર્વનાશમાં તો સહકાર કદાપિ ન હોય

સમાચાર : સંદેશ તા. ૨૦-૧૧-૭૩

પશ્ચિમના દેશોમાં ભારતની પ્રાચીન કલાકૃતિઓ માટે વધતા ગાંડપણથી નિર્ધન થતો ભારતનો કલાવારસો.

સમૃદ્ધ પશ્ચિમના દેશોમાં અને ખાસ કરીને તો અમેરિકામાં પ્રાચીન ચીજ વસ્તુઓ માટે જે ગાંડપણ વધતું જાય છે એને લીધે ભારતનો કલાવારસો એકધારી રીતે નિર્ધન બનતો જાય છે

હોય પણ તે લાભ આપનારી છે કેમકે મનુષ્ય અને પશુ અન્ન ખાઈને જીવે છે. અન્ન ખેતી વિના ઉત્પન્ન થતું નથી. ખેતી હજી ચલાવવાથી જ થઈ શકે છે અને હજી ચલાવવું એ બળદો પર જ આધાર રાખે છે એથી સ્પષ્ટ થાય છે કે, સમસ્ત સંસારના પશુઓના જીવનનો આધાર એક ગાય જાતિ છે.

“ઉપર લખ્યાં કારણોને લીધે અમારી દ્રઢ હિંમત અને શુદ્ધ દાનતની આ નાકીદ છે કે અમારા સામ્રાજ્યમાં ગૌહત્યા બિલકુલ ન રહે તે માટે આ શાહી ફરમાન જેતાં જ સમસ્ત રાજ કર્મચારીઓએ આ બાબતમાં વિતણ રૂપથી પ્રયત્નો કરવા જોઈએ; જેથી શાહી ફરમાન પ્રમાણે હવે કોઈ ગામ કે શહેરમાં ગૌહત્યાનું નામનિશાન બાકી ન રહે. જો કોઈ આદમી આ ફરમાનનું ઉલ્લંઘન કરી નિષેધ કામ નહીં છોડે તો તેણે સમજી લેવું કે તેણે સુલતાની કોથમાં કે જે ખુદાના કોથનું એક સ્વરૂપ છે તેમાં ફસાઈ જવું પડશે અને તે સખ્તમા સખ્ત શિક્ષાને પાત્ર કરશે. આ ફરમાનનું જે કોઈ ઉલ્લંઘન કરશે તેના હાથ પગની આંગળીઓ કાપી નાખવામાં આવશે.”

સમાચાર : “શાંતિવાણી” ઓગસ્ટ '૭૨ કિન્ડ કલ્લાને મે લખ્યાં કયાં ?

—શ્રી અક્ષિતાય સિદ્ધ આયં

ધ્વંસ પશ્ચાત્ હમારા દેશ સ્વતન્ત્ર હુઆ ઓર દેશકા સવિધાન બના, સવિધાન મે 'હિન્દુ-સ્થાન' કા નામ બદલકર ભારત (India) રખ દિયા ગયા. કુંઝ દેશભક્ત નેતાઓને ઇસ્લામ પાત પર વિરોધ પ્રકટ કીયા પરન્તુ મિસ્તર નહેરુ ટસસે મસ ન હુએ. ઉન્હે ઇસ બાતકા ભય થા કે 'હિન્દુ-સ્થાન' નામ સવિધાન મે રખને સે પાંચ કરોડ મુસલમાન ન નારાજ હો જાયે, તખસે લેકર અખ તક કોંગ્રેસી શાસકોને મુસ્લિમ પુષ્ટીકરણકી નીતિકો બઢાવા દિયા તથા રાષ્ટ્રીય સ્વય સેવક સંઘ, હિન્દુ મહાસભા, આર્યસમાજ આદિ કો સામ્પ્રદાયિક કહ્-કરે બઢનામ કીયા ગયા. ક્યોકી વે હિન્દુઓકી સસ્થાઓકા નાગ (સમાયોપ) અખન્ડ ભારત તથા 'હિન્દુ-ધર્મ' વ 'હિન્દુ-સંસ્કૃતિ' કી રક્ષા વ વિકાસ કરના થા યહ બાત હમારે યોગ્ય દેશ ભક્ત (૧) કોંગ્રેસી શાસકોકી સમજ મે કેસે આતી ? જખ કબી 'હિન્દુ-રાષ્ટ્ર' કા પ્રશ્ન ઉઠા, ઈન "યોગ્ય દેશ-ભક્ત" કોંગ્રેસી શાસકોકા સોના હરામ હો જાતા થા તથા તખ યહ ઇસી બ્યવસર કી નલાશ મે રહતે થે કે કમ હિન્દુ મહાસભા વ રાષ્ટ્રીય સ્વય સેવક સંઘ આર્ય-સમાજકી ગરદન પર છુરી ચલાઈ જાયે ?

અખ દેશ મે હિન્દુઓકી જન-સંખ્યા કમ કરને મે પરિવાર-નિયોજનકો બઢાવા દિયા ગયા હે. ઇસાઇઓ વ મુસલમાનોને ઇસે નહી અપનાયા. ઇસે અધિક સંખ્યામે 'હિન્દુ' હી અપના રહે હૈ. મુસ્લિમ શાસનકાલમે ભી હિન્દુ હી ઘટાયે ગયે; અંગ્રેજી શાસનકાલ મે ભી હિન્દુ હી ઘટાયે ગયે ઓર ઇસ વર્તમાન કોંગ્રેસી શાસનકાલમે ભી હિન્દુ હી ઘટાયે જા રહે હૈ. યહ પડ્યન્ત્ર મુસ્લિમ શાસનકાળ સે લેકર અખ તક બરાબર જારી હે. હિન્દુઓકા અખ એસે પડ્યન્ત્ર તથા પરિવાર નિયોજન કે દુષ્પ્રચાર મે સાવધાન

રહના હોગા. ધસસે મુસલમાનોં તથા ખ્રિસ્તિયોંની જન-સખ્યદ બઢતી જાયેગી ઔર હિન્દુઓંની કમ હોતી જાયેગી.

આજ હમારે દેશમે “ હિન્દુ ” કહના હીનતા સમજા જતા હે. જખ લી કીસીસે પૂછા જાયે કિ તુમ કોન હો ? તો કીસીને કહા કિ વહ પંજખી હે, કિસીને કહા કિ બ્રાહ્મણ યા રાજપૂત આદિ આદિ તરહ-તરહકે નામ વ જાતિયા બનાઈ, પરંતુ મૈને કિસીકે મુહ સે યહ નહીં સુના કિ ‘મે હિન્દુ હુ’. જનતા (મતુખ્યોં કે સમૂહ) કો યહ નહીંં જૂલના ચાહિયે કિ હમ હિન્દુ હૈ, હમારી માતૃભાષા—હિન્દી હૈ હમારા ધર્મ ‘હિન્દુ ધર્મ’ હૈ. હમારા ધર્મ-અન્ય ‘વેદ’ હૈ હમારા દેશ ‘હિન્દુ-સ્થાન’ હૈ.

જાપાન કે નિવાસી અપનેકો જાપાની કહતે હૈ. તુસ કે રસી કહતે હૈ અમેરિકાવાલે અપને કો અમેરીકન કહતે હૈ તો ફિર હમ અપને કો ‘હિન્દુ’ કયો ન કહે ? ‘હિન્દુ’ કહલાને પર હમે ગવ’ હોના ચાહિયે.

હમ ‘હિન્દુ સમાજ’ કે અભિન્ન અગ હૈ. હમે અપની હિન્દુ સખ્યતા વ. હિન્દુ-સંસ્કૃતિ કિ રક્ષા કરની હોગી.

સમીક્ષા :-ઉપરોક્ત લેખના લેખકને ‘હિંદુત્વ’ તું અથાગ ગૌરવ છે એ આનંદની બાબત છે. પરંતુ તેમને પોતાને એ ખ્યાલચૂક થયેલ લાગે છે કે ‘હિંદુ’ એ પ્રજા છે, હિંદુ એ કાંઈ ધર્મ નથી. હિંદુ પ્રજાના અનેક ધર્મો છે હા. ત. વૈદિક, શીખ, જૈન, બૌદ્ધ વગેરે.

જેનો પ્રજાથી હિન્દુ છે, ધર્મથી જૈન છે તેમ વૈદિકો પ્રજાથી હિન્દુ છે, ધર્મ વૈદિક છે.

હિન્દુસ્તાનમાં હિન્દુ નામનો કોઈ ધર્મ નથી. હિન્દુ નામની પ્રજા છે. ઘણા લોકોએ વૈદિક ધર્મને જ હિન્દુ

ધર્મ' કહીને હિંદુ નામની વિશાળ પ્રજાનું અસ્તિત્વ મિટાવી દીધું છે. આવી ગેરસમજને કારણે જ જે લોકો વેદિક ધર્મ પાળતા નથી તે જૈન, શીખ, બૌદ્ધ વગેરે પોતાને 'હિંદુ' ગણાવતા નથી. હકીકતમાં તો તેઓ પણ હિંદુ પ્રજાજન ૪ છે

બીજી વાત એ છે કે લેખકશ્રીએ હિંદુપ્રજાના થતા નામની જે વેદના વ્યક્ત કરી છે તે વેદના હિંદુપ્રજાના મંતોના હૈયે ભડકો બનીને જ્યાં મુખી પેઢા નહિ થાય ત્યાં મુખી આવા અનેક લેખો નિષ્ફળ જશે.

એ વાત હજી સમજાતી નથી કે સંસ્કૃતિના રખો-પાઓ આટલા બધા નિષ્ક્રિય, નિરાશ, અને નિર્માલ્ય કેમ બન્યા હશે ?

જો તેમનો વિરાટ ફાટે તો કોઈની શી મળાલ છે કે હિંદુપ્રજા ઉપર અરાબ નજર પણ કરી શકે ?

રખોપાઓની એ ક્ષતિઓએ જ હિંદુપ્રજાને અસ્મિતા વિનાની, ખુમારી વિનાની, અમીર વિનાની-સત્વહીન બનાવી છે.

સંસ્કૃતિનું સતત જાગરણ ન હોય ત્યાં આખી નવો પેઢો ઝંઝુ ખિસ્ત વિનાની [રામ, કૃષ્ણ કે મહાવીરવાળી] કુશ્વીરન જની જાય તો તેમાં કોનો દોષ કેટલો ગણવો. એ શાલુ માણસોએ વિચારવું પડશે.

કૃત્રિમ સંતતિ નિયમન (વધ્વીકરણ, ગર્ભપાત અને ગર્ભનિરોધક ટીકડીઓ) ને પરિણામે લગ્ન જીવનમાં બેવડાઈ, અનૈતિકતા, સ્ત્રીઓ પ્રત્યેની માનની લાગણી મટી જવી અને રાજકીય જોખમો પણ આથી ઊભા થશે.

વેટિકનના અગ્રણી ધર્મશાસ્ત્રી અને પોપના સતતિનિયમન બલ્યાસ પંચના સભ્ય મો ઝ્યોરક્નાન્ડોએ ભરચક પત્રકાર-પરિપદને આ પરિપત્રની સમજણ આપતા કહ્યું હતું કે-આ પરિપત્ર ભાવિ ઇટાલીના ખારણા બધ કરતો નથી; પરંતુ તમામ કેથોલિકોએ આ ચુકાદાને અનુસરવું જોઈએ એવો ઈરાદો રાખવામાં આવે છે.

સમીક્ષા :- ઇસાઈ વડા ધર્મશુરુ પોપના ઉપરોક્ત ચુકાદાની પૂર્વભૂમિકા જાણી લેવી જોઈએ. આ ચુકાદો જાહેર કરતાં પહેલા તેમણે વિવિધ ઇસાઈ સિત્તેર ધર્મ-શુરુઓની કમિટિ બનાવીને તેની પાસે એ નિર્ણય માંગ્યો હતો કે, 'સંતતિનિયમનના આધુનિક સાધનોના વપરાશને બાઈબલની સંમતિ મળે છે કે નહિ ?

૬૬ વ્યક્તિઓએ બાઈબલની સંમતિ મળવાની તરફ દેણ કરી હતી. આમ છતાં વડા-ધર્મશુરુ પોપે એ જંગી બહુમતિની પણ અવગણના કરીને ઉપરોક્ત ચુકાદો આપ્યો !

જગતમાં બધે ય બહુમતિ ચાલે છે પણ વેટીકન કન્ટ્રીના-રાજ્યોના પણ ગણાતાં-ધર્મશુરુ પોપના રાજ્યમાં બહુમતિને સ્થાન નથી; ત્યાં તો બાઈબલની શાસ્ત્રમતિ અને એનું અર્થઘટન કરતા પોપ જ સર્વેસર્વા ગણાય છે.

તે અંગ્રેજોએ જ બહુમતિનું ભૂત જગત ઉપર ફેલાવ્યું છે એ જ અંગ્રેજોના ધર્મશુરુઓ બહુમતિના

સમાચાર : “ દશા-શ્રીમાળી ” તા. ૧૫-૮-૬૮

કૃત્રિમ સંતતિ-નિયમનનાં બધાં સ્વરૂપોનો અસ્વીકાર ના. પોપનો ઐતિહાસિક ચુકાદો.

ના. પોપ પોલે વર્ષોના ચિંતન અને અભ્યાસને બેરોમન કેથોલિક દપતીઓ માટે કૃત્રિમ સંતતિ નિયમનના તમામ સ્વરૂપોને નકારી કાઢેલ છે.

અર્થ પરના એક સર્વ સાધારણ પરિપત્રમાં ના. પોપ પોલનો ચુકાદો બાહર થયેલ છે તે પરિપત્ર ‘રિધમ મેથડ’ સ્થિવાય સંતતિ નિયમનના કોઈ પણ પગલાંનો આશ્રય લેવામાં આવે તેને કેથોલિક દપતીઓ માટે પાપ ગણે છે; અને ‘રિધમ મેથડને’ વધુ વિશ્વસનીય બનાવવાના માર્ગો યોજી કાઢવા ડોક્ટરોને અનુરોધ કરે છે. લગ્ન જીવનમાં ગર્ભધાન થતું ઈરાદાપૂર્વક રોકે એવું કશું જ નહિ કરવાના તેમના આગલા બે પુરોગામીઓના પ્રણાલિગત ઉપદેશોનું આ પરિપત્ર સમર્થન કરે છે.

આમ છતાં ના. પોપે, શારીરિક અવસ્થાઓ (એટલે કે રોગો) મટાડવા માટે ટીકડીઓ વાપરવાના સ્ત્રીઓના હક્કને અમાધિત રાખ્યો છે-પછી બહેને આવી ટીકડીઓ ગર્ભનિરોધક ટીકડીઓ હોય

વિશ્વના પપ કરોડ કેથોલિકો પૈકી ઘણાને આ ઉપદેશ અકારવામાં મુરકેલી લાગી થશે એવું સ્વીકારીને પરિપત્રમાં જણાવાયું છે કે-‘ઈશ્વર સ્થાપિત સમાજ વ્યવસ્થાને માન આપીને સંતતિ નિયમન થવું જોઈએ.

આ પ્રકારનું સંતતિ નિયમન એટલે સ્ત્રીઓના પંચાંગના ‘સલામત મમય’ (મેક પિગ્ગિડ) પૂરતો જ મનોગ મર્યાદિત અને એ રીતે કુટુંબોનું કંઈ મર્યાદિત રાખવું.

સમાચાર : “ દશા-શ્રીમાળી ” તા. ૧૫-૮-૬૮

કૃત્રિમ સતતિ-નિયમનનાં બધાં સ્વરૂપોનો અસ્વીકાર ના. પોપનો ઐતિહાસિક ચુકાદો.

ના. પોપ પોલે વર્ષોના ચિંતન અને અભ્યાસને બેઠે રોમન કેથોલિક દંપતીઓ માટે કૃત્રિમ સતતિ નિયમનના તમામ સ્વરૂપોને નકારી કાઢેલ છે.

અર્થ પરના એક સર્વ સાધારણ પરિપત્રમાં ના. પોપ પોલનો ચુકાદો જાહેર થયેલ છે. તે પરિપત્ર ‘રિધમ મેથડ’ સિવાય સતતિ નિયમનના કોઈ પણ પગલાંનો આગ્રય લેવામાં આવે તેને કેથોલિક દંપતીઓ માટે પાપ ગણે છે; અને ‘રિધમ મેથડને’ વધુ વિશ્વસનીય બનાવવાના નાગોં થોજી કાઢવા ડોક્ટરોને અનુરોધ કરે છે. લગ્ન જીવનમાં ગર્ભધાન થતું ઈશ્વારપૂર્વક રોકે એવું કશું જ નહિ કરવાના તેમના આગ્રહ બે પુરોગામીઓના પ્રજ્ઞાસિંગત ઉપદેશોનું આ પરિપત્ર સમર્થન કરે છે.

આમ છતાં ના. પોપે, શારીરિક અવસ્થાઓ (એટલે કે રોગો) મટાડવા માટે ટીકડીઓ વાપરવાના સ્ત્રીઓના હક્કને અનાધિત રાખ્યો છે-પછી ભલેને આવી ટીકડીઓ ગર્ભનિરોધક ટીકડીઓ હોય.

વિશ્વના ૫૫ કરોડ કેથોલિકો પૈકી ત્રણાને આ ઉપદેશ સ્વકારવામાં મુશ્કેલી જોવી થશે એવું સ્ત્રીકારીને પરિપત્રમાં જણાવાયું છે કે-‘ઈશ્વર સ્થાપિત સમાજ વ્યવસ્થાને માન આપીને સંતતિ નિયમન થવું જોઈએ.

આ પ્રકારનું મંતવિ નિયમન એટલે સ્ત્રીઓના કંદેવાતા ‘સજામત સમય’ (સેફ પિરિયડ) પૂરતો જ સન્નોગ મર્યાદિત રાખવો અને એ રીતે કુટુંબોનું ૩૬ મર્યાદિત રાખવું.

કૃત્રિમ સંતતિ નિયમન (વધ્વીકરણ, ગર્ભપાત અને ગર્ભનિરોધક ટીકડીઓ) ને પરિણામે લગ્ન જીવનમાં બેવડાઈ, અનૈતિકતા, સ્ત્રીઓ પ્રત્યેની માનની લાગણી મટી જવી અને રાજકીય જોખમો પણ આથી ઊભા થશે.

વેટિકનના અગ્રણી ધર્મશાસ્ત્રી અને પોપના સતતિનિયમન અભ્યાસ પંચના સભ્ય મો. સ્થોરકર્નાન્ડોએ ભરચક પત્રકાર-પરિપક્ષને આ પરિપત્રની સમજણ આપતા કહ્યું હતું કે-આ પરિપત્ર ભાવિ ઘટછાટના બારણા બંધ કરતો નથી; પરંતુ તમામ કેથોલિકોએ આ ચુકાદાને અનુસરવું જોઈએ એવો ધરાદો રાખવામાં આવે છે.

સમીક્ષા :- ઇસાઈ વડા ધર્મશુરુ પોપના ઉપરોક્ત ચુકાદાની પૂર્વભૂમિકા જાણી લેવી જોઈએ. આ ચુકાદો બહેર કરતાં પહેલા તેમણે વિવિધ ઇસાઈ સિત્તેર ધર્મશુરુઓનો કમિટિ બનાવીને તેની પાસે એ નિર્ણય માંગ્યો હતો કે, ‘સંતતિનિયમનના આધુનિક સાધનોના વપરાશને બાઈબલની સંમતિ મળે છે કે નહિ ?

૬૬ વ્યક્તિઓએ બાઈબલની સંમતિ મળવાની તરફેણ કરી હતી. આમ છતાં વડા-ધર્મશુરુ પોપે એ જંગી બહુમતિની પણ અવગણના કરીને ઉપરોક્ત ચુકાદો આપ્યો !

જગતમા બધે ય બહુમતિ આવે છે પણ વેટીકન કન્ટ્રીના-રાજ્યોના પણ ગણાતાં-ધર્મશુરુ પોપના રાજ્યમાં બહુમતિને સ્થાન નથી, ત્યાં તો બાઈબલની શાન્તિમતિ અને એનું અર્થઘટન કરતા પોપ જ સર્વેસર્વા ગણાય છે.

જે અગ્રેજોએ જ બહુમતિનું ભૂત જગત ઉપર ફેલાવ્યું છે એ જ અગ્રેજોના ધર્મશુરુઓ બહુમતિના

-નુકશાનોના પૂરા જાણકાર હોવાથી એમણે એ ભૂતને પોતાના ઘરમાં સ્થાન આપ્યું નથી. અસ્તુ.

ઉપરના ચુકાદામાંથી એક જ વાત આપણે વિચારવી છે કે સંતતિ-નિયમનના સાધનો વંધ્યીકરણ, ગર્ભપાત અને ગર્ભનિરોધક ટીકડીઓ-જો રાજકીય જોખમો સુધીના અનેક નુકશાનો ઊભા કરે છે; યુવાનોમાં ભયાનક દુરાચારને ફેલાવનારા બને છે તો તેનો વપરાશ થઈ શકે જ નહિ; એ અત્યંત અસંદ્ધિ રીતે નક્કી કરવું જ જોઈએ. એમ કરતાં જે પ્રશ્નો ઊભા જ રહી જાય તેના ઉકેલો બીજી રીતે જ શોધવા જોઈએ.

જો કે સંતતિનિયમન કેટલું આવશ્યક છે ? એ જ ભૌતિક દૃષ્ટિએ પણ પ્રશ્ન છે. છતાં જો તે અનિવાર્ય ગણાતું હોય તો પણ તેનો ઉપાય એવો તો ન જ હોવો જોઈએ કે જેનો પ્રત્યાઘાતરૂપે પ્રજાની મૂળભૂત તાકાત-બ્રહ્મચર્ય વગેરે-સાફ થઈ જાય.

આથી જ ઈસાઈ ધર્મગુરુ પોપે સ્ત્રીઓના એવા સમયને સૂચવ્યો કે જેમાં ગર્ભાધાન સંભવિત જ ન હોય. આમ કરીને ગર્ભાધાનના કાળમાં પૂર્ણ અને શુદ્ધ બ્રહ્મચર્ય પાળીને જ તેમણે સંતતિનિયમનની હિમાયત કરી છે. ઈસાઈ ધર્મગુરુઓ જો આટલું પડું વિચારી શકતા હોય તો આર્ય તરીકેનો કેકો ધરાવતી ભારતીય પ્રજા આટલું ય સમજી શકતી નથી ? શા માટે એના નેતાઓ અમને રૂપીઆના ધૂમાડા આ સાધનોની પાછળ કરીને પ્રજાની પવિત્રતાને નષ્ટ કરતા હશે ?

પણ અફસોસ ! એ જ અંગ્રેજોએ પોતે સલામત રહેવા સાથે બીજી બધી પ્રજાઓને ‘બિનસલામત’ બનાવી દેવા કમર કસી છે; અને તે માટે એ-ગૌર પ્રજાના નેતાઓની ચોપાસ, તેઓ કે તેઓના એજન્ટો પ્રચ્છન્ન રીતે ગોઠવાઈ ગયા છે ત્યાં શું ઘાય ?

અને આજનું શિક્ષણ ! બિગતી ભારતીય પ્રજાના પાયામાં જ વાસનાઓના ઝેર રેડી રહ્યું છે પછી બચવાનો આરોવારો જ કયાં રહ્યો ?

સમાચાર : ગુજરાત સમાચાર તા. ૨૦-૫-૭૪

આણુ વિસ્ફોટો ઘડીભર રેલવે હડતાલને પાછળ નાખી દીધી છે અને બધા વર્તુળોમાં આણુ વિસ્ફોટના પ્રશ્નની ચર્ચા થઈ રહી છે.

પાકિસ્તાન સાથેના યુદ્ધમાં ભારતના છેલ્લા વિજયે ભારતને સમગ્ર એશિયામાં અને વિરોધ કરીને દક્ષિણ પૂર્વ એશિયામાં એક શક્તિશાળી રાષ્ટ્ર તરીકેની પ્રતિષ્ઠા અપાવી હતી. હવે આણુ વિસ્ફોટ ભારતને આણુશક્તિવાળા દેશ તરીકે તો નામના આપે જ છે પરંતુ એક તાકાતવાળા ને અઘતન તરીકેની પ્રતિષ્ઠા આપશે.

આ દિશાની પ્રગતિ હવે પાકિસ્તાન અને ચીન સાથેના સમયો નુધારવાની દિશામાં પણ ભારતનું કામ સરળ કરે તેવી એક જાવિ સલાવના ખરી.

દેશમાં જ્યારે આર્થિક ક્ષેત્રે સરકારની પ્રતિષ્ઠા ખૂબ જ નીચી ગઈ છે ત્યારે આણુ વિસ્ફોટ પ્રીમતી ગાંધી અને એનની સરકારને કદક વધુ પ્રતિષ્ઠિત કરવાના સ્કાયબૂત બનશે.

ભારતના બધા અખબારોએ અણુ વિસ્ફોટના સમાચાર ખૂબ જ મહત્વની રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યા છે.

સમીક્ષા :-માગ્યે જ કોઈ સમાચાર-પત્રે ભારતે કરેલા બૃગ્મ અણુધડાકાના સાચા સંભવિત પ્રત્યાધાતો આપ્યા હશે ! લગભગ બધા પત્રોએ એકમતે જણાવ્યું છે કે, આ અણુધડાકાથી ચીન અને પાકિસ્તાન ગભરાશે અને ભારત સાથે મૈત્રીનો હાથ લાંબો કરશે.

આ અભિપ્રાય સાથે સંમત થવાનું લગભગ મુશ્કેલ છે. ખરેખર તો આ ઘડાકો ભારતના દુશ્મનોના અંતરમાં વૈરની આગ ભભૂકાવવા માટે છે; ભારતના શત્રુ ગણાતા દેશોને શસ્ત્રસજ્જ કરતાં હવે ભારતના આગેવાનો જરા ય અટકાવ ન લાવી શકે તે માટેનો ઘડાકો છે. જો ભારતના શત્રુ ગણાતા દેશો શસ્ત્રસજ્જ બને, અણુબોમ્બ પ્રાપ્ત કરી લે કે બનાવી લે તો ભારત સાથે પુનઃ ખૂનખાર જ ગો ખેલાતા રહે અને તેથી જ ય પક્ષની પ્રાચીન અ-ગૌર પ્રજાની લોહીની નદીઓ એમના જ દેશોની ધરતી ઉપર વહ્યા કરે. આ જોઈને ગૌર લોકોના લોહી શેર-શેર ચડે

કેટલાક પરદેશી પ્રસિદ્ધ અખબારોએ-ગમે તે કારણસર પશુ-સાચું જ કહ્યું છે કે, બૃહ્મચો અને ત્રિખારી દેશ આવા અણુવિસ્ફોટના કાર્યક્રમ પાછળ અગત્યે રૂપી-આના ધૂમાડા કરીને પોતાનું પાગલપન સ્પષ્ટપણે છતું કરી દે છે !

ખિચારા ! ભારતીય વડાપ્રધાન ! શું આ દેગની

પ્રતિની ભયાનક દુર્દશાને નહિ સમજતા હોય ? તો શા માટે આમ અખલો રૂપીઆનો દુર્વ્યય કરતા હશે ?

એક જ ઉત્તર છે, “ ગૌરમુત્સદીઓનું એમની ઉપર લેદી દબાણ ! અને એમની કારમી ખુરશી ભૂખ !

રે ! જ્યારે ભારતીય પ્રજા જ આ ધરતી ઉપરથી વિદાય લઈ રહી છે ત્યારે એમની ‘ખુરશી’ ક્યાંથી જીવતી રહી જશે ? પણ અફસોસ ! બૌદ્ધિક અંધાપો પામેલા એ લોકોને આ વાત નજરમાં જ ન આવે ત્યાં શું થાય ?

સમાચાર : ‘મુંબઈ સમાચાર’ તા. ૩૧-૮-૭૩

બીફની નિકાસના પરિણામે મોટા ઢોરોની તીવ્ર અછત

મોટા ઢોરોની કતલ પર ૧૯૭૨ના નવેમ્બર માસમાં મૂકા-એલો અકુશ ઉઠાવી લેવાના પરિણામે આવા ઢોરો મોટા પ્રમાણમાં કપાત હોવાથી મદારાબદ્દ રાજ્યમાં આવા ઢોરોની તીવ્ર તંગી વરતાવા લાગી છે.

ખાસ કરીને પશ્ચિમ એશિયા અને યુરોપમાં બીફની ખૂબ જ માંગ છે, અને ટૂંક સમયમાં જ મુંબઈ ઇરાનના અખાતના અને યુરોપના દેશો ખાતે બીફની નિકાસ કરતું મુખ્ય નિકાસકાર બની જશે.

વિદેશમાં ભારતીય બીફની માંગ ઉત્તરોત્તર વધી રહી છે અને એસના બીફની નિકાસ કરવામાં રસ લેનાર વેપારીઓની સખ્ખા વધી રહી છે તેમાં એક-એ વેપારીઓ તો ઇરાનના અખાત અને યુરોપના દેશો ખાતે દર નફાકાંડે ૧૦૦ ટન બીફ નિકાસ કરવાની યોજનાને આખરી સ્વરૂપ આપી રહ્યા છે

આ દેશોમાં ખીફ કિલોના રૂ. ૧૫ થી રૂ. ૧૮ ના ભાવે અને મટન કિલોના રૂ. ૨૪ ના ભાવે વેચાય છે.

આ નિકાસના કારણે ખીફના ઘર આગણના ભાવો ઉપર અસર થઈ છે.

મોટા ઢોરોની અછતનુ ખીજી કારણ દુકાળની પરિસ્થિતિ છે જેના કારણે મોટા પ્રમાણમાં આવા ઢોરોની સખ્યા ઘટી છે.

દેશનું પશુધન જળતરી રાખવા માટે પ્રાણીઓની કતલ ઉપર અકુશ મૂકવાની જરૂર છે. સરકાર પાસે ઘણી અરજીઓ હોવાથી આ બાબત તેની વિચારણા હેઠળ છે.

અગાઉ એક બળદની કિંમત રૂ. ૧૦૦ થી રૂ. ૩૫૦ જેટલી હતી તે વધીને રૂ. ૨૫૦ થી રૂ. ૫૦૦ સુધી પહોંચી છે અને અછતના કારણે અત્યારે એક ભેંસની કિંમત રૂ. ૪૦૦ થી રૂ. ૭૦૦ સુધી ચાલે છે.

બે દિવસ અગાઉ દેવનાર ખાતે ૬૫૦૦ ઘેટાં અને બકરા વેચાણ માટે આવ્યા હતા તેજ રાતના ખીજા ૨૦૦૦ આવ્યા અને કુલ ૨૮૦૦ ની કતલ થઈ. સામાન્ય રીતે ૧૨૦૦૦ થી ૧૫૦૦૦ ઘેટાં બકરા વેચાણ માટે આવતા હોય છે.

પ્રાણીઓની આ અવિચારી કતલનો પ્રભુ પ્રાણી ઉદ્યોગના ડીરેક્ટરના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવ્યો છે.

સમીક્ષા :- ભારત એ એવો દેશ છે જેની ઘણી મોટી પ્રજા ખેતી ઉપર નભે છે. આથી જ આ આર્ય પ્રજાનું અસ્તિત્વ અને ગૌરવવંતુ વ્યક્તિત્વ બે ય ‘પશુ’ ની સાથે સમગ્રપણે ધરાવે છે. “જો પશુ છે તો પ્રજા છે. જો પશુ નથી તો પ્રજા નથી.”

આનું કારણ ખેતીની ફળદ્રુપ જમીન છે. જમીનની

ફળદ્રુપતા પશુના સેન્દ્રિય ખાતરથી જ સંભવિત છે. અને એ ખાતર 'પશુ' વિના અસંભવિત છે.

ફીટીંલાઈઝરોનું ખાતર; દૂધની ડેરીઓ, દૂધના પાવડરો, ટ્રેક્ટરો અને પાણીના પંચોએ 'પશુ' ની બિનજરૂરીઆત તરફ પ્રત્નને ઢસડી જવાનું કાર્ય મફત રીતે લલે પાર તારું જણાતું હોય પણ તેના કારણે પશુઓની જે કૂર અને વ્યાપક કલ્લેઆમ થવા લાગી છે તે થોડા જ સમયમાં ભારતીય પ્રજાની વગર કલ્લખાને કલ્લેઆમ કરીને જ રહેશે.

પ્રત્યેક વાતમાં પરાયા દેશોનું વધુ પડતું અને સતત વધતું જતું અવલંબન-આ દેશની પ્રજાને રહેંસી-પીંસી નાખે તો નવાઈ નહિ.

લયાનક ભૂખમરામાં ફૂગડાઈ પડવા માટે આ દેશની પ્રજાને હવે દસકા જેટલા વર્ષ પણ કદાચ જોવા નહિ પડે.

જો હજી પણ જાગી જવાય અને પરદેશીઓની સહાયતાનો દેખાવ કરતા ખૂની કાર્યકર્મોની જાળમાં ફસાઈ ન જવાય તો હજી પણ બિગરી જવાની શક્યતા છે આ અંગે એક ભાઈ જણાવે છે કે, " તે માટે પાયામાંથી જ પરિવર્તનો કરતાં ઘટે. પશુના છાણનું ખાતર અને પેલા ચોદમી સહીના બેલગાડાં-આ જે વસ્તુઓની એકદમ અભિમુખ થવું પડે આ જે જ વસ્તુથી ચોંધવારી, અને ભેકારી ૫૦ ટકા જેટલી સાફ પઈ જવા સંભવ છે. સેન્દ્રિય છાણનો જરૂર બિની થતા પશુઓનું પાલન વિરાટ પાયે અનિવાર્ય બની જાય, અને બેલગાડાંથી જ ઉત્પાદનની

હિરફેર કરતાં ખટારાઓ અને ટ્રેડનો દ્વારા ભારે વેગથી નિકાસ દ્વારા ઢસડાઈ જતું અનાજ હવે દેશમાં જ રહી જાય.

“બેલગાડાંથી હિરફેર પામતું ઉત્પાદન દેશની પ્રજામાં જ વિપુલ પ્રમાણમાં વહેંચાઈને રહે.”

જો યન્ત્રવાદ ખતમ નહિ કરવામાં આવે અને તેના મામુલી લાભને નજરમાં લાવીને તેના જ ગાણું ગાઈ તેને જ વધુ વિકસાવવા તરફ નજર રાખવામાં આવશે તો આ દેશના કોડો માણસો અને લાખો સ્વંત-સંન્યાસીઓ ભેગા મળીને પણ આ દેશની પ્રજાને કબરનશીન થત અટકાવી શકે તેમ નથી.

શું આ યન્ત્રવાદનો વિનાશ કોઈ મહાવિનાશી યુદ્ધથી જ શક્ય જ હશે ?

શું બુદ્ધિમાન માનવોના હિમાગમાં યન્ત્રવાદના વિમળ જંનનો વિચાર પણ નહિ કરકે ?

સમાચાર : ‘જયહિન્દ’ તા. ૨-૧૦-૭૩

‘ટ્રસ્ટ ટ્યુબ બેંકો’ પેદા કરવાના છેલ્લામાં છેલ્લા પ્રયોગને મળેલી નિષ્ફળતા.

નિજાત અંગેના ચિંતનના એક અગ્રણી પત્ર ‘નેચર’ માં પ્રગટ થયેલા એક અહેવાલ અનુસાર પ્રજાનિત્રગત કરતા અન્ય દૈનિક પદ્ધતિથી આને ગર્ભ વારસ કરાવતા માટેના ચિંતનના ‘ટ્રસ્ટ ટ્યુબ બેંકો’ સંશોધકોના છેલ્લામાં છેલ્લા પ્રયત્નોને મરિયામ

નિષ્ફળતા સાંપડી છે. અહેવાલમાં જણાવ્યું છે કે ટેસ્ટ ટ્યુમમાં સ્ત્રીઓ અને અડકોપના ક્લિનિકરણથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવેલા માનવગર્ભને એક સ્ત્રીના ગર્ભાશયમાં ગોઠવવામાં આવ્યો હતો, પણ રોગિ દા બાળકના સ્વરૂપમાં વિકસવાને મદદે આ ગર્ભ ગર્ભાશયમાં રહે દિવસ રહીને પછી બહાર ફેંકાઈ ગયો હતો. કથનળી બાળકના આગમનના સમાચાર આપીને વિજ્ઞાન વિશ્વમાં ખળભળાટ મચાવી દેનાર શ્રી પેટ્રીક મેપેટો અને ડૉ. આર. જી. એડવર્ડે આ પ્રયોગનું સંચાલન કર્યું હતું.

જો કે ગાયોના ગર્ભાશયમાં આ રીતે બહારથી ગોઠવવામાં આવેલા ગર્ભોએ તદુરસ્ત વાછરડાને જન્મ આપ્યો છે પણ મહિલાઓ પર કરવામાં આવેલા ઘણા પ્રયોગો છતાં હજૂ લગી સફળતા સાંપડી નથી એવું અહેવાલ જણાવે છે. ગર્ભાવસ્થાના પ્રારંભના દિવસોમાં સ્ત્રીના શરીરમાં રહેતી હોર્મોન્સની ચોક્કસ સમતુલ્ય અંગેની પૂરતી માહિતીના અભાવને આ નિષ્ફળતાના કારણ તરીકે માનવામાં આવે છે, દરમ્યાનમાં ગર્ભ ન ધારણ કરી શકતી મહિલાઓને મદદરૂપ થતા સ્ત્રિટનના સંશોધકોએ એક દ્રસ્ટ ઊભું કર્યું છે. અને પ્રજા પાસેથી નાણા એકત્ર કરવાની એક મૂખેશ ઉપાડી છે કારણ કે સરકાર પાસેથી તેમને નાણાકીય સહાય મળી શકી નહોતી.

સમીક્ષા —આખા વિશ્વની પ્રજાને ઊંઘે રવાડે ચડાવી દેવા બદલ વૈજ્ઞાનિકો ઘોર સન્નને પાત્ર ગણાય ખરા ? જ્યારે ને ત્યારે મોટી સિદ્ધિની આગાહી કરનારા એ લોકો વર્ષો સુધી એનો આવશ્યક લાભ ઉઠાવે અને પછી છેલ્લે નિષ્ફળતાની ઝાહેરાત કરે એટલે શું ?

ખૂનીને ફાંસીની સજા કરવાની પણ ખૂનનો ભોગ બની ગએલો-મરેલો-માણસ-ફરી જીવતો થાડો ધડ ઝાય છે ?

વૈજ્ઞાનિકો હવે શુદ્ધ સત્યાન્વેષી મટીને મેલા રાજ-
કારણી બની ચૂક્યાં છે. ચન્દ્રયાત્રાના નામે એ લોકોએ
વર્ષો સુધી વિશ્વની પ્રજાઓને છેતરી; ચન્દ્રના દેવવિમા-
નોની શાસ્ત્રીય નોંધ ઉપરની તથા મરણ પામીને ચન્દ્ર-
લોકમાં પણ દેવ તરીકે ઉત્પન્ન થવાની માનવીની ચક્રયતા-
ઓની શાસ્ત્ર-નોંધ ઉપરનો લાવુક આત્માઓની શ્રદ્ધાની
ધરતીમાં ભયાનક કડાકો ખેલાવી દીધો ! આ પૂર્વે પૃથ્વીને
પોતાની ધરી ઉપર ફરતી જણાવીને સાત-નારકોની શાસ્ત્રી-
ય વાતોની શ્રદ્ધાના સ્તંભોને અનેક હૈયે હચમચાવી જ
મૂક્યા હતા.

અને છેલ્લે ટેસ્ટ-ટ્યૂબ બેબીના પ્રયોગની જાહેરાત
કરીને ઈશ્વર, ઇવ અને કમ્-ત્રણે ય ની શ્રદ્ધાઓના
મિનારા ધૂળવી મૂક્યા.

હવે ઉપરના સમાચારમાં એ પ્રયોગની નિષ્ફળતાનો
ઐકરાર કરવામાં આવ્યો છે.

પણ ... પેકી તૂટી-ફૂટી ગએલી શ્રદ્ધાનું શું ?

ખેર.... આ તો રાગ કરે તે લીલા અને બીજા કરે
તે છીનાણુ એના જેવી વાત છે મોટા બા જેવા વૈજ્ઞાનિકો
ગમે તેમ કરે તો ય વાંધો નહિ દિલ્હી ઉપર અણુબોમ
ફેંકી દઈને પશ્ચિમી લોકો 'વેરી મોરી' કરી દે એટલે
પત્યું... એમને માફી મળી જાય !

કોને ખબર ! એમના 'મોરી' કહેવાથી દિલ્હી ફરી
પાણું બેડું થઈ જતું હશે !

ભારે ડુઝની વાત તો એ છે કે વૈજ્ઞાનિકો વારં-
વાર નિબંધ લખે છે છતાં એના ભકતો-વિજ્ઞાનપરસ્તો-
એના ગુણ ગાવાથી એક ડગ પણ પીછેહઠ કરતા નથી.
અને જો આપણે ઉતાવળા થઈને એ વિજ્ઞાન-પરસ્તોને
અંધ શ્રદ્ધાળુ કહી દઈએ તો ઉશ્કેરાઈ જતા એમને વાર
લાગતી નથી.

સાચી જ વાત છે.... મીયાંજીની લેંસને ડાખું કહે-
વામાં ધણું જોખમ.

સમાચાર : મુખ્ય સમાચાર તા. ૭-૮-૭૩
માનવતાનો દ્રોહ

ભારત અને બીજા દેશોમાં અણવિકસિત દેશોની પ્રજા જ્યારે
મૂખે મરી રહી છે ત્યારે પોતાની પાસેના મનવજ ધાન્યનો ઉપયોગ
એ પ્રજાને ખવડાવવા અને એ રીતે તેને જીવાડવાને માટે કરવાને
બદલે વધારાનું ધાન્ય પ્રજાના ઉપયોગનું ન રહે એવી વ્યવસ્થા કરવા
પાછળ કરોડ રૂપિયાનું આધાર કરવાનું સુવિકસિત દેશો ન જૂર કરે
એ માનવતાવિદોષ પગલું તો છે જ પણ માનવજાતનો દ્રોહ સુદા
લખ પાક આવા સુવિકસિત ને સમૃદ્ધ દેશો પકવે છે પણ વધારે
પડતો પાક ઉત્પન્ન થાય ને તેના ભાવ એ સારા ને કેયા ન આવે
તો વધારાના ધાન્યનો નાશ કરતા કે તેનો દારોના ખોરાક તરીકે
ઉપયોગ કરતા હુકાં આ દેશો અન્યાયતા તરીકે દર્શાવે, પુરોપના
સમાન નિઝવારા નાનરમા જોડાવું છે. એટલે તેને પણ વોકે કરવો,
તેની નીતિનું અનુસરણ કરવાની દરમ પડે એ સમજ સકાય એવું

છે પણ આમ કરવા જતાં માનવીના મોઢામનો કાળિયો છિનવી લેવા જેવી પ્રવૃત્તિમાં ધ્રિટનને પણ પડવું પડે છે એવા સમાચાર દુઃખ-ત્રેપાં વિના રહેતા નથી.

સમાચાર એવા છે કે આ વર્ષે માનવીના ઉપયોગમાં ન આવે એવી ધઉંની વેતરણ કરવા પાછળ રૂ. ૪૦ કરોડનો ખર્ચ કરવાનું બ્રિટિશ સરકાર આયોજન કરી રહી છે. યુરોપની મજિયારી બજારની ખેતીવાડીને લગતી નીતિ સાથે સુસંગત રહીને ધઉંના બાવો ઉંચા રાખવાના હેતુથી મજિયારી બજારના ધારાધોરણ અનુસાર આ નિર્ણય લેવાઈ રહ્યાનું પણ જણાવાય છે.

પણ ધ્રિટન મજિયારી બજારમાં જોડાતા તેણે ધઉંને માનવીને ખાવા લાયક ન રહે એમ કરવા પાછળ કરોડો રૂપિયા ખર્ચવા પડે એનો કોઈ ખ્યાલ યદ્ય શકે એમ નથી. વળી આમ કરવા માટે ખેડુ-તને ટને રૂ. ૧૫૦ ની સહાય આપવાની છે. આ સહાય ખેતીવાડીને લગતા મજિયારી ફંડમાંથી અપારો કેનેડા ને અમેરિકાથી સોયાબીનની નિકાશ બંધ થતા પશુઓ માટે ખાણ તરીકે ધઉંનો ઉપયોગ કરવાનું પણ અનિવાર્ય બની રહ્યું છે. આમ છતાં સરકારના ટીકાકારો વાજખી રીતે જ જણાવે છે કે આ ધઉં શું ભારત જેવા દેશમાં જ્યાં ધઉંની તુલ્ય છે ત્યાં ન મોકલી શકાય / સુવિકસિત દેશો બૂલી જાય છે કે અસુવિકસિત દેશોની પ્રગતિ વર્ગો સુધી સોપણ કરીને જ તેઓએ તેઓની સમૃદ્ધિ પેદા કરેલી છે. એનો થોડોક ભાગ પણ એ પ્રગતિ દિતમાં વાપરવાને બદલે તેની સોપણખોરી જ ચાલુ રાખવામાં જરાય માનવતા રહેતી નથી જ.

સમીક્ષા :-ઉપરના સમાચાર વાંચતાં, થોડીક પડ-હયા જેના હૈયે છે એનાં રૂવાંડા ખડા થઈ જાય તેમ છે. ધ્રિટનની ગૌરવગત કેટલી બધી દૂર છે ? તેનો આ સમાચારમાં સ્પષ્ટ જવાબ છે. વિશ્વની સમસ્ત ગૌરવગતની આ

સ્થિતિ છે. તા. ૨-૫-૭૪ ના સંદેશમાં ‘શાપિત સદી’ મધ્યાળા હેઠળ જણાવ્યું છે કે, “વિયેતનામમાં અમેરિકાના વિમાનોએ જંગલોમાં છાંટેલી ઝેરી દવાની અસર દૂર થતાં મેક્સો વર્ષ લાગશે. એ ઝેરની અસરથી સેંકડો લોકો મરતા જાય છે. જંગલોના ૩૬ ટકા વૃક્ષોનો નાશ થયો છે.”

કુદરતની સહનશક્તિ કેટલી બધી હશે કે આ રીતે અ-ગૌર પ્રજનો-ખાસ કરીને એશીઆની સઘળી પ્રજનો બધા જ ધાતકી શસ્ત્રોથી અને બધી જ લેદી યોજનાઓથી ખાત્મો ખોલાવતી આ ગૌર-પ્રજને થોડોક પણ પરચો ખતા-ડવા તૈયાર થતી નથી !

અફસોસ ! આ ગૌર લોકો જ ‘વિશ્વશાન્તિ’ની એ મોંએ વાતો કરે છે ! થું ભારત કે પાકિસ્તાન; થું પેકીંગ કે તાયવાન, થું તુર્કી કે ગ્રીસ, થું ઉત્તર કે દક્ષિણ વિયેતનામ-તનામ એશીઅન દેશોનો એ ગૌર પ્રજાએ ભરડો ઝાં લીધો છે.

જુદા જુદા દેશની જુદી જુદી પ્રજા, ક્યાંક ખૂનખાર વૃદ્ધી, ક્યાંક અતિ બયાનક-મૂશળધાર વરસાદથી; ક્યાંક ઝેરી દવાઓથી મૂળભાથી નષ્ટ કરાઈ રહી છે. જેટલા વહેલા સન્નન મનાય તેટલું છેવટે તે પ્રજાનું મોત દૂર તો ફેલાય

સમાચાર : ગુજરાત સમાચાર તા. ૧-૫-૭૪

હરે-કૃષ્ણ સંપ્રદાયનો નવો રાજકીય પક્ષ

જેના સભ્યો કેસરી ઝબ્બાઓ પહેરે છે, માથે મુઠન કરાવે છે અને જાહેર રસ્તાઓ પર નૃત્ય કરી હરે કૃષ્ણના મંત્રનું રટણ કરે છે તેવા હરેકૃષ્ણ સંપ્રદાયે ગઈ કાલે એની જાહેરાત કરી છે કે તેણે એક નવો રાજકીય પક્ષ સ્થાપ્યો છે. આ પક્ષનું નામ છે, ‘ ધૃત્વિરમા અમારો વિશ્વાસ છે ’ અને તે પવિત્ર નેતાઓ માટેનો પક્ષ છે. હરે-કૃષ્ણ સંપ્રદાયના અનુયાયીઓ આ પક્ષ દ્વારા રાજકીય બાબતોમાં ધૃત્વિરને કેન્દ્ર સ્થાને રાખવા માગે છે અને ધૃત્વિર અંગેની સહાનુભૂતિ ઉત્તેજન આપવા ઇચ્છે છે.

આ સંપ્રદાયના એક પ્રવક્તા શ્રી સ્ટીફન રોઈસે જણાવ્યું હતું કે આ પક્ષની ટિકિટ પર ચૂંટણી લડતા ઉમેદવારો પાસે કડક ધોરણો હોવા જોઈએ, આ ધોરણોમાં તમાકુ, દારૂ, બુગાર, લગ્ન સિવાયના જાતીય સંબંધો, માંસ, માછલી અને ઇંડાના આહારના ત્યાગનો સમાવેશ થાય છે. આ પક્ષ જ્યોર્જિયા, પેન્સિલ્વેનિયા અને ન્યુયોર્ક ડિસ્ટ્રીક્ટમાંથી અમેરિકન કોંગ્રેસની ચૂંટણી માટે તથા વોશીંગ્ટન ડી. સી. માં મેયરની ચૂંટણી માટે પોતાના ઉમેદવારો ગ્રંથિ રાખનાર છે.

સૂચના :- ઉપરના સમાચારને ‘ સામાન્ય ’ ગણીને અવગણ્યો નહિ. પચીસ વર્ષ પછી-ભારતીય પ્રજાના વિનાશ માટે વાપરનામાં આવનારા અનેક જોખમો આ એક જોખમ છે “ હરે રામ ! ” ‘ હરે કૃષ્ણ ’ ! ની ભક્તિમાં જ જે એ અંગ્રેજો ખરેખર વેત્તા બન્યા હોત તો રાજકીય પક્ષ સ્થાપવાના પ્રયત્નમાં તે કદી ન પડત; પરંતુ એ ભક્તિ તો ભારતીય પ્રજાને છેતરવા માટેની રમત જ હતી. હ

તેમની મેલી મુરાદ છતી થાય છે. રામ, કૃષ્ણના નામે એ લોકો ધીમે ધીમે ભારતીય પ્રજાના હિલમાં અને દિમાગમાં પ્રવેશ કરશે. એનાં પેટમાં પેસશે; પગ પહોળાં કરીને પેટ ફાડીને જ જંપશે. સાવધાન ! ભારતીય સંતો ! આપણી સમસ્ત પ્રજાનું અસ્તિત્વ જોખમમાં છે.

સમાચાર : સંદેશપૂર્તિ તા. ૭-૭-૭૪
રાજ્યની ચેતવણી

ઉપર્યુક્ત બાબતોથી પણ ભયંકર વાત એ છે કે રશિયા જેવી એક વિદેશી મહાસત્તાની શેઠ આપણી કેન્દ્ર સરકાર ઉપર એટલી બધી વધતી ચાલી છે કે પ્રગતિશીલતા ને નામે સામ્યવાદી રીતિ-નીતિઓ ભાગતમા પૂરઝડપે આયાત થઈ રહી છે.

ભારતના પીઠ અને મહાન મુત્સદ્દી એવા શ્રી રાજ્યએ સ્વર્ગે સચરતા પહેતા, એમના બગેજ સાપ્તાહિક 'સ્વરાજ્ય' મા લેખ લખીને ચેતવણીનો ઘેરો ઘટનાદ વગાડી ગયા છે. એમણે લખ્યું છે કે, "માંગ દેખાડુઓ ! સાવધાન ! ભારતનું શાસન નિહાળી નહિ પણ મોઝાંઘી થાય છે !.."

ઉપરની વાત એટલી બધી ગંભીર છે કે ભારતની લોકવાહી તો નુ પણ આઝાદી પણ ખતમમા નુકામ ગઈ છે ! યુનોના નકાલ ઉપર સ્વતંત્ર, પણ હકીકતમા ગદિયાના ખડિયા ગાળ્યો જેવા કે પૂર્વ જર્મની, પોલેન્ડ, હંગેરી, જેટલોપેકિયા વગેરે જેવાં રાજ્યો દેશ ભારતની યવા ઉપર છે એમ અનુભવિઓ કહી રહ્યા છે વધુમા એવાં રાજ્યો ગંભીર આક્ષેપો છે કે લોકસત્તાની તમા વિવરણને ની મૂલ્યુઓના જે રીતે કાલક પહે કાનુ નહ તમા વાત નાહ

વાપર્યું હતું તથા વહીવટીતંત્રનો દુરુપયોગ કર્યો હતો તે જોતા ચૂંટણીતંત્ર એક કારસરપ બની ગયું છે !

સમીક્ષા :-સાવધાન ! ભારતની પ્રજાની પનોતી તો ઇ. સ. ૧૯૭૪ માં ‘સ્વરાજ’ આંબ્યું ત્યારથી જ બેઠી છે. ના.... તેની પણ પૂર્વે તે સ્વરાજની ભૂમિકા કરવા માટે ઇ. સ. ૧૮૮૦ માં ચૂંટણીનો કાયદો અને ઇ. સ. ૧૮૮૫ માં કોંગ્રેસની સ્થાપના થઈ ત્યારથી જ બેઠી છે.

ના.... ભારતની પ્રજાની પનોતી તો એથી ય પૂર્વે- ઇ. સ. ૧૮૪૮માં બેઠી છે; જે સાલમાં લોર્ડ મેકોલેએ ધર્મસંસ્કૃતિના મૂળીઆ ઉબેડી નાંખતું શિક્ષણ અહીં પ્રસરાવ્યું.

અરે ! પનોતી તો એથી ય પૂર્વે બેઠેલી છે, જ્યારે ઇ. સ. ૧૬૦૦ માં વેપાર કરવાના બહાને ગોરીપ્રજાએ ઈસ્ટ ઇન્ડીઆ કંપનીની સ્થાપના કરીને ભારતમાં વ્યવસ્થિત રીતે પગદંડો જમાવ્યો.

ચક્રવર્તી રાજગોપાલાચારી ‘સ્વરાજ’ ના સમર્થક હતા. તેઓ એ વાતથી અજાણ રહી ગયા છે કે ભારતનું રાજ્ય મોસ્કોથી ચાલતું હોય કે વ્હાઈટ હાઉસથી ચાલતું હોય પણ તે રાજ તેમના વતી ? ચલાવનારા; તમે જ રાજગ્રાઓ હતા, તમે જ તે લોકોની ભેઠી યોજનાઓમાં ફમાયા હતા.

મોસ્કો કે વ્હાઈટ હાઉસથી ભારતનું રાજ ચાલતું હોવાની ગદ્ય તમને આવી તે સારી વાત છે; પરંતુ એ કુહાડાના હાથા વિદેશીઓના એજન્ટ-તો આ દેશના લોકો

જ બન્યા છે, તેનું શું ? હવે તો પરિસ્થિતિ એટલી હાથ
ખડાર ગઇ છે કે વિચાર કરનારનું મગજ જ ખડાવડું
બની જાય છે.

સમાચાર . જૈન તા. ૬-૬-૭૪

મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મ સા.

૪૦ વર્ષ ઉપર મને અન્ય ધર્મ પ્રવર્તકો, ખૌદ, ઇસુ, કૃષ્ણ
આદિના વિવિધ પ્રકારના ચિત્રો-સપુટો જોવા મળ્યાં. અહિંસાની
મહાન વિભૂતિ આપણા તારક લગવાન શ્રી મહાવીરનો; કયાયથી
પણ આવો પ્રયત્ન કોઈએ કર્યો નહિ, એક નિમિત્ત મધ્ય અને
માગ મિત્ર ચિત્રકાર શ્રી ગોકુળદાસ કાપડિયાને આ કરવાની ભાવના
ગળી એ હજારની સાલમા મારો તેમણે સપર્ક સાધ્યો અને એમાવી
અનેક મુશ્કેલીઓ, ખાડા ટેકરાઓ ઓળંગીને આ ચિત્રસપુટ અસ્તિ-
ત્વમા આવ્યું અને આજના મંગલ દિવસે શ્રીસંઘના કરકમળમા
નૂકાઈ રહ્યું છે. મને ધ્રુવા છે કે શ્રોસ ધ આનો આદર અને બહુ-
માનપૂવક સ્વીકાર કરવો જ.

આ ચિત્રોને પ્રગટ કરવાની માગણી મારી પાસે યુનેસ્કોએ
(અને પાચેય ખડના મવર્નેન્ટ પ્રતિનિધિઓએ પણ) કરી હતી. આ
ઉપરથી તમે સમજી લકગો કે આ ચિત્રમા કેવા પ્રાણ પૂર્વા હશે !

સમીક્ષા :- ઉપરના સમાચારો તમે જ વાંચો. તેની
સુખ્ય ખાખત ઉપર અહીં કોઈ નિદેશ કરવો નથી. નાત્ર
એટલી જ વાત રજૂ કરવી છે કે, “ રાષ્ટ્રીયસ્તંત્રની વીર
નિર્દોષની હજારોની પાડળ યુનેસ્કોની ટ્રેસરરોએ ધન
: હું છે. આના વિદેશીઓના હાથ છે, ” એવું વપારે

ઉજવણીના વિરોધી વર્ગ તરફથી પાંચ વર્ષ પૂર્વે જોર-શોરથી કહેવાયું હતું ત્યારે તેની હાંસી ઉડાવતાં ઉજવણીના તરફદારોએ મોં ખગાડીને કહ્યું હતું કે, “આ લોકોને તો બધે ય ગોરા જ દેખાય છે.”

પણ થોડા જ માસ પૂર્વે ભારત-સરકારે જ કોર્ટમાં પોતાની એફીડેવીટ રજૂ કરી છે તેમાં યુનેસ્કોના આયકનો અસંદિગ્ધ ભાષામાં સ્વીકાર કર્યો છે એમ જાણવા મળતાં પેલા મોં ખગાડનારા બંધુઓ ઠંડા પડી ગયા હતા.

હવે સચિત્ર આલ્બમ પ્રગટ કરવામાં ય યુનેસ્કોની પ્રેરણા ઉપરના સમાચારમાં જણાવી છે. હવે ‘જ્યાં ને ત્યાં ગોરા’ છે એમ કહેવાય તો એકદમ મોં ખગાડશો તો નહિ જ ને ? એકદમ-ઉતાવળા થઈને હાંસી તો ઉડાવાશે નહિ જ ને ? ભલા ! ખરું પૂછો તો આ દેશની પ્રજાના તમામ અંગો અને ઉપાંગોમાં-કયાં-એ ગોરાઓ પેડા નથી એ જ હવે તો પ્રશ્ન છે. આખો ય દેશ ઔદ્યોગિક વસાહતો, નગરો વગેરેથી અદ્યતન બનતો જઈને એ દેશ ગોરાઓના બાની કાયમી રહેણાંક બનવાની પૂર્વભૂમિકામાં સ્પષ્ટ રીતે દેખાય છે. આર્ય પ્રજા અને આર્યસંસ્કૃતિ માટે તો આ દેશ આખો ય આ જ ગણિત પ્રમાણે આવે તો થોડા જ દસકામાં કબ્રસ્તાન બની જાય તો નવાઈ નહિ

કમલ પ્રકાશન (પબ્લિક) ટ્રસ્ટ

રજિ નંબર ઈ. ૧૫૪૧ (તા ૪-૧૧-૬૭)

ઈન્કમેટેક્સ મુક્તિ T.R. No.47/IV.G 68-69 (Dt 14-2-69)

ઓફિસ : ૫૦૮૨/૩, બીજો માળે, રતનપોળ નાકા,

યાત્રિક ઈન્સ્ટીટ્યૂટ સામે, ગાંધીરાડ,

અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.

મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીની જ્ઞાનવાણી
વાહાવતાં

આધ્યાત્મિક પુસ્તકો

(ગુજરાતી તથા હિન્દી)

તથા

મુક્તિદૂત આસિક

ચિન્તક : મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજી

સંપાદક : હસમુખ સી. શાહ

તકલ : ૧૪૫૦૦ હજાર

લવાજમ : વાર્ષિક રૂ ૫-૦૦

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ તરફથી બહાર પડતાં

પુસ્તકોનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો

૧. સોમચંદ ડી. શાહ

જીવન નિવાસ સભે

પાલીતાણા

(સોરાપુર)

૨. દેવતીલાલ વી. જૈન

૨૦, મહાગ્નન ગલી

૧ જે માળે, ઝવેરી બગીચા

મુબમ્બઈ-૨

ટ્રસ્ટી મંડળનું નિવેદન

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ (અમદાવાદ) મુખ્યત્વે બે વિભાગમાં કામ કરી રહ્યું છે.

૧. પુસ્તક વિભાગ

૨. માસિક વિભાગ

(૧) પુસ્તક વિભાગ : આજ સુધીમા પૂજ્યપાદ મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીના કોટીબદ્ધ પુસ્તકો અમે બહાર પાડી ચૂક્યા છીએ. કેટલાક પુસ્તકોની તો ચારથી પાંચ આવૃત્તિઓ પણ અમે પ્રગટ કરી છે. ગુજરાતી ભાષામા પ્રગટ થઈ ચૂકેલા પુસ્તકોને હવે હિન્દીમાં અનુવાદિત કરીને પ્રગટ કરવાનું કાર્ય પણ ચાલી રહ્યું છે. આ પુસ્તકો મુખ્યત્વે જૈન દર્શનને, યાવત્ ગૌરવવતી આર્યસંસ્કૃતિને જગતની સમક્ષ અર્પાચીન ભાષામા રજૂ કરે છે.

કમબદ્ધ રીતે નવા નવાં પુસ્તકો અમે બહાર પાડી રહ્યા હતા. તેમાં અમને સુદર આર્થિક સહકાર મળી જતા જાંબુવાળા અથ- માળાનું નવું કિંતિજ ખુલ્લું મૂક્યું. ૧૯૭૧ ની સાલથી દર વર્ષે પાંચ પુસ્તકોનો એક સેટ અમે આ અથમાળાના અન્વયે પ્રગટ કરી રહ્યા છીએ.

પણ અમને આટલાથી જ સંતોષ ન હતો. એટલે નવી પેઢીના યુવાનો અને યુવતીઓ માટે જીવન ઘરતર વાંચનમાળાનું ખીલું કિંતિજ પણ ખુલ્લું મૂક્યું. એના અન્વયે અમે ત્રીમ નાની પુસ્તકાઓ (પોકેટ-બુક્સ) બહાર પાડી છે.

અમારા બધા ય કાર્યો સારી રીતે ચાલતા જ રહે અને વેગ પકડતા રહે એ માટે અમને ઘણા મોટા આર્થિક સહકારની આવશ્યકતા છે. દાનદારો તરફથી અમને સુદર સહકાર મળી રહે તે માટે અમે

“કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ”ને પબ્લિક ટ્રસ્ટ બનાવ્યું છે. અને તેના દાનને “ઈન્કમટેક્સ એક્ઝમ્પટેડ” કરાવ્યું છે. વળી અમે એ માટે મુદ્દર યોજના પણ કરી છે; જે નીચે મુજબ છે.

દાન : પદ : લાભ :

૩૧. ૨૦૦૧ : શ્રુતલક્ષ્મી : સંસ્થાના જૂત-લાવી તમામ પુસ્તકો બેટ મળશે.

૩૨. ૧૦૦૧ : શ્રુતાનુરાગી : સંસ્થાના જૂત-લાવી તમામ પુસ્તકો બેટ મળશે.

૩૩. ૫૦૧ : શ્રુતસમ્ય : સંસ્થાના તમામ લાવી પુસ્તકો બેટ મળશે.

ઉપરોક્ત તમામ દાતાઓની નામાવલિ સંસ્થા તરફથી પ્રગટ થનારા (સિરીઝ સિવાયના) પુસ્તકોમાં સંસ્થાના કુટુંબીજન તરીકે આવશે.

દાનવીરો ! ‘કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ’ના નામથી આપની રકમ આજે જ ચેક, ડ્રાફ્ટ કે મનીઓર્ડરથી મોકલીને અમને આપનેદ્ય અમૂલ્ય સહકાર આપશો એવી આજીવ રાખીએ છીએ.

* પુસ્તક વિભાગમાં જ્ઞાન ખાતાની રકમ લેવામાં આવે છે.

પુસ્તક વિભાગનાં : અમારા કુટુંબીજનો

શ્રુતસમુદારક :

૧. શ્રી જ્ઞાતિદાસ ખેતની ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ-મુબઈ

૨. „ કપૂરચંદ નરભોગમ સ્વરસીઆ-મદ્રાસ

૩. „ ગમદા જામજી વિરામી અને નીમતી સંસ્થા ગમદા વિરામી ટ્રસ્ટ-રાવલપીંડા

૪. શ્રી પ્ર. જી. કમાર દલોચંદ્રજી-મુંબઈ

શ્રુતરક્ષક :

૧. શ્રી વિશાશ્રીમાળી તપાગચ્છીય જ્ઞાનાદિ ધાર્મિક ક્રિયાતુ-ગમનગર શ્રુતલક્ષત .

૧. શ્રી ગુજરાતી જૈન શ્વેતામ્બર તપગચ્છ સંઘ- (કલકતા)

૨. ,, શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ-લીબડી

૩. શ્રીમતી લીલમબેન મણિલાલ-મુંબઈ

૪. શ્રી ઝવેરી અધર્સ-ચુડા

૫. ,, કાતિલાલ ચીમનલાલ કોલસાવાળા-અમદાવાદ

૬. ,, રૂપી કાચ બીદડર્સ પ્રા, લી-મુંબઈ

૭. શ્રી સુદામડા શ્વે. મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ-સુદામડા

૮. ,, નયનમલ ભૂરમલજી જૈન-મુંબઈ

૯. જૈન શ્વે. મૂ. પૂ. તપાગચ્છ સંઘ-ભુજ

૧૦. જમનાદાસ ખુશાલદાસ વેરા સહાયક નિધિ

હ: લાલદાસ જમનાદાસ-મુંબઈ

શ્રુતાનુરાગી :

૧. શ્રી માંડલિકભાઈ જે. ઝવેરી-મુંબઈ

૨. ,, સુખોદયંદ્ર લાલભાઈ-અમદાવાદ

૩. ,, કવરજાલ હીરાલાલ પારેખ-અમદાવાદ

૪. ,, અચલગઢ જૈન પેઢી-અચલગઢ

૫. ,, ધરમદાસ ત્રીકમજાલ કપૂરવાલા-મુંબઈ

૬. ,, જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક સુધારા ખાતાની પેઢી-મહેસાણા

૭. ,, ભનીમેન ધીરજીજી પાનાયંદ શ્રોફ-અમદાવાદ

૮. શ્રીમતી પોપટમેન ભૂરમલજી-(દિલ્લંદર)

૯. શ્રી ત્રાતિનગર જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક મંત્ર-અમદાવાદ

૧૦. ,, પારેખ-ખેડી જૈન મંત્ર-પારેખ

૧૧. ,, પાખનાય જૈન પેઢી-ગેડીયા (રાજસ્થાન)

- ૧૨ એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી. હ. પ્રફુલ્લચંદ્ર કાંતિલાલ દલાલ-મુંબઈ
 ૧૩. ચ. મદતલાલ મોહનલાલના સ્મરણાર્થે તેમના સુપુત્રો તરફથી
 —નવાડીસા

- ૧૪ શ્રી કપૂરચંદ એન. સુતરીઆ-મદ્રાસ
 ૧૫. „ દાદર આરાધના લવન જૈન-પૌષ્પચાળા-દાદર-મુંબઈ
 ૧૬ ખેન સરોજના સ્મરણાર્થે હ. જેસી ગભાઈ-પેથાપુરવાળા-અમદાવાદ
 ૧૭. શ્રી વીક્રમદાસ ધનજીભાઈ ખારદાનવાળા-જામનગર
 ૧૮ „ મોતીચંદ હેમરાજ ઉપાધ્યાયના જ્ઞાનખાતા તરફથી-જામનગર
 ૧૯ „ સુમનભાઈ મુલચંદ વાડીલાલ શાહ-મુંબઈ
 ૨૦ વોરા અમુલખભાઈ કેશવજી (રાજપરવાળા) જુજ
 ૨૧. શ્રી લાલગર માધવગર કોન્ડ્રાકટર-જુજ
 ૨૨. „ ચોપાટી જૈન સ ધ-મુંબઈ
 ૨૩ „ ચંદ્રાલય જ્ઞાન ટ્રસ્ટ-અમદાવાદ
 ૨૪ „ જવાનીપુર નૃતિપૂજક જૈન સ્વેતાચર સ ધ-કલકત્તા
 ૨૫. ત્રીમતી નુસીલાખેન બામુભાઈ જગુભાઈ (પેથાપુરવાળા)-અમદાવાદ
 ૨૬. શ્રી નવરગપુરા સ્વે નૃતિપૂજક સ ધ-અમદાવાદ
 ૨૭ દામજી વેલજી વીરાણી અને દસવીખાઈ વીરાણી સ્મારક ટ્રસ્ટ
 ગજકોટ

અન્ય સભ્ય .

૧. મહુવા વીદ્યાજી માગી નરા. નંડીન સ્વે. નૃતિપૂજક સ ધ-મહુવા. દર
 ૨ શ્રી હખીલદાસ નુખલાલ કાળીદાસ-લી નંડી
 ૩. „ રતીકલાલ પોરલાલ ગાધી-મુંબઈ
 ૪. „ દિ મનલાલ રામગાધી-અમદાવાદ
 ૫ જામનગર જયજીને કપૂરચંદ પાટીયા-મદ્રાસ
 ૬. „ જામનગર રતીકલાલ પોરલાલ ગાધી-મુંબઈ

* રૂ. ૨૫ કે તેથી વધુ રકમનું દાન કરનારનું નામ માસિકના એક અંકમાં આપવામાં આવશે.

* ઉપરોક્ત કોઈ પણ પદ પ્રાપ્ત કરનાર પુણ્યવાન વ્યક્તિ સૂચવે તો અનુક્રમે ૫૬૨, ૬૬૨, ૫૫૫, ૫૫૫ અને એક-કેકાણે (રૂ. ૨૫૦ તથા રૂ. ૧૦૦ દાતાને) મુક્તિદૂત માસિક કાયમ માટે જવાજમ વિના બેટ મોકલવામાં આવશે.

* રૂ. ૨૫૦ થી ઉપરના દાતાઓની નામાવલી ટ્રસ્ટ તરફથી બહાર પડતાં તમામ પુસ્તકોમાં આપવામાં આવશે.

કમલ પ્રકાશન પબ્લિક ટ્રસ્ટના દાનને ધન્યવાદો આપવામાં આવશે. મળેલું હોવાથી આપની રકમ કરમુક્ત બની રહેશે.

• માસિક વિભાગમાં જ્ઞાન ખાતાની રકમ લેવામાં આવતી નથી.

માસિક વિભાગમાં અમારા કુટુંબીજનો :

સંસ્કૃતિ સંમુદ્ધારક :

(૧) પોપટબેન જુરમજી C/O. શા. નયમજી નેનમજી એન્ડ કો. મુંબઈ.

સંસ્કૃતિરક્ષક :

(૧) શ્રી રમણીકાન્ત લક્ષ્મીચંદ્ર જનજીવાળા-જીવડી

(૨) „ જીવતવાજ પરતાપસી-મુંબઈ

(૩) „ નયનમજી જુરમજી જૈન-મુંબઈ

સરકૃતિભક્ત :

- (૧) શ્રી ઉપાકાન્ત રમણલાલ શાહ-અમદાવાદ
- (૨) શ્રી વ્રજલાલ ત્રિભોવનદાસ-(એલ ટી. વાળા)-સુરેન્દ્રનગર
- (૩) શ્રીમતી ગજરામેન મનસુખલાલ શાહ-અમદાવાદ (એ. બી. સી. સર્જકલવાળા)
- (૪) શ્રી બીખાભાઈ મોતીચંદ પબ્લિક ટ્રસ્ટ તરફથી
હ-શેઠ પોપટભાઈ બીખાભાઈ-મુંબઈ
- (૫) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ શેઠ ચાતિભાઈ કપાસી-મુંબઈ
- (૬) રૂબી કોચ બીલ્ડર્સ પ્રા. લી.-મુંબઈ
- (૭) શ્રી રમણિકલાલ કેશવલાલ-સુરેન્દ્રનગર
- (૮) શ્રી ઝવેરી બ્રધર્સ-ચૂડા
- (૯) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ. વસંતભાઈ-મુંબઈ
- (૧૦) શ્રી રણછોડદાસ શેષકરભાઈ શેઠ-મુંબઈ
- (૧૧) શ્રી રવિચંદ માણેકચંદ-ગામનગર
- (૧૨) શ્રી લધુભાઈ માણેકચંદ-ગામનગર
- (૧૩) બો કાન્તીલાલ ચીમનલાલ કોલસાવાળા-અમદાવાદ
- (૧૪) શ્રી મણીલાલ મગનલાલ કોઠવાળા-ધાંગધા
- (૧૫) શ્રીમતી કુસુમબેન જય તિલાલ આર. શાહ-મુંબઈ
- (૧૬) શ્રી ચરદાસ જોશીલાલ પાટલોઆ-ગામનગર
- (૧૭) શ્રી વાહજદાસ ધનજીભાઈ ખારદાનવાળા-ગામનગર
- (૧૮) ઠાક જૈન તપાગ-જી સંઘ તરફથી [ગિનાવપની રૂનાઈદિ નિમિત્તે] ઠાક
- (૧૯) શ્રી બીપી ચંદ રતિલાલ નાનજીભાઈ-ધાંગધા
- (૨૦) રૂ. રસનજી નાનજીદાસ હુબીંગનો તરફથી-ગામનગર
- (૨૧) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી

- (૨૨) શ્રીમતી કમળાબેન શાન્તિલાલ કપાસી-મુબઈ
 (૨૩) દોશી હમીદદાસ જીવણલાલ (મોટી મારવાડવાળા)-મુબઈ
 (૨૪) શ્રી જસવંતલાલ ચીમનલાલ શાહ-મુબઈ
 (૨૫) „ રમણલાલ ચીમનલાલ શાહ (કોલસાવાળા) અમદાવાદ
 (૨૬) „ એસ્કવાયર ” મુબઈ
 (૨૭) પ્રતાપ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ-મુબઈ હ શેઠ જીવતલાલ પ્રતાપસી
 (૨૮) સ્વ. મહેતા દલીયદ માણેકચદ (ખિલોસવાળા) જામનગર

સંસ્કૃતિ અનુરાગી :

- (૧) શ્રી ચપાબેન મણીલાલ નાગરદાસ-મુબઈ
 (૨) સધવી મણીલાલ સાકરચદ-જામનગર
 (૩) મહેતા ચંદુલાલ રામજીભાઈ ચેલાવાળા-જામનગર
 (૪) શાહ અંબાલાલ અમૃતલાલ-ખોરસદ

સંસ્કૃતિસભ્ય :

- (૧) શ્રી શિવલાલ બૂદરદાસ-રાજકોટ
 (૨) „ અમૃતલાલ હરકીશનદાસ (હોટલ એગ્રેસેડરવાળા) ભુજ
 (૩) „ રજનીકાંત અંબાલાલ શાહ-મુબઈ
 (૪) સ્વ. ચાપશી પાલણુ તથા સ્વ. પાલણુ વીરજી તથા તેમના
 પુત્રવધૂ સૌ. સ્વ. હીરાબેન સુદરજીની પુણ્યસ્મૃતિ પ્રસંગે હ.
 કેશવજી પાલણુ-મુબઈ
 (૫) દોશી સુદરજી ડાહ્યાભાઈ-ખોરખી
 (૬) શ્રી શાંતિલાલ રામચદ-મુબઈ
 (૭) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી-મુબઈ
 (૮) શેઠ નાનાલાલ લક્ષ્મીભાઈ દ. લક્ષ્મી પ્રોન્ડીંગ પ્રેમ-નુરેન્દ્રનગર
 (૯) અ. સૌ. મીનાક્ષી રમેશચંદ્ર સુતરીયા-મદ્રાસ

- (૧૦) અ. સૌ. યોગિની દીલીપકુમાર સુતરીયા-મદ્રાસ
 (૧૧) જ્યેષ્ઠભાઈ અમુલખ C/o વિદ્યાર્થી વિકાસ ગૃહ-ખેરડી
 (૧૨) સાબરઆગ સોસાયટીના જૈન ભાઈઓ તરફથી-સાબરમતી
 (૧૩) બચુભાઈ ચીમનલાલ ઝવેરી-મુબઈ
 (૧૪) કેશવલાલ ગીરધરલાલ એન્ડ કું. -અમદાવાદ
 (૧૫) શાહ કુવરજી તુલસીદાસ-ધ્રાગધ્રા
 (૧૬) શ્રીમતી તારા કીશોર દોશી-રાજકોટ
 C/o. કીશોર એન્ડ કું. એડવોકેટ
 (૧૭) શા ભવાનજી હીરજી-મુબઈ.

ધર ધરમાં અને ઘટ-ઘટમાં સમગ્ર
 જૈન શાસન અને આર્યસંસ્કૃતિનાં પ્રકાશ-
 કિરણો રેલાવતા કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટના
 વિવિધ અંગેને મજબૂત બનાવવા એ
 આપના હાથની વાત છે. માત્ર આપના
 ઉદારતામય હાથનો ટેકો જ એની મજબૂતીનાં
 અત્યંત ઉપરોગી વર્ક પડશે. બાકીનું બધું
 કામ આ ટ્રસ્ટ સંભાલી લેશે.

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ તરફથી પ્રકાશિત થયેલાં પુસ્તકો

(ધેર બેઠાં વી. પી. થી મેળવો. પોસ્ટેજ ખર્ચ અલગ)

લેખક : મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજી

૧ સાધનાની પગદ હીએ	૨-૦૦
૨ શરણાગતિ	૨-૦૦
૩ વિરાગની મસ્તી	૨-૦૦
૪ ઊ ડા અંધારેથી	૨-૦૦
૦ ૫ અધ્યાત્મસાર	૫-૦૦
૬ ગુરુમાતા	૨-૦૦
૦ ૭ વદના	૨-૦૦
૦ ૮ વિરાટ જાગે છે ત્યારે	૨-૦૦
૦ ૯ મહાપંથના અજવાળા	૨-૦૦
૧૦ જૈન દર્શનમા કમવાદ	૧-૫૦
૦૧૧ સચિત્ર જીવન દર્શન	૩-૦૦
૧૨ કાનજીમાધ મત પ્રતિકાર	૩-૦૦
૦૧૩ તિગિર ગયું ને જ્યોતિ પ્રકાશી	૨-૦૦
૧૪ ત્રિભુવનપ્રકાશ મહાવીરદેવ (અનન્તના પાત્રો)	૩-૦૦
૦૧૫ વિરાન અને ધર્મ	૫-૦૦
૦૧૬ મુક્તિદૂત માસિક કાર્ષ્વ વર્ષ-૧	૩-૦૦
૦૧૭ " " " " વર્ષ-૨	૫-૦૦
૧૮ જાગતા રે'જો	૬-૦૦

૧૯ સોળ બાવનાઓ

૨૦ જૂની પેદીને

૨૧ બોધ કથાઓ

૨૨ ઊઠ, જાગ, મુસાફીર !

૨૩ જૈન જયતિ શાસનમ્

જાજૂવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૧

સેટનું મૂલ્ય રૂ-૫૦

૨૪ વીર ! મધુરી વાણી તારી

ફ-૦૦

૨૫ નહિ એસો જનમ બારબાર

ફ-૦૦

૨૬ મૂઝવતા પ્રશ્નો

૨૭ ચક્રવર્તી^૧ અઘાદત

૨૮ આચાર પ્રથમો ધર્મ

૨૯ આપણી સરકૃતિ

૩૦ વિકાસનું મહાલિયાન

જાજૂવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૨

સેટનું મૂલ્ય રૂ-૫૦

૩૧ સોળ બાવનાઓ

૩૨ પુરાના પીઠાકા

૩૩ બોધ કથાઓ

૩૪ ઊ, જાગ, મુસાફીર

૩૫ જૈન જયતિ શાસનમ્

જાજૂવાલા અન્યમાળા

(દિન્દીના) ૧૯૭૧

સેટનું મૂલ્ય રૂ-૫૦

૨૧ મુઝવતા પ્રશ્નો ૧૯૭૧-૭૨

૩૭ સિનેમાનો ત્યાગ કરો
૩૮ સાદગી અપનાવો
૩૯ આપણે કયા જર્ઝરલા છીએ ?
૪૦ સુખ જ ભયાનક છે
૪૧ વાંચો : વિચારો : પ્રાપ્તો
૪૨ જયવંતુ જિનશાસન
૪૩ વિજ્ઞાન ! એક સમસ્યા
૪૪ દયાળુ બનો
૪૫ પરલોક દૃષ્ટિ
૪૬ કોઠા સૂઝ બનો

જીવનવડતર વાચનમાળા
સેટ પહેલો
સેટનું મૂલ્ય ૩-૦૦

૪૭ અંધભક્તિ પશ્ચિમની
૪૮ ત્રણ વાર્તાઓ
૪૯ દલ-૧
૫૦ દલ-૨
૫૧ જરા, કાન દબને મને
સાંભળો

જાંબૂવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૩
સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦

૫૨ સુક્તિદૂત માસિક ફાઇલ વર્ષ-૪
૫૩ આંધી આવી રહી છે
૫૪ અજ્ઞાન

૫-૦૦
૬-૦૦
૨-૦૦

૫૫ ચાલો જીવન પસંદગીએ
૫૬ સસાર
૫૭ નિશ્ચય વ્યવહાર
૫૮ આ માસનો પ્રજ્ઞોડ
૫૯ મીની કથાઓ

જાંબૂવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૪
સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦

૧૦ રામાયણના પ્રેરક પ્રસંગો	૪-૦૦
૧૧ ચાર પુરુષાર્થ	૨-૦૦
૧૨ સુક્રિદ્વિત માસિક કાષ્ઠિ વર્ષ-૫	૫-૦૦
૧૩ વીરસૈનિકદળ	
૧૪ ધર્મયુદ્ધ કે પદ્મયુદ્ધ	
૧૫ વીરસૈનિકની ફરજો	
૧૬ આપણી સંસ્કૃતિમાં સ્ત્રીનું સ્થાન	જીવનધર્મર વાંચનમાળા
૧૭ ધર્મગુરુઓ ! હવે તો જાણો	સેટ બીજો
૧૮ ચિંતનની ચિનગારીઓ	સેટનું મૂલ્ય ૩-૦૦
૧૯ આધુનિક શિક્ષણ	
૨૦ ધર્મનાશની બેદી ચાલ	
૨૧ લોકાપવાદ-ત્યાગ	
૨૨ મુવકની મનોબળ	
૨૩ સિદ્ધનાદ	૩-૦૦
૨૪ સ્વરાજ્યનું લોખંડી ચોકડું	૩-૦૦
૨૫ ચેત, મહાદેવ ! ગોરખ આયા [પ્રેસમા]	૫-૦૦
૨૬ ત્રિલોકગુર મહાવીરદેવ [ગુજરાતી]	૧-૦૦
૨૭ ત્રિલોકગુર મહાવીરદેવ [હિન્દી]	૧-૦૦
૨૮ આપણે ફેર ચિનારીએ	૧-૦૦
૨૯ આજનાં તમારા પુસ્તકો આપણે છે	

મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીની કેમળ અને કંઠાર
કલમે કહારાતું માસિક

‘મુક્તિદૂત’

સંપાદક : હસમુખ સી. શાહ.

નકલ : ૧૪૫૦૦

લવાજમ : વાર્ષિક રૂ. ૫-૦૦

[પચવર્ષીય લવાજમ યોજના રદ કરવામાં આવી છે]

રૂ. ૧૦૦ ભરીને આજીવન સભ્ય બનો, કાયમ માટે માસિક ભેટ મળશે.

—: લવાજમ ભરવાનું સ્થળ —

“કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ૫૦૮૨/૩, બીજી માળે, રતનપોળ નાકા.
યાત્રિક ઈન્સ્ટીટ્યૂટ સામે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૨.

૧૧ હજાર બહુઓને કાયમ માટે કરાચી લવાજમ

વિના મોકલાતા

મુક્તિદૂતને આપો સહકાર

આપ સહુના આર્થિક સહકાર ઉપર જ આ માસિક લગ્નજાળે
આગેકુચ કરી રહ્યું છે. કમલ પ્રકાશન એ પબ્લિક ટ્રસ્ટ છે. દાનની
રકમ ઈન્કમેટેક્સમાં મળે છે. “કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ના
નામનો ચેક કે ટ્રાફ્ટ આજે જ કાર્યાલય ઉપર મોકલો આપનો
અમૂલ્ય સહકાર આપો.

આપના કોઈ પણ પ્રસંગમાં મુક્તિદૂતને ભૂલશો નહિ

વીરસૈનિકોનું —

અખિલ ભારતીય સંસ્કૃતિરક્ષક દળ

યુવાનો ! આજે જ આ દળમાં જોડાઈ ભાઓ.

દળનાં ઉદ્દેશો : ૧. ધર્મ અને સંસ્કૃતિ ઉપરના આક્રમણોનો
મુકાબલો કરવો.

૨. શાસ્ત્રીય માધ્યમથી આંતર સંગઠનની
ભૂમિકા તૈયારી કરવી.

૩. વિવિધ ધર્માનુષ્ઠાનોમાં યુવાનોને જોડીને
ધર્મસન્મુખ કરવા.

શાસ્ત્રીય રીતે શાસનરક્ષા અને સંસ્કૃતિરક્ષાના જે કાર્યો
ઘેર બેઠાં પણ થઈ શકે તેમાં સંપૂર્ણ સહકાર આપવાની
પ્રતિજ્ઞા કરવાને તમે સક્ષમ હો. તો આજે જ કાર્યાલય ઉપર
પત્ર લખીને પ્રતિજ્ઞાપત્ર અને માહિતિ પત્રક મંગાવી લો.
પૂજ્યગ્રીના તમામ પુસ્તકો વાંચન માટે ડ્રીપોઝીટ રી મળી શકશે.

કાર્યાલયના સંચાલક ડી.એન. સ્વે. દાહ

કાર્યાલય : સંસ્કૃતિરક્ષક દળ

૫૦૮૨ નં. પોલો બાઉ, રામપોળા - ૩૬

માનકે વિદ્યાર્થી હો તો, ૫૦૮૨૦૮, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૨

વાપર્યું હતું તથા વહીવટીતંત્રનો દુરુપયોગ કર્યો હતો તે જોતાં ચૂંટણીતંત્ર એક ફારસરૂપ બની ગયું છે !

સમીક્ષા :-સાવધાન ! ભારતની પ્રજાની પનોતી તો ઇ. સ. ૧૯૭૪ માં ‘સ્વરાજ’ આંધું ત્યારથી જ બેઠી છે. ના..... તેની પણ પૂર્વે તે સ્વરાજની ભૂમિકા કરવા માટે ઇ. સ. ૧૮૮૦ માં ચૂંટણીનો કાયદો અને ઇ. સ. ૧૮૮૫ માં કોંગ્રેસની સ્થાપના થઈ ત્યારથી જ બેઠી છે.

ના..... ભારતની પ્રજાની પનોતી તો એથી ય પૂર્વે- ઇ. સ. ૧૮૪૮માં બેઠી છે; જે સાલમાં લોર્ડ મેકો-લેએ ધર્મસંસ્કૃતિના મૂળીઆ ઉબેડી નાંખતું શિક્ષણ અહીં પ્રસરાવ્યું.

અરે ! પનોતી તો એથી ય પૂર્વે બેઠેલી છે; જ્યારે ઇ. સ. ૧૬૦૦ માં વેપાર કરવાના બહાને ગોરીપ્રજાએ ઈસ્ત ઈંડીઆ કંપનીની સ્થાપના કરીને ભારતમાં વ્યવસ્થિત રીતે પગદંડો જમાવ્યો.

અકુચત્તી રાજગોપાલાચારી ‘સ્વરાજ’ ના સમર્થક હતા. તેઓ એ વાતથી અજાણ રહી ગયા છે કે ભારતનું રાજ્ય મોસ્કોથી ચાલતું હોય કે બ્રહ્મદેવ હાઉસથી ચાલતું હોય પણ તે રાજ તેમના વતી ? ચલાવનારા તમે જ રાજાઓ હતા, તમે જ તે લોકોની ભેદી યોજનાઓમાં ફસાયા હતા.

મોસ્કો કે બ્રહ્મદેવ હાઉસથી ભારતનું રાજ ચાલતું હોવાની ગંધ તમને આવી તે સારી વાત છે; પરંતુ એ કુહાડાના હાથા વિદેશીઓના એજન્ટ-તો આ દેશના લોકો

જ બન્યા છે, તેનું શું ? હવે તો પરિસ્થિતિ એટલી હાથ
બહાર ગઇ છે કે વિચાર કરનારનું મગજ જ બહાવરું
બની જાય છે.

સમાચાર જૈન તા. ૬-૬-૭૪

મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મ સા.

૪૦ વર્ષ ઉપર મને અન્ય ધર્મ પ્રવર્તકો, ખૌદ, ઇસુ, કૃષ્ણ
આદિના વિવિધ પ્રકારના ચિત્રો-સપુટો જોવા મળ્યા. અહિંસાની
મહાન વિભૂતિ આપણા તારક લગવાન શ્રી મહાવીરનો; કયાયથી
પણ આવો પ્રયત્ન કોઈએ કર્યો નહિ, એક નિમિત્ત મધ્ય અને
માગ મિત્ર ચિત્રકાર શ્રી ગોકુળદાસ કાપડિયાને આ કરવાની ભારના
ભારી જે હજારની સાલમા મારો તેમણે સપર્ક સાધ્યો અને એમાંથી
અનેક મુશ્કેલીઓ, ખાડા ટેકરાઓ ઓળંગીને આ ચિત્રસપુટ અસ્તિ-
ત્વમા આવ્યું અને આજના મંગલ દિવસે શ્રીસંધના કરકમળમા
મુકાદ રજુ છે મને બ્રહ્મા છે કે શ્રીસંધ આવો આદર અને બહુ-
માનપૂરક સ્થાપક કરશે જ.

આ ચિત્રોને પ્રગટ કરવાની માગણી મારો પાસે પુનેરોએ
(જને પાસેજ ખડા ગવર્મેન્ટ પ્રતિનિધિઓએ પણ) કરો હતી આ
ઉપરથી તમે સમજી રહ્યો કે આ નિવેશનમાં પ્રવૃત્તિ હશે !

સુમીક્ષા - ઉપરના લેખાચારો તમે જ જાણો. તેની
સુખ્ય બાબત ઉપર અહીં કોઈ નિર્દેશ કરવો જોઈ. જાત
એટલો જ વાર રજુ કર્યો છે કે, "સાધુવિદ્યાની જે
સાધના કરવાની છે, તેને મુનિરાજશ્રી જેવા એક
જેવા જ આજના વિદ્યાર્થીને જોઈ છે." એવું જણાય

ઉજવણીના વિરોધી વર્ગ તરફથી પાંચ વર્ષ પૂર્વે જોર-
શોરથી કહેવાયું હતું ત્યારે તેની હાંસી ઉડાવતાં ઉજવણીના
તરફદારોએ મોં બગાડીને કહ્યું હતું કે, “આ લોકોને
તો બધે ય ગોરા જ દેખાય છે.”

પણ થોડા જ માસ પૂર્વે ભારત-સરકારે જ કોર્ટમાં
પોતાની એક્ઝીક્યુટિવ રજૂ કરી છે તેમાં યુનેસ્કોના આગ્રહનો
અસંદ્ધિ બાપામાં સ્વીકાર કર્યો છે એમ જાણવા મળતાં
પેલા મોં બગાડનારા બંધુઓ ઠંડા પડી ગયા હતા.

હવે સચિત્ર આદ્યમ પ્રગટ કરવામાં ય યુનેસ્કોની
પ્રેરણા ઉપરના સમાચારમાં જણાવી છે. હવે ‘જ્યાં ને ત્યાં
ગોરા’ છે એમ કહેવાય તો એકદમ મોં બગાડશે તો નહિ
જ ને ? એકદમ-ઉતાવળા થઈને હાંસી તો ઉડાવાશે નહિ
જ ને ? બહા ! ખરું પૂછો તો આ દેશની પ્રજના તમામ
અંગો અને ઉપાંગોમાં-કયાં-એ ગોરાઓ પેલા નથી એ જ
હવે તો પ્રશ્ન છે. આખો ય દેશ ઔદ્યોગિક વસાહતો, નગરો
વગેરેથી અદ્યતન બનતો જઈને એ દેશ ગોરાઓના ભાની
કાયમી રહેણાંક બનવાની પૂર્વભૂમિકામાં સ્પષ્ટ રીતે દેખાય
છે. આર્ય પ્રજા અને આર્યસંસ્કૃતિ માટે તો આ દેશ
આખો ય આ જ ગણિત પ્રમાણે ચાલે તો થોડા જ
હસકામાં કબ્રસ્તાન બની જાય તો નવાઈ નહિ.

ક્રમલ પ્રકાશન (પબ્લિકે) ટ્રસ્ટ

રજિ. નંબર ઈ. ૧૫૪૧ (તા ૪-૧૧-૬૭)

નકમટેલ મુક્તિ T.R. No.47/IV.G 68-69 (Dt 14-2-69)

ઓરિસ . ૫૦૮૨/૩, ખીજે માળે, રતનપોળ નાકા,

યાત્રિક ઈન્સ્ટીટ્યૂટ સામે, ગાંધીરાડ,

અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.

મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીની જ્ઞાનવાણી

વહાવતાં

આધ્યાત્મિક પુસ્તકો

(ગુજરાતી તથા હિન્દી)

તથા

મુક્તિદૂત આસિક

ચિન્તક • મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજી

સંપાદક : હસમુખ સી શાહ

તકત ૧૪૫૦૦ હજાર

જવાબન • વાર્ષિક રૂ ૫-૦૦

ક્રમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ તરફથી બહાર પડતાં

પુસ્તકોનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો

૧. સાગવંદ હા. સાહ

૨૩૧ નિરંજન જાગે

પાલકાપુરા

(સો. ૧૬)

૨. નેવતીલાલ હા. જૈન

૨૦, મદન ૧ - ૧

૧ નં. ૧૦, રમેશી બજાર

સુબરોર

ટ્રસ્ટી મંડળનું નિવેદન

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ (અમદાવાદ) મુખ્યત્વે બે વિભાગમાં કામ કરી રહ્યું છે.

૧. પુસ્તક વિભાગ

૨. માસિક વિભાગ

(૧) પુસ્તક વિભાગ : આજ સુધીમાં પૂજ્યપાદ મુનિત્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીના કોટીબદ્ધ પુસ્તકો અમે બહાર પાડી ચૂક્યા છીએ. કેટલાક પુસ્તકોની તો ચારથી પાંચ આવૃત્તિઓ પણ અમે પ્રગટ કરી છે. ગુજરાતી ભાષામાં પ્રગટ થઈ ચૂકેલા પુસ્તકોને હવે હિન્દીમાં અનુવાદિત કરીને પ્રગટ કરવાનું કાર્ય પણ ચાલી રહ્યું છે. આ પુસ્તકો મુખ્યત્વે જૈન દર્શનને, યાવત્ ગૌરવવતી આર્યસંસ્કૃતિને જગતની સમક્ષ અર્પાવીને ભાષામાં રજૂ કરે છે.

કમળદ્વ રીતે નવા નવા પુસ્તકો અમે બહાર પાડી રહ્યા હતા. તેમાં અમને સુદર આર્થિક સહકાર મળી જતા જાંબૂવાલા ત્રય-માળાનું નવું કિતિજ ખુલ્લું મૂક્યું. ૧૯૭૧ ની સાલથી દર વર્ષે પાંચ પુસ્તકોનો એક સેટ અમે આ ત્રયમાળાના અન્વયે પ્રગટ કરી રહ્યા છીએ.

પણ અમને આટલાથી જ સંતોષ ન હતો. એટલે નવી પેઢીના યુવાનો અને યુવતીઓ માટે જીવન ધરતર વાંચનમાળાનું ખીલું કિતિજ ખુલ્લું મૂક્યું. એના અન્વયે અમે ત્રીસ નાની પુસ્તિકાઓ (પોકેટ-બુક્સ) બહાર પાડી છે.

અમારા બધા ૫ કાર્યો સારી રીતે ચાલતા જ રહે અને તેનું પકડતા રહે એ માટે અમને ત્રણ મોટા આર્થિક સહકારની આવશ્યકતા છે. દાનદારો તરફથી અમને મુદ્દ સહકાર મળી રહે તે માટે અમે

“કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ”ને પબ્લિક ટ્રસ્ટ બનાવ્યું છે. અને તેના દાનને “ઈન્કમટેક્સ એક્ઝમ્પટેડ” કરાવ્યું છે. વળી અમે એ માટે નુદર યોજના પણ કરી છે; જે નીચે મુજબ છે.

દાન . પદ : લાભ :

૧. ૨૦૦૧ : શ્રુતભક્ત : સંસ્થાના ભૂત-ભાવી તમામ પુસ્તકો બેટ મળશે.

૨. ૧૦૦૧ : શ્રુતાનુરાગી : સંસ્થાના ભૂત-ભાવી તમામ પુસ્તકો બેટ મળશે.

૩. ૫૦૧ : શ્રુતસમ્ય : સંસ્થાના તમામ ભાવી પુસ્તકો બેટ મળશે.

ઉપરોક્ત તમામ દાતાઓની નામાવલિ સંસ્થા તરફથી પ્રગટ થનારા (સિરીઝ સિવાયના) પુસ્તકોમાં સંસ્થાના કુટુંબીજન તરીકે આવશે.

દાનવીરો ! ‘કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ’ના નામથી આપની રકમ બાળે ૪ એક, ડ્રાફ્ટ કે બનીઓર્ડરથી મોકલીને અમને આપનેકે અમૂલ્ય સહકાર આપશે એવી આશા રાખીએ છીએ.

* પુસ્તક વિભાગમાં જ્ઞાન ખાતાની રકમ લેવામાં આવે છે

પુસ્તક વિભાગનાં : અમારા કુટુંબીજનો

શ્રુતસમ્યદારક :

૧. શ્રી જ્ઞાતિવાસ પેત્રસી ફેરીટિયલ ટ્રસ્ટ-નુપર્થ

૨. શ્રી ક. વ. દ. નાથેનમ નાથિ-ન-ન-ન

૩. શ્રી ક. વ. દ. નાથેનમ નાથિ-ન-ન-ન

નિર્માણ, ૮-૧૦૦૦૦૦

૪. શ્રી ક. વ. દ. નાથેનમ નાથિ-ન-ન-ન

શ્રુતરક્ષક :

૧. શ્રી વિશાશ્રીમાળી તપાગચ્છીય જ્ઞાનાદિ ધાર્મિક ૬ ડખાતું-જમનગર

શ્રુતલક્ષક :

૧. શ્રી ગુજરાતી જૈન શ્વેતામ્બર તપગચ્છ સંધ- (કલકત્તા)

૨. „ શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંધ-લીબડી

૩. શ્રીમતી લીલમબેન મણિલાલ-મુબઈ

૪. શ્રી ઝવેરી અધર્સ-ચુડા

૫. „ કાંતિલાલ ચીમનલાલ કોલસાવાળા-અમદાવાદ

૬. „ રૂબી કોચ બીદડર્સ પ્રા, લી-મુબઈ

૭. શ્રી સુદામડા શ્વે. મૂર્તિપૂજક જૈન સંધ-સુદામડા

૮. „ નયનમલ ભૂરમલજી જૈન-મુબઈ

૯. જૈન શ્વે. મૂ. પૂ. તપાગચ્છ સંધ-ભુજ

૧૦. જમનાદાસ ખુશાલદાસ વોરા સહાયક નિધિ

હ: લાલદાસ જમનાદાસ-મુબઈ

શ્રુતાનુરાગી :

૧. શ્રી માંડલિકભાઈ જે. ઝવેરી-મુબઈ

૨. „ સુબોધચંદ્ર લાલભાઈ-અમદાવાદ

૩. „ કવરજાલ હીરાલાલ પારેખ-અમદાવાદ

૪. „ અચંનગઢ જૈન પેઢી-અચંનગઢ

૫. „ ધરમદાસ ત્રીકમજાલ કપૂરવાલા-મુબઈ

૬. „ જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક સુધારા ખાતાની પેઢી-મહેસાણા

૭. „ ભત્રીબેન ધીરજીજી પાનાચંદ શ્રાફ-અમદાવાદ

૮. શ્રીમતી પોપટબેન ભૂરમજી-(દેવંદર)

૯. શ્રી સાતિનગર જૈન શ્વે. મૂર્તિપૂજક મંચ-અમદાવાદ

૧૦. „ ચારેગ્ન-એરૂળી જૈન સંધ-ચારેગ્ન

૧૧. „ પાર્શ્વનાથ જૈન પેઢી-ગોડીયા (રાજસ્થાન)

- એકે સદ્ગૃહસ્થ તરફથી. હ. પ્રફુલ્લચંદ્ર કાંતિલાલ દલાલ-મુખ્ય
 ૧. શ્રી. મહેતલાલ મોહનલાલના સ્મરણાર્થે તેમના સુપુત્રો તરફથી
 —નવાડીસા
૧. શ્રી કપૂરચંદ એન. સુતરીઆ-મદ્રાસ
 ૨. „ દાદર આરાધના ભવન જૈન-પૌષ્પચાળા-દાદર-મુખ્ય
 ૧૬. જૈન સરોજના સ્મરણાર્થે હ. જેસી ગભાઈ-પેથાપુરવાળા-અમદાવાદ
 ૧૭. શ્રી વીઠ્ઠલદાસ ધનજીભાઈ ખારદાનવાળા-જામનગર
 ૧૮. „ મોતીચંદ હેમરાજ ઉપાધ્યાયના જ્ઞાનખાતા તરફથી-જામનગર
 ૧૯. „ નુમનભાઈ મુલચંદ વાડીલાલ ચાહ-મુખ્ય
 ૨૦. વોરા અમુલખભાઈ કેશવજી (રાજપરવાળા) જુજ
 ૨૧. શ્રી લાલગર માધવગર કોન્ટ્રાક્ટર-જુજ
 ૨૨. „ ચોપાટી જૈન સંઘ-મુખ્ય
 ૨૩. „ ચંદ્રાલય જ્ઞાન ટ્રસ્ટ-અમદાવાદ
 ૨૪. „ ભવાનીપુર મૂર્તિપૂજક જૈન સ્વેતાચાર સંઘ-કલકત્તા
 ૨૫. ત્રિમતી નુસોલાળેન બાબુભાઈ જગુભાઈ (પેથાપુરવાળા)-અમદાવાદ
 ૨૬. શ્રી નવરંગપુરા સ્વે મૂર્તિપૂજક સંઘ-અમદાવાદ
 ૨૭. સામંત વેલજી ત્રિગામી અને હડવીનાઈ વીરાણી સ્મારક ટ્રસ્ટ
 રાજકોટ

૭. શ્રી વિજયસભા જૈન જ્ઞાન મંદિર-ડોમોઈ
૮. ,, જામવણચલી શ્વે મૂ. પૂ. જૈન સઘ-જામવણચલી
૯. ,, ભોગીલાલ મગનલાલ શાહ-ભાવનગર
૧૦. ,, રમેશચંદ્ર કપૂરચંદ સુતરીઆ-મદ્રાસ
૧૧. ,, દીલીપકુમાર કપૂરચંદ-સુતરીઆ-મદ્રાસ
૧૨. ,, ભરતકુમાર કપૂરચંદ સુતરીઆ-મદ્રાસ
૧૩. રવ. મહેતા દલીચંદ માણેકચંદ (ખીલોસવાળા)-જામનગર
૧૪. શ્રી ચોટીલા જૈન શ્વે મૂ. પૂ. સઘ-ચોટીલા
૧૫. ,, જૈન શ્વે. મૂ. પૂ. સઘ-દાવણગીરી
૧૬. સઘવી જવાનજી હીરાચંદના સમાધિપૂર્વકના સ્વર્ગવાસ નિમિત્તે મના સુપુત્રો તરફથી-ભુજ
૧૭. શ્રી જય તિલાલ વલ્લભજી છેડા-ગદસીસા
૧૮. ,, પત્રી જૈન સઘ-પત્રી
૧૯. ,, પ્રવીણકુમાર દલીચંદભાઈ-મુબઈ
૨૦. ,, જૈન શ્વેતામ્બર તીર્થ પેઢી, અચલગઢ.
૨૧. ,, રજાભાઈ ડોસાભાઈ-કલકત્તા
૨૨. ,, ચંદ્રકાંતભાઈ કાતીલાલ શાહ-અમદાવાદ
૨૩. સુતરીયા ચીમનભાઈ ઝવેરભાઈ (નાણા ધીરનાર)-નડીયાદ
૨૪. શ્રી જીંજુવાડા જૈન સઘ-જીંજુવાડા
૨૫. શ્રી કીરણમેન ઉપેન્દ્રકુમારના સ્મરણાર્થે
હઃ નટવરજ્ઞાત્ર અમુલ્યખભાઈ-ગોધરા

(૨) માસિક વિભાગ .

કમલ પ્રકાશન પબ્લિક ટ્રસ્ટ તરફથી 'મુક્તિદૂત' નામનું મોળ પેષનું એક માસિક જૂન ૧૯૮૧ના અમે ગત કર્યું છે આ માસિક બહુ જ દૂર સમયના ચોદ દગ્ગર નડોનો તદવાક આપી ગયું છે. 'મુક્તિદૂત' નામનું આ માસિક સત્યને સંપૂર્ણ રીતે વફાદાર રહીને આર્થ સમૃદ્ધિના એ જનરમાન ગોરવોની વટવટમા પુન પ્રાપ્ત પ્રતેષ કરતા તરપે છે આનંદ વર્ધીત પ્રત્યેક માનવમાં અધ્યાત્મતાવના તેજનિમોટા પ્રમરાવતા ઈચ્છે છે.

જૂન '૭૨ સુધી સુક્તિદૂતની પેટી યોજના દ્વારા અગિ-
આર હજાર બહુઓને (રોજ ૧૦ પૈસાનું) દાન કરવાની
શરત મજૂર રાખે ત્યાં સુધી) તે આ માસિક કાયમ માટે
લવાજમ મુક્ત બની રહેશે. જૂન '૭૨ પછી થનારા
માહકેને લવાજમ રૂ. ૧૫-૦૦ ભરવા સાથે પેટીયોજના
બંધ કરવામાં આવી હતી. પરંતુ જૂન ૧૯૭૪ના સુક્તિદૂતના
૬૬૫ વર્ષના આરંભથી કમ્મરતોડ મોંઘવારીના કારણે અમે
પરિવર્તિત લવાજમ યોજના પણ બંધ કરીને નવા ધનાર
માહકે માટે વાર્ષિક લવાજમ પાંચ રૂપીઆની યોજના
અમલમાં મૂકી છે.

અગિયાર હજાર બહુઓને કાયમ માટે લવાજમ
મુક્તિનો લાભ ચાલુ રાખવો એ નાનીસૂની બાબત નથી.
દાનવીરોના આર્થિક સહકાર વિના અમે આ કાર્ય હંમેશા
નાટે ચાલુ રાખી શકીએ નહિ. આપનો સુદર આર્થિક
સહકાર અમને મળી રહે તે નાટે અમે નીચે મુજબની એક
યોજના કરી છે. આ યોજનાનો લાભ તેનારા દાનાઓનાં
નામ માસિકના એક કે વધુ અંકનાં પ્રગટ કરનારાં આપશે.

૧. ૬૦૦૦ સરફિસ સ. હા.૨૬
૨. ૨૦૦૦ સર. નિ. ૨૬૬
૩. ૫૦૦ સર. નિ. અનુદાન-૨
૪. ૧૫૦ સરફિસ સ. ૨૬
૫. ૧૦૦ સર. નિ. ૨૬૬

* રૂ. ૨૫ કે તેથી વધુ રકમનું દાન કરનારનું નામ માસિકના એક અંકમાં આપવામાં આવશે.

* ઉપરોક્ત કોઈ પણ પદ પ્રાપ્ત કરનાર પુણ્યવાન વ્યક્તિ મૂલ્યે તે અનુક્રમે ૫૬૨, ૬૬૨, ૫૫૫, જે અને એક-કેકારો (રૂ. ૨૫૦ તથા રૂ. ૧૦૦ દાતાને) મુક્તિદૂત માસિક કાયમ માટે જવાજમ વિના બેટ મોકલવામાં આવશે.

* રૂ. ૨૫૦ થી ઉપરના દાતાઓની નામાવડી ટ્રસ્ટ તરફથી બહાર પડતા તમામ પુસ્તકોમાં આપવામાં આવશે

કમલ પ્રકાશન પબ્લિક ટ્રસ્ટના હાનને ઇન્કમટેક્સ એકઝમ્પશન મળેલું હોવાથી આપની રકમ કરમુક્ત બની રહેશે.

• માસિક વિભાગમાં જ્ઞાન ખાતાની રકમ લેવામાં આવતી નથી

માસિક વિભાગમાં અમારા 'કુટુંબીજનો :

સંસ્કૃતિ સેમુદ્ધારક :

(૧) પોપટબેન જુરમજી C/O. શા. નયમજ નેનમજ એન્ડ કા. મુબઈ.

સંસ્કૃતિરક્ષક :

(૧) શ્રી રંગનીકાન્ત ચંદ્રમીય ટ્રાન્સજ્વાળા-ગ્રી મડી

(૨) „ જીવતવાજ પરતાપસી-મુ મઈ

(૩) „ નયનમજ જુરમજી જૈન-મુ મઈ

સ સ્ફૂટિભક્ત :

- (૧) શ્રી ઉપાકાન્ત રમણલાલ શાહ-અમદાવાદ
- (૨) શ્રી વ્રજલાલ ત્રિભોવનદાસ-(એલ. ટી. વાળા)-સુરેન્દ્રનગર
- (૩) શ્રીમતી ગજરાબેન મનસુખલાલ શાહ-અમદાવાદ (એ. ખી. સી. સર્જકલધાળા)
- (૪) શ્રી બીખાભાઈ મોતીચંદ પબ્લિક ટ્રસ્ટ તરફથી
હ-શેઠ પોપટભાઈ બીખાભાઈ-મુખર્ષી
- (૫) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ રોઠ શાંતિભાઈ કપાસી-મુખર્ષી
- (૬) શ્રી કાચ બીહડર્સ પ્રા. લી.-મુખર્ષી
- (૭) શ્રી રમણિકલાલ કેશવલાલ-સુરેન્દ્રનગર
- (૮) પ્રા ગવેરી બ્રધર્સ-ચૂડા
- (૯) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ વસંતભાઈ-મુખર્ષી
- (૧૦) શ્રી રણછોડદાસ રોપકરણભાઈ શેઠ-મુખર્ષી
- (૧૧) શ્રી રવિચંદ માણેકચંદ-ચાનગઢ
- (૧૨) શ્રી લખુભાઈ માણેકચંદ-નમનગર
- (૧૩) શ્રી કાન્તીલાલ ચામનલાલ કેલસાવાળા-અમદાવાદ
- (૧૪) શ્રી મણીલાલ મગનલાલ કેલવાળા-માગતા
- (૧૫) શ્રીમતી કનુમબેન ભય તિલાલ ખારે આદ-મુખર્ષી
- (૧૬) શ્રી અરુન્ધતી વેદાલાલ પાટલોન્ના-નમનગર
- (૧૭) શ્રી વલ્લભલાલ પાટલોન્ના-નમનગર
- (૧૮) હેડ એ. તપાન-સુરેન્દ્રનગર [ખિનજાણ અરુન્ધતી વેદાલાલ]
- (૧૯) શ્રી મણીલાલ મગનલાલ કેલવાળા-અમદાવાદ
- (૨૦) શ્રી મણીલાલ મગનલાલ કેલવાળા-અમદાવાદ
- (૨૧) શ્રી મણીલાલ મગનલાલ કેલવાળા-અમદાવાદ

- (૨૨) શ્રીમતી કમળાબેન શાન્તિલાલ કપાસી-મુબઈ
 (૨૩) દોશી હખીલદાસ જીવણલાલ (મોટી મારવાડવાળા)-મુબઈ
 (૨૪) શ્રી જસવંતલાલ ચીમનલાલ શાહ-મુબઈ
 (૨૫) „ રમણલાલ ચીમનલાલ શાહ (કોલસાવાળા) અમદાવાદ
 (૨૬) „ એસ્કવાયર ” મુબઈ
 (૨૭) પ્રતાપ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ-મુબઈ & શેઠ જીવતલાલ પ્રતાપસી
 (૨૮) સ્વ મહેતા દલીયદ માણેકચદ (ખિલોસવાળા) જામનગર

સંસ્કૃતિ અનુરાગી :

- (૧) શ્રી ચપાબેન મણીલાલ નાગરદાસ-મુબઈ
 (૨) સધવી મણીલાલ સાકરચદ-જામનગર
 (૩) મહેતા ચંદુલાલ રામજીભાઈ ચેલાવાળા-જામનગર
 (૪) શાહ અંબાલાલ અમૃતલાલ-ખોરસદ

સંસ્કૃતિસભ્ય :

- (૧) શ્રી શિવલાલ ભૂદરદાસ-રાજકોટ
 (૨) „ અમૃતલાલ હરકીશનદાસ (હોટલ એમ્પ્લોયેડરવાળા) ભુજ
 (૩) „ રજનીકાંત અબાલાલ શાહ-મુબઈ
 (૪) સ્વ ચાપશી પાલણુ તથા સ્વ. પાલણુ વીરજી તથા તેમના
 પુત્રવધૂ સૌ. સ્વ. હીરાબેન સુદરજીની પુણ્યસ્મૃતિ પ્રસંગે હ.
 કેશવજી પાલણુ-મુબઈ
 (૫) દોશી સુદરજી ડાભાભાઈ-ખોરખી
 (૬) શ્રી શાંતિલાલ રામચદ-મુબઈ
 (૭) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી-મુબઈ
 (૮) શેઠ નાનાલાલ લલ્લુભાઈ હ. ત્રક્ષી પ્રીન્સિંગ પ્રેસ-નુરેન્દ્રનગર
 (૯) અ. સૌ. મીનાદાસ રમેશચંદ સુતરીયા-મદ્રાસ

- (૧૦) અ. સૌ. યોગિની દીલીપકુમાર મુતરીયા-મદ્રાસ
 (૧૧) જ્યેષ્ઠભાઈ અમુલખ C/O વિદ્યાર્થી વિકાસ ગૃહ-ખેરડી
 (૧૨) સાબરખાગ સોનાયદીના જૈન ભાઈઓ તરફથી-સાબરમતી
 (૧૩) ખયુભાઈ ચીમનલાલ ઝવેરી-મુખર્ષી
 (૧૪) કેશવલાલ ગીરધરલાલ એન્ડ કું -અમદાવાદ
 (૧૫) ખાદ કુવરજી તુલસીદાસ-ધ્રાગધ્રા
 (૧૬) શ્રીમતી તારા કીશોર દેશી-રાજકોટ
 C/O. કીશોર એન્ડ કું એડવોકેટ
 (૧૭) શા. ભવાનજી દોરજી-મુખર્ષી.

ધર ધરમાં અને ઘટ-ઘટમાં સતત
 જેન શાસન અને આર્યસંસ્કૃતિનાં પ્રદાશ-
 દિશિણે રજાવતા કમલ પ્રદાશન દ્રવ્યના
 વિવિધ અંગોને મજાતૂત બનાવવા એ
 આપના હાવનાં પાત છે. માત્ર આપના
 હેતુવાસનાં હાવનાં રૂપે જ એનાં નવરૂપીનાં
 અવરત હેતુવાસનાં રૂપે જ એનાં આવીજ અવર
 રાવ નવરૂપે રજાવતાં રહે.

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ તરફથી પ્રકાશિત થયેલાં પુસ્તકો

(ઘેર બેઠાં વી. પી. થી મેળવો. પોસ્ટેજ ખર્ચ અલગ)

લેખક : મુનિત્રી ચન્દ્રશેખરત્રિજયજી

૧ સાધનાની પગદડીએ	૨-૦૦
૨ શરણાગતિ	૨-૦૦
૩ વિરાગની મસ્તી	૨-૦૦
૪ જી હા અધારેથી	૨-૦૦
૦ ૫ અધ્યાત્મસાર	૫-૦૦
૬ ગુરુમાતા	૨-૦૦
૦ ૭ વદના	૨-૦૦
૦ ૮ વિરાટ જાગે છે ત્યારે	૨-૦૦
૦ ૯ મહાપથના અજવાળા	૨-૦૦
૧૦ જૈન દર્શનમા કમવાદ	૧-૫૦
૦૧૧ સચિત્ર જીવન દર્શન	૩-૦૦
૧૨ કાનજીભાઈ મત પ્રતિકાર	૩-૦૦
૦૧૩ તિમિર ગયુ ને જ્યોતિ પ્રકાશી	૨-૦૦
૧૪ ત્રિજીવનપ્રકાશ મહાવીરદેવ (અનન્તના પાત્રો)	૩-૦૦
૦૧૫ વિજ્ઞાન અને ધર્મ	૫-૦૦
૦૧૬ મુક્તિદ્રુત માસિક ફાઈવ વર્ષ-૧	૩-૦૦
૦૧૭ " " " " વર્ષ-૨	૫-૦૦
૧૮ જાગતા રે'જો	

૧૯ મોળ ભાવનાઓ

૨૦ જૂની પેઢીને

૨૧ બોધ કથાઓ

૨૨ બિહ, જાગ, મુસાફીર !

૨૩ જૈન જયંતિ શાસનમ્

જનજીવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૧
સેટનુ મૂલ્ય રૂ-૫૦

૨૪ વીર ! મધુરી વાણી તારી

ફ-૦૦

૨૫ નહિ એસો જનમ ખારખાર

ફ-૦૦

૨૬ મૂઝવતા પ્રશ્નો

૨૭ ચક્રવર્તી યજ્ઞદત્ત

૨૮ આખાર પ્રથમો ધર્મ

૨૯ આપણી સંસ્કૃતિ

૩૦ રિકાસનું મદદાપિયાન

જનજીવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૨
સેટનુ મૂલ્ય રૂ-૫૦

૩૧ મોળ ભાવનાઓ

૩૨ જૂની પેઢીને

૩૩ બોધ કથાઓ

૩૪ બિહ, જાગ, મુસાફીર !

૩૫ જૈન જયંતિ શાસનમ્

જનજીવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૩
(ફિ. ૧) રૂ-૨૧
સેટનુ મૂલ્ય રૂ-૫૦

૩૬ વીર ! મધુરી વાણી તારી

ફ-૦૦

૩૭ સિનેમાનો ત્યાગ કરો
૩૮ સાદગી અપનાવો
૩૯ આપણે ક્યાં જઈ રહ્યા છીએ
૪૦ સુખ જ ભયાનક છે
૪૧ વાંચો : વિચારો : પ્રાપ્તો
૪૨ જયવંતુ જિનશાસન
૪૩ વિજ્ઞાન ! એક સમસ્યા
૪૪ દયાળુ બનો
૪૫ પરલોક દૃષ્ટિ
૪૬ કોહા સૂઝ બનો

જીવનઘડતર વાચનમાળા
સેટ પહેલો

સેટનું મૂલ્ય ૩-૦૦

૪૭ અંધભક્તિ પશ્ચિમની
૪૮ ત્રણ વાર્તાઓ
૪૯ દંભ-૧
૫૦ દંભ-૨
૫૧ જરા, કાન દબને મને
સાંભળો

અંબૂવાલા ગ્રંથમાળા ૧૯૭૩
સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦

૫૨ સુકિતદૂત માસિક ફાઈવ વર્ષ-૪
૫૩ આંધી આવી રહી છે
૫૪ બ્રહ્મચર્ય

૫-૦૦

૬-૦૦

૨-૦૦

૫૫ ચાલો જીવન પસંદીએ
૫૬ સસાર
૫૭ ત્રિશય વ્યવહાર
૫૮ આ માસનો ચોક્કસ
૫૯ મીની કથાઓ

અંબૂવાલા ગ્રંથમાળા ૧૯૭૪
સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦

૬૦ રામાયણના પ્રેરક પ્રસંગો	૪-૦૦
૬૧ ચાર પુરુષાર્થ	૨-૦૦
૬૨ સુક્તિદૂત માસિક કાર્ષિક વર્ષ-૫	૫-૦૦
૬૩ વીર્યનિક્ષેપ	
૬૪ ધર્મયુદ્ધ કે પદ્મયુદ્ધ	
૬૫ વીરસંનિકની ક્ષરજ્ઞે	
૬૬ આપણી સંસ્કૃતિમાં સ્ત્રીનું સ્થાન	જીવનપાઠર વાચનમાળા સેટ બીજી સેટનું મૂલ્ય ૩-૦૦
૬૭ ધર્મગુરુઓ ! હવે તો જાગો	
૬૮ ચિંતનની ચિનગારીઓ	
૬૯ આધુનિક શિક્ષણ	
૭૦ ધર્મનાચની બેદી માલ	
૭૧ લોકાપવાદ-ત્યાગ	
૭૨ પુવકની મનોબળ	
૭૩ સિદ્ધનાદ	૩-૮૮
૭૪ જ્ઞાનજ્વળ લોખંડી ચોઠર	૩-૦૦
૭૫ સેતુ, મહારાજ ગોરખ આપા (પ્રેક્ષક)	૫-૦૦
૭૬ રાજાકથા મહાભારત (અંગ્રેજી)	૧-૦૦
૭૭ રાજાકથા મહાભારત (હિન્દી)	૧-૦૦
૭૮ રાજાકથા મહાભારત (સંસ્કૃત)	૧-૦૦
૭૯ રાજાકથા મહાભારત (ગુજરાતી)	૧-૦૦

મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીની કોમળ અને કઠોર
કલમે કહારાતું માસિક

‘મુક્તિદૂત’

સંપાદક : હસમુખ સી. શાહ.

નકલ : ૧૪૫૦૦

લવાજમ : વાર્ષિક રૂ. ૫-૦૦

[પચવર્ષીય લવાજમ યોજના રદ કરવામાં આવી છે]

રૂ. ૧૦૦ ભરીને આજીવન સભ્ય બનો, કાયમ માટે માસિક ભેટ મળશે.

—: લવાજમ ભરવાનું સ્થળ —

“કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ૫૦૮૨/૩, બીજો માળે, રતનપોળ નાકા.
યાસિક ઈન્સ્ટીટ્યૂટ સામે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.

૧૧ હજાર બધુઓને કાયમ માટે કરાચી લવાજમ

વિના મોકલાતા

મુક્તિદૂતને આપો સહકાર

આપ સહુના આર્થિક સહકાર ઉપર જ આ માસિક દર્શનનાં
આગેકુચ કરી રહ્યું છે. કમલ પ્રકાશન એ પબ્લિક ટ્રસ્ટ છે. દાનની
રકમ ઈન્કમેટેક્સમાં મળતી મળે છે “કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ના
નામનો ચેક કે ટ્રાફ્ટ આજે જ કાર્યાલય ઉપર મોકલો અને આપનો
અમૂલ્ય સહકાર આપો.

આપના કોઈ પણ પ્રસંગમાં મુક્તિદૂતને ભૂતશો નહિ

વીરશૈનિકોનું —

અખિલ ભારતીય સંસ્કૃતિરક્ષક દળ

યુવાનો ! આજે જ આ દળમાં જોડાઈ જાઓ.

દળના ઉદ્દેશો . ૧. ધર્મ અને સંસ્કૃતિ ઉપરના આક્રમણોને
મુકાબલો કરવો.

૨. શાસ્ત્રીય માધ્યમથી જ્ઞાન સંગ્રહનની
બુનિકા તૈયારી કરવી.

૩. વિવિધ ધર્માનુષ્ઠાનોમાં યુવાનોને જોડીને
ધર્મજન્મુખ કરવા.

શાસ્ત્રીય રીતે શાસનરક્ષા અને સંસ્કૃતિરક્ષાને કારણે
૧ જગડા પશુ ધર્મ શકે તેમાં સંપૂર્ણ પદકર આપવાના
વિશા કરવાને તમે રક્ષક હો તો આજે જ કમીષન ઉપર
૪ સર્જાને પ્રતિભાવ અને કાર્યોને પાક મળવાથી જે
૫ રીતો નવાન પુરાણ નાચન નાચે પ્રત્યક્ષ રીતે નાચે
પ્રત્યક્ષ રીતે નાચે

- * ૩૧. ૨૫ કે તેથી વધુ રકમનું દાન કરનારનું નામ માસિકના એક અંકમાં આપવામાં આવશે.
- * ઉપરોક્ત કોઈ પણ પદ પ્રાપ્ત કરનાર પુણ્યવાન વ્યક્તિ સૂચવે તો અનુક્રમે ૫૬૨, ૬૬૬, ૫૫૫, બે અને એક-ઠેકાણે (૩૧. ૨૫૦ તથા ૩૧. ૧૦૦ દાતાને) મુક્તિદૂત માસિક કાવ્યમ માંટે જવાજમ વિના બેટ મોકલવામાં આવશે.
- * ૩૧ ૨૫૦ થી ઉપરના દાતાઓની નામાવલી ટ્રસ્ટ તરફથી બહાર પડતા તમામ પુસ્તકોમાં આપવામાં આવશે.

કમલ પ્રકાશન પબ્લિક ટ્રસ્ટના દાનને ઇ-કમ્પેક્સ એકઝમ્પશન મળેલું હોવાથી આપની રકમ કરમુક્ત બની રહેશે.

૦ માસિક વિભાગમાં યાન ખાતાની રકમ લેવામાં આવતી નથી.

માસિક વિભાગમાં અમારા કુટુંબીજનો :

સ સ્કૃતિ સંમુદ્ધારક :

- (૧) પોપટબેન જુરમતજી C/O. યા. નયમત નેનમત એન્ડ કું. મુજર્ધ.

સ સ્કૃતિરક્ષક :

- (૧) શ્રી રમ્મનીકાન્ત વલ્લભીય દ મળજીવાળા-જી નડી
- (૨) ,, જીવતવાન પરતાપસી-મુજર્ધ
- (૩) ,, નયનમત જુરમતજી મેન-મુજર્ધ

संस्कृतिलिङ्गः :

- (૧) શ્રી ઉપાધ્યાય રમણલાલ શાહ-અમદાવાદ
- (૨) શ્રી પ્રજ્ઞાન ત્રિભોવનદાસ-(એલ. ટી. વાળા)-સુરેન્દ્રનગર
- (૩) શ્રીમતી ગજરાબેન મનસુખલાલ શાહ-અમદાવાદ (એ. બી. સી. સર્જકલવાળા)
- (૪) શ્રી બીખાભાઈ મોતીચંદ પબ્લિક ટ્રસ્ટ તરફથી
હ-ગેઠ પોપટભાઈ બીખાભાઈ-મુબઈ
- (૫) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ રોડ શાંતિલાલ કપાસી-મુબઈ
- (૬) શ્રી કાચ બાઈડર્સ પ્રા. લી.-મુબઈ
- (૭) શ્રી રમણિકલાલ કૈલાવલાલ-સુરેન્દ્રનગર
- (૮) શ્રી ગવેરી અખરા-ચૂડા
- (૯) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી હ વસંતભાઈ-મુબઈ
- (૧૦) શ્રી રણછોડદાસ રોકરણજીભાઈ રોક-મુબઈ
- (૧૧) શ્રી રવિચંદ માણેકચંદ-યાનગઢ
- (૧૨) શ્રી લાલુભાઈ માણેકચંદ-બનમનગર
- (૧૩) શ્રી કા. લીલાલ નામજીભાઈ કેલવાળા-અમદાવાદ
- (૧૪) શ્રી મણીલાલ મગજીભાઈ કેલવાળા-માળેશ
- (૧૫) શ્રીમતી ગુજરાબેન વજાતિલાલ બારે અહ મુંબઈ
- (૧૬) શ્રી રામચંદ્ર મગજીભાઈ પાલખીયા-અમદાવાદ
- (૧૭) શ્રી રામચંદ્ર મગજીભાઈ પાલખીયા-અમદાવાદ
- (૧૮) શ્રી રામચંદ્ર મગજીભાઈ પાલખીયા-અમદાવાદ

- (૨૨) શ્રીમતી કમળાબેન શાન્તિલાલ કપાસી-મુંબઈ
 (૨૩) દોશી છબીલદાસ જીવણલાલ (મોટી મારવાડવાળા)-મુંબઈ
 (૨૪) શ્રી જસવંતલાલ ચીમનલાલ શાહ-મુંબઈ
 (૨૫) „ રમણલાલ ચીમનલાલ શાહ (કોલસાવાળા) અમદાવાદ
 (૨૬) „ એસ્કવાયર ” મુંબઈ
 (૨૭) પ્રતાપ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ-મુંબઈ & શેઠ જીવતલાલ પ્રતાપસી
 (૨૮) સ્વ. મહેતા દલીયદ માણેકચદ (ખિલોસવાળા) જામનગર

સંસ્કૃતિ અનુરાગી :

- (૧) શ્રી ચ પાબેન મણીલાલ નાગરદાસ-મુંબઈ
 (૨) સધવી મણીલાલ સાકરચદ-જામનગર
 (૩) મહેતા ચંદુલાલ રામજીભાઈ ચેલાવાળા-જામનગર
 (૪) શાહ અંબાલાલ અમૃતલાલ-ખોરસદ

સંસ્કૃતિસભ્ય :

- (૧) શ્રી શિવલાલ બૂદરદાસ-રાજકોટ
 (૨) „ અમૃતલાલ હરકીશનદાસ (હોટલ એન્જીનેયરવાળા) જુજ
 (૩) „ રજનીકાંત અંબાલાલ શાહ-મુંબઈ
 (૪) સ્વ ચાપરી પાલણુ તથા સ્વ. પાલણુ વીરજી તથા તેમના પુત્રવધૂ સૌ. સ્વ. હીરાબેન સુદરજીની પુણ્યસ્મૃતિ પ્રસંગે હ. કેશવજી પાલણુ-મુંબઈ
 (૫) દોશી સુદરજી ડાહ્યાભાઈ-ખોરખી
 (૬) શ્રી શાંતિલાલ રામચદ-મુંબઈ
 (૭) એક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી-મુંબઈ
 (૮) શેઠ નાનાલાલ ચંદ્રજીભાઈ & ચંદ્રની પ્રોન્ડીમ પ્રેસ-નુરેન્દ્રનગર
 (૯) અ. સૌ. મીનાક્ષી રમેશચંદ્ર મુતરીવા-મદાસ

- (૧૦) અ. સૌ યોગિની દીક્ષીપદ્માર મુતરીયા-મદ્રાસ
 (૧૧) જ્યેષ્ઠભાઈ અમુલખ C/O. વિદ્યાર્થી વિકાસ ગૃહ-ખેરડી
 (૧૨) સાબરખાગ મોસામટીના જૈન ભાષણો તરફથી-સાબરમતી
 (૧૩) અમુલખ યોગનલાલ ઝવેરી-મુખર્ષી
 (૧૪) કેસવલાલ ગીરધરલાલ એન્ડ કું -અમદાવાદ
 (૧૫) સાદુ કુવરજી તુલસીદાસ-ધ્રાગધ્રા
 (૧૬) પ્રીમતી તારા કાશીર દેવી-રાજકોટ
 C/O. કાશીર એન્ડ કું એડવોકેટ
 (૧૭) સા બવાનજી દ્વીરજી-મુખર્ષી.

ધર ધરનાં અને રટ-વટનાં સનમ
 જૈન શાસન અને આર્યસૃતિનાં મહાગ-
 દિરંગી રાજતા કમલ મહારાજ રટના
 જિવિર અગોળ નગરના બનાવના એ
 આપના પાંચનાં ખાતે કે. નાથ અમદાવાદ
 જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં
 જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં
 જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં જોવાનાં

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ તરફથી પ્રકાશિત થયેલાં પુસ્તકો

(ધેર ખેઠાં વી. પી. થી મેળવો. પોસ્ટેજ ખર્ચ અલગ)

લેખક : સુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજી

૧ સાધનાની પગદંડીએ	૨-૦૦
૨ શરણાગતિ	૨-૦૦
૩ વિરાગની મસ્તી	૨-૦૦
૪ ઊડા અધારેથી	૨-૦૦
૦ ૫ અધ્યાત્મસાર	૫-૦૦
૬ ગુરુમાતા	૨-૦૦
૦ ૭ વદના	૨-૦૦
૦ ૮ વિરાટ ભગે છે ત્યારે	૨-૦૦
૦ ૯ મહાપથના અજવાળા	૨-૦૦
૧૦ જૈન દર્શનમા કમ'વાદ	૧-૫૦
૦૧૧ સચિત્ર જીવન દર્શન	૩-૦૦
૧૨ કાનજીભાઈ મત પ્રતિકાર	૩-૦૦
૦૧૩ તિમિર ગયુ ને જ્યોતિ પ્રકાશી	૨-૦૦
૧૪ ત્રિભુવનપ્રકાશ મહાવીરદેવ (અનન્તના પાત્રો)	૩-૦૦
૦૧૫ વિજ્ઞાન અને ધર્મ	૫-૦૦
૦૧૬ મુક્તિદૂત માસિક ફાઈવ વર્ષ-૧	૩-૦૦
૦૧૭ " " " વર્ષ-૨	૫-૦૦
૧૮ ભગના રે'જો	૬-૦૦

૧૯ મોળ બાવનાઓ

૨૦ જૂની પેઢીને

૨૧ બોલ કયાઓ

૨૨ જી, બનગ, મુસાફાર !

૨૩ જૈન જયતિ શાસનમ્

જાળૂવાલા પ્રત્યમાળા ૧૯૭૧

મેટનુ મૂલ્ય ૨-૫૦

૨૮ પોર ! મધુરી વાણી તારી

૧-૦૦

૨૫ નહિ એસો જનમ બારબાર

૧-૦૦

૨૬ મૂઝવતા પ્રશ્નો

૨૭ વ્યકવતી પ્રવાહલ

૨૮ આચાર પ્રવાસો ધર્મ

૨૯ બાપુની જન્મજયંતિ

૩૦ ૧૫૮૧ના મહાબોધમાન

જાળૂવાલા પ્રત્યમાળા ૧૯૭૨

મેટનુ મૂલ્ય ૨-૫૦

૩૭ સિનેમાનો ત્યાગ કરો	
૩૮ સાદગી અપનાવો	
૩૯ આપણે ક્યાં જઈ રહ્યા છીએ	
૪૦ સુખ જ ભયાનક છે	જીવનઘડતર વાંચનમાળા
૪૧ વાંચો : વિચારો : પ્રાપ્તો	સેટ પહેલો
૪૨ જયવંતુ જિનશાસન	સેટનું મૂલ્ય ૩-૦૦
૪૩ વિજ્ઞાન ! એક સમસ્યા	
૪૪ દયાળુ બનો	
૪૫ પરલોક દર્શિ	
૪૬ કોઠા સૂઝ બનો	

૪૭ અંધભક્તિ પશ્ચિમની	
૪૮ ત્રણ વાર્તાઓ	
૪૯ દલ-૧	જાન્યુવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૩
૫૦ દલ-૨	સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦
૫૧ જરા, કાન દબને મને	
સાબળો	
૫૨ મુક્તિદૂત માસિક ફાઈવ વર્ષ-૪	૫-૦૦
૫૩ આંધી આવી રહી છે	૬-૦૦
૫૪ અભયમ	૨-૦૦

૫૫ ચાલો જીવન પસંદીએ	
૫૬ સસાર	જાન્યુવાલા અન્યમાળા ૧૯૭૪
૫૭ નિઃશય વ્યવહાર	સેટનું મૂલ્ય ૨-૫૦
૫૮ આ માસનો સ્ત્રોત	
૫૯ મીની કયાઓ	

મુનિશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીની કોમળ અને કંઠાર
કલમે કંઠારાતું માસિક

‘મુક્તિદૂત’

સંપાદક : હસમુખ સી. શાહ.

નંબર : ૧૪૫૦૦

લવાજમ : વાર્ષિક રૂ. ૫-૦૦

[પચવર્ષીય લવાજમ યોજના રદ કરવામાં આવી છે]

રૂ. ૧૦૦ ભરીને આજીવન સભ્ય બનો, કાયમ માટે માસિક નેટ મળશે

—: લવાજમ ભરવાનું રથળ :—

“કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ૫૦૮૨/૩, બીજો માળે, રતનપોળ નાકા.
યાત્રિક ઈન્સ્ટીટ્યૂટ સામે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧.

૧૧ હજાર બહુઓને કાયમ માટે કરાણ લવાજમ

વિના મોકલાતા

મુક્તિદૂતને આપો સહકાર

આપ સહુના આર્થિક સહકાર ઉપર જ આ માસિક લેખિકાને
આગેકુચ કરી રહ્યું છે. કમલ પ્રકાશન એ પબ્લિક ટ્રસ્ટ છે. દાનની
રકમ ઈન્કમેટેક્સમાં મળે છે. “કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ” ના
નામનો ચેક કે ટ્રાફ્ટ આજે જ ત્રિપાત્ર ઉપર મોકલો અને આપનો
અમૂલ્ય સહકાર આપો.

આપના કોઈપણ પ્રસંગમાં મુક્તિદૂતને ભૂતશો નહિ

મુનિરાજશ્રી ચન્દ્રશેખરવિજયજીનાં આટલા પુસ્તકો તો અવશ્ય વાંચજો

૧. બ્રહ્મચર્ય : રૂ. ૨-૦૦

યુવાનોના જીવનના અંધકારને ચીરી નાખતી ટોચ લાઈટ જેવું તીક્ષ્ણ ચિંતન ધરાવતું આ પુસ્તક છે. અનેક યુવાનોના જીવન-પરિવર્તનની અનેક યશ-કલગીઓ એના મસ્તકે લાગી ચૂકી છે

૨. આંધી આવી રહી છે : રૂ. ૬-૦૦

ધર્મસંસ્કૃતિનો ખાત્મો બોલાવી દેવા માટે, ભૂખ્યા વરુની જેમ ત્રાટકેલી પાશ્વિમાન્ય-રાજકારણની ભયાનક નીતિ-રીતિઓના સઘળા ય બિભત્સ અંગોપાગોને ઉઘાડા પાડી દેતું આ પુસ્તક એક જ વાર વાંચ્યા પછી તમે સાવધાન અને સભાન બની જશો. આવી રહેલાં આર્યસંસ્કૃતિના સર્વનાશના ઘોડાપૂરને નાથવા માટે એકદમ સંગઠ બની જશો.

૩. રામાયણના પ્રેરક પ્રસંગો : રૂ. : ૪-૦૦

જૈન-અજૈન ગમાયણોમાથી ચૂંટીને લીધેલા ૩૯ પ્રસંગોને અહીં આલેખવામાં આવ્યા છે. ઊંચી સમ્મનતા અને ભારે વિરાગનો સ્પર્શ કરાવી દેતા આ અંથને સાદ્યત વાંચનાર પથ્થરઉદ્યની પણ આખો એકાદ વાર તો અશ્રુભીની થઈને જ રહેશે

૪. ચાર પુરુષાર્થ રૂ. ૨-૦૦

ગરબી ગર્જકાલનું પ્રકાશમય ચિત્ર આ પુસ્તકમાં શ્રદ્ધાસ્થ કરવામાં આવ્યું છે. અધીઆગી આજ અને મિદામણી આવતી જાનના ચિત્રો પણ અહીં અનિવર્યા છે. એક જ વાર આ પુસ્તક વાંચના ઉદ્દેશ પુકાર કરીને બેની કોડો, "આપણે જરૂર બુઝાવામાં પડી ગયા છીએ."

